

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Kötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Lueger testamentuma.

Budapest, márczius 10.

Lueger, aki ma reggel meghalt, holtakkal szemben se volt kiméletesebb, mint elevenekkel. A de mortuis nil, nisi bene — az ő izlését sohasem korlátozta. S ha a magyar publicisztika az ő ravatala fölött az ő reczipéje szerint mondana halottas beszédet: a bécsi halott talán megérdemelné, de a magyar publicisztika a kaszárnyából kölcsönözhetné hozzá a szavakat. Mert galambszívvvel és galambpévével sem lehetne erről a halotról jót mondani, legalább Magyarországon nem: Azok közé tartozott, akik — ha éjjelkor, legmélyebb álmukból ébresztik fel — csak a magyarok ellen dadognak első, zavaros szavaikat. A maniákusok és örültek egyhangúságával ismételte frázisait a magyarok ellen. A bajusza nem serkedt ki hamarabb az ajka fölött, mint a magyarfaló beszéd az ajkán, de a bajusz sem volt állandóbb az ajka fölött, mint a magyargyűlölet az ajkán, sőt a bajusza idővel megfakulhatott, de a magyargyűlölet mindig sötétebb lett ajkain. Hát mit mondhatna nekrológusnak a magyar publicisztika az ilyen halotról? Jobb, ha elmondatlan marad.

S ha egy magyarfaló haláláról volna csak szó, beérnök annyival, hogy

meghalt. Nyugodjék békével, tud s bocsássá meg neki az isten, amit művelt, mert az isten megbocsáthat ott is, ahol a halandó ember nem tud megbocsájtani. De ez a halott egy politikai végrendeletet csinált s a végrendeletből az a figyelmeztetés szól Ausztriának, hogy egy pillanatra se térjen le a Luegertől inaugurált magyarellenes politika, tehát a legfanatikusabb, legmozdulatlanabb magyargyűlölet utjáról. S még erről a végrendeletéről se kellene komolyan beszélni, mert hiszen a halott Lueger csak hü maradt az élő Luegerhez, ha így végrendelezett Ausztria javára, de nem lehet szó nélkül elsiklani a politikai végrendelet fölött azért, mert Lueger nem végrendelezett, csak kikotyogta a saját sikerének titkát s elárulta, hogy mi forr és kavarg az osztrák néplélekben. Lueger az emelte magasba, hogy gyűlölte a magyarokat s Ausztria azt becsülte meg a bécsi nép bálványában, hogy mint a fokmérő, pontosan megmutatta az osztrák kázan tartalmát. S most, amikor Lueger meghalt, az örökségül hagyott magyargyűlölet egyesíti ravatala fölött Ausztria egész lakosságát, minden rendjét és rangját, föl a legmagasabb körökig.

Az egyszeri Hausknecht fiát, aki a demagógia korábban feltalált kormányozható léghajójával föl tudott emelkedni a császárváros főpolgármesteri

székébe s kedvenczévé lehetett mágnásoknak és főhercegeknek: hagyjuk békében ravatalán. De végrendeletét s azt a körülményt, hogy e végrendelet írója számára könyve van az uralkodónak, koszorúja a trónörökösnek s márványa az egész Ausztriának: jó volna kiplakatozni mindazokban a magyar választó-kerületekben, ahol most és a jövő napokban munkapárti apostolok vagy jelöltek meséket mernek mondani a koronával való harmoniaról, a szövetséges Ausztriával való békességről. A magyar nemzetben a közös vámterület dacára is nagyon kifejlődött egy ipar: a fátyolipar. Annyi fátyolat, amivel a multakat kell eltakarni, sehol sem gyártanak, mint Magyarországon. De hol van olyan durva fátyol, olyan falvas-tagságu fátyol, amellyel el lehetne takarni Lueger végrendeletét s azt a fakutumót, hogy a magyargyűlöletet a siron túl is prédikáló Luegernek ravatalánál találkozunk mindazok, akiknek Magyarország sorsa fölött végzetes hatalmuk van? Ennek a végrendeletnek olvasásánál nem szabad tovább elzárkózni az igazság elől, hogy Lueger nem önmagától való magyargyűlölet volt, hanem csak lehangosabb jelzője az osztrák népléleknek, sőt bizonyos mértékben az udvar érzelmeinek is. Amivel Lueger végrendelezik, azt ő is örökségül kapta s csak nyiltabban adja to-

Katona József családja.

Írta: Váradi Antal.

(Utánnyomás tltos.)

Egy régi, kedves barátom és tanárkollégám, Milecz János, akivel hét esztendőig tanítottuk a budai német gyerekeket magyar szóra és érzésre, rokonságban volt a Katona-családdal, még pedig kecskeméti születésű anyja: Belányi Magdolna révén. Az a sok téves adat, amely Katona családja felől közkezen forgott és soha meg nem czáfoltatott, arra ösztönözték Milecz kollégámat, hogy a Katona családfáját és rokonait a legteljesebb pontossággal állapítsa meg. „Szükségesnek tartom — ugymond, — hogy én, ki nemesak személyes ismeretségem, de kecskeméti születésű anyám után rokoni összeköttetésemrel fogva is a költő édestestvéreivel, az ezektől nyert szóbeli értesítések, a költő eredeti kézíratai s egyéb, általam megmentett s birtokomban levő családi iratok alapján közöljem mindazon adatokat, melyek a nagy drámaíró s a Katona-család életviszonyaira az eddigimel nagyobb fényt vetnek, vagy az eddigi adatokat kibővítik, s még inkább kiegészítik.”

Gyulai Pál nagyértékű könyve adott impulzust a Katona-kultusz újabb terjedésére. Hornyik János egyik napilapban ismertetvén a Gyulai könyvét, azt írta róla, hogy „Katona, kit a szerző sohasem ismert, sohasem látott, csupán a fennmaradt művei és életéről tudvalevő gyér adatok alapján lélektanilag oly egészet alkotott, mely Katona Józsefet, mint embert és költőt az önmivelés

rögös pályáján s utóbb a tisztviselői pálya nehéz ösvényén igazi hü rajzban tünteti föl azok előtt is, kik a költőt személyesen ismerték, vagy későbbi viszonyaiknál fogva Katona József hivatalos irataival s kortársaival e tekintetben közvetlenül érintkeztek.”

„A homályt és zavart, mondja kutfóm, 1883-ban, mikor a magyar Alföld híres városában, Kecskeméten, a költő szülőházát ünnepélyesen emléktáblával jelölték meg, némely hírlapi közlemények is segítettek növelni, melyeket intelligens, sőt tekintélyes kecskeméti polgárok írtak, olyanok, kik ott születtek, folyton ott éltek, a költővel magával vagy ennek testvéreivel folytonosan érintkezettek, és mégis a költő családjára, életrajzára vonatkozó eddigi adatok némelyikét, még a helyeseket is, téveseknek állítják.”

Az ősz Horváth Döme kutatta föl először az adatokat, melyek bevilágítanak a szövevényes családi viszonyok labirintusába. Horváth Döme érintkezett legtöbbit a Katona-családdal, az apával és a testvérekkel, ő indította meg a mozgalmat, hogy a költő jeltesen sírjára követ emeljenek, ő mozgatta a vasut melletti szobor dalgát is eleinte, sőt az emléktáblát, mely szülőházát jelöli, ugyancsak az ő fáradozása segített megcsinálni. Így rovatla le Kecskemét városával a hála adóját az iránt, aki, mint írja, korától és szülővárosától meg nem értve, szétzuzott kebellet vonult vissza oda, hol még mint elmélázó gyermek, magába vonulva „mézte a pusztán lemenő napot, melyből egy darab még házuk ablakába világít, a porfelleg között hazatérő esordát, mely hosszú árnyakat vet az utcára, a tó partján mosó leányt, aki

a holnapi ünnepre hosszú haját fésüli, a de-néver repdesését, a lombok suttagását s a takarodóra kondulót harangot hallgatva, mely áhítatos ámulással szokta eltölteni a gyermeki lelket...”

Ezek Katona saját szavai... Családotlan, a világ közönyösségétől sebzett lélekkel vonult vissza. Megtalálta-e otthon a vigasztalást?...

Katona-család több van Magyarországon. Van Gömörben, Szabolcsban, Szatmárban, Veszprémben, van Pest-Pilis megyében is. A kecskeméti Katona-család ezekkel aligha volt rokonságban. Semmi nyom sem vezet a rokonság felé, egyik megyébe sem. A Kecskemétre telepedett Katonák a Nyírségről jöttek, s az első Katona, a tizenhatodik század közepén élő Katona János, mint ezt kutfóm, Katona Sándor 1864-iki szóbeli közlései után följegyeztem, szegény béres volt, aki egyes uri családoknál szolgált, mignem valami kiz vagyont szerzett össze, s önálló gazda lett.

A szatmármegyei Nyírség helységében élt ez a nagyon szerény ember két iker-gyermekével, Mihályival és Ádámval, 1658-ig, amikor is a II. Rákóczi György és a porta között kitört háború veszedelmei kergették el onnan. A szilisztriai basa és a tatár khán egyesült seregei a bodzai szoroson betörték Erdélybe s rabolva és pusztítva járták be a vidékeket, a lakosokat kardélre hányva vagy rabságba hurcolva. A Katona-család Jánosiban élt, amely faluhoz közel szállt meg Szajdi Ahmed Rákóczi leveretése után, s ekkor menekült onnét Katona János is, aki családjával együtt Kecskemétre telepedett

vább, mint ahogyan átvette. S mikor Lueger végrendeletéből az osztrákok hagyományos magyargyűlölete ilyen meztelenül mered felénk: akkor mesélnek nekünk harmoniáról, békességről.

Százat egy ellen: a locsifcsi végrendeletet le fogják tagadni. „Csak titokban akartalak — gyűlölni”: így variálódik az osztrák politikában a magyar népdal. A Lueger-végrendelet, mint nyílt leleplezés, kényelmetlen lesz mindazoknak, akik Lueger politikáját taktikusabban, kevesebb őszinteséggel csinálják. De a magyar lélek egész keserűségével tudjuk, hogy a végrendelet az igaz s nem a czáfolatok lesznek azok.

Oh, nem az első Luegerje hal meg Ausztriának. Hallottuk mi már a történelem folyamán sokszor kifecsegni ezt a titkot s ha nem hallottuk volna, hát éreztük, hogy az osztrák politika legtítkosabb és legállandóbb rugója a magyargyűlölet. S nemezist látunk benne, hogy halála küszöbén Lueger szolgálatot tett a magyarságnak, melynek pedig ártani akart. A halál küszöbén kifecsegte a történelmi titkot. S a magyar nemzet jól fogja tenni, ha ennek a politikai végrendeletnek s a vele járó szimptomáknak világánál figyelni meg a bécsi porázon dolgozó munkapárt munkáját. Ha Tisza István és apostoltársai békét hirdetnek, ez azt jelenti, hogy „aki téged kövel dobál meg, kenyérral dobd azt vissza.” Pedig Lueger végrendelete bizonyítja, hogy az osztrák igazi kövel dobál s tőlünk igazi kenyeret vár. Ők gyűlölnék, mi szeressünk. Ők meg akarnak enni s mi hagyjuk magunkat megenni.

Köszönjük Lueger, hogy erre megtanítottál.

Khuenék a letörés előtt.

Budapest, márczius 10.

Tizenkét nap a világ. Azután kezdődik a táncz. A tegnapi minisztertanácson Khuen elvetette a kockát: a mai magyar parlament alig éli túl a Ház összehívására kitűzött márczius huszonegyedikét. A mai magyar parlamentben nem termelt babér Khuen-Héderváry számára, a mai magyar parlamentben nem akadt harmincz s egynehány embernél több, aki vállalkozott a császár végrehajtó küldöttjének a támogatására. Harmincz elkényszeredett, lassan összeenyveződött emberrel szemben állott négyszáz harezias, elszánt és elkeseredett. A mai magyar parlamentet föl kellett osztalni. Hátha az új parlament irgalmasabb bírása lesz a bécsi poroszlóknak, mint amilyen a meglevő volt.

Tizenkét nap mulva ezért kezdődik a táncz. Khuenék előre ittak a medve bőrére és előlegezett diadalmámmal fogadták, hogy ők lesznek azok, akik a muzsikát huzák s a nemzet és a nemzeti jogok védői, akiket megtánczoltatnak. A neodarabontizmus hétországára szóló hejehuját és lakodalmat tilt — egészen az utolsó napokig. Most azonban, amikor tulajdonképen leginkább kellene a szusz, amikor legjobban kéne, hogy éledjen a bátorság, egyszerre nagy konsternáció és eleséggedés támad az új császári-párt emberei között.

Az erők fölsorakozása és fölmérése eddig még nem történt meg. Erre ezután kerül a sor, amikor a képviselőház föloszlása után országszerte megindul a korteskedés. Jelek azonban már is mutatkoznak, melyekből a kormány is ítélhet. Es pedig szomorú jelek mutatkoznak. A főispánokat országszerte kicsereberélték. A tisztviselőket mindenféle eszközökkel megfélemlítették és terrorizálták. A közigazgatási apparátust bevezényelték a legvadabb korteskedésbe. Es semmi eredmény. Há-

rom-négyszáz embernél nagyobb embercsoportot sehol sem tudtak megfogni arra, hogy békén meghallgassa a kormány magasztalását, a reménytelen lemondás és nemzeti öngyilkosság politikájának azt a magasztalását, melylyel Tisza István járja az országot s melynek hirdetésére Khuen-Héderváry kezdve, Hieronymin folytatva és Lukácsot végezve, a volt szabadelvű pártnak mind a hány kadavere föltámadt, akiket eltemetett a nemzeti fölbuzdulás és ujjászületés földrengése. Ezzel a gárdával, ezzel a programmal nem lehet országot hódítani.

A gárdával azért nem, mert minden egyes tagját kívülről-belülről ismeri az ország, mindegyikről tudja azt, hogy valamennyiüknek az önző pártérdek s hiu személyes ambíció a legfőbb törvénye. A programmal pedig... Kell-e különben magyarázni, hogy a csufos önkivégzés, ijesztő harakiri programját miért nem lehet belepni egy életerős és élni akaró nemzet szívébe?

Most aztán kezdődik a táncz. A kadaverek táncza, melyhez a földégett és fölzúgó nemzeti fölháborodás fogja adni a muzsikát. A kormány előszobáiban hemzsegnek az önjelöltek és desperádok, akik a mandátumot és a képviselőség rangját szívesen fogadnák, jöjjön akárkitől is. A kormánynak gondot okoz, hogy a sok stréber között kiválassza a maga jelöltjét. A kerületek azonban ez alatt maguk válogatják a jelölteiket: mind a nemzeti ügy harczosait.

A függetlenségi párt nagy diadalmas új előrenyomulása készül, melynek szelét már is érzik a régi Lloyd-klubban. Sippal-dobbal tovább bátorítják egymást, de azzal már is tisztában van mindenki, hogy a most induló nagy döntő mérkőzésnek nem lehet eredménye más, mint a Khuenék teljes letörése.

le s szorgalma és becsületessége által nem-sokára köztiszteletet vívott ki s városi tanácsos lett. 1666-ban, július 23-ikán halt meg, hirtelen halállal.

Mihály fia, híres fuvaros, s mint Kecskeméten nevezték, „kocsiskodó” ember lett s II. Rákóczi Ferenc hadjárata alatt 1704-től 1711-ig tisztességesen keresett. A család hagyományai hollófékete hajú, barnapiros arcu, egészséges embernek festik.

Ez Katona József szépapja. Mihály felesége Fekete Erzsébet, hét gyermek anyja. Négy fia volt és három lánya. A fiuk közül az első István, a második Tamás, azután Antal és Pál. A második fiu, Tamás, a Katona József nagyapja.

Tamás Kecskeméten nőtt föl s feleségül vette Bakó Erzsébetet. Öt gyermeke volt, az első Tamás, a második Antal, a harmadik József, a Bánk Báni szerzőjének apja, — s két leány, mind a kettő Anna nevezetű. Erre nézve tévedések forogtak fön, többen a drámaíró nagyapját József nevének állítják, holott a Katona szépapjának József nevű fia nem is volt. Erre nézve szolgáljon bizonyossággal a költő által összeállított családfa, amely szerint a leszármazás a következő:

János, meghalt 1666. július 23-ikán, ettől Mihály és Ádám. Mihály gyermekei Ilona, István, Tamás, Antal, Pál és Klára. Tamás felesége Bakó Erzsébet, ezek gyermekei: Tamás, Antal, Anna, József, „Kecskemét város sáfárja” és megint Anna. Ezek közül József a költő apja, aki feleségül veszi Borbék Ilonát s kilencz gyermeke születik. Erzsébet, aki 1791-ben halt meg, József „üdvész”. azután László, meghalt 1794-ben,

a második László meghalt 1796-ban, a harmadik, ugyancsak László névre keresztelt fiu, meghalt 1809-ben, azután még Sándor, Juliánna, János és Mária. Ez a költőnek saját maga által összeállított családfája, melynek én csak a költőre vonatkozó ágát másoltam le, minden fölösleges névszaporítás elkerülése végett.

Katona József apja literátus ember volt. Négy latin osztályt végzett és tisztességesen beszélt latinul. Különösen kedves tárgya volt a história, melyet szeretettel olvasgató s férfikorában is kultivált. Gyöngye testalkatú fiu lévén, abban hagyta az iskolázást és takácsmesterséget tanult, mint amely nem nagyon erőlteti meg a testet. Ebben a mesterségben nagy kézi ügyességre tett szert és első takácsnak tartották Kecskeméten. Az úri rend mind nála dolgoztatott, a legszébb mintájú abroszokat s fehérműt ő szötte. Fia is, mikor Pesten valamelyik vendéglőben, vagy valakinek az asztalánál ült, s az abroszon valami szép mintát meglátott, nyomban lerajzolta s küldte haza apjának, aki azt nyomban felhasználta. Azonkívül ezermester volt az öreg, mint a Vén Bakan-csosban mondják: ha akarom doktor, ha akarom piktör. Különösen ügyes volt az órák javításában, amelyeket sereggestül hordtak hozzá s a kipróbálás végett falain lógó órák ketyegésétől, ütésétől sokszor szót sem lehetett hallani a szobában.

Muzsikához is értett. Hegedült, furlázott és szomszédjával, Szini István esz-madianesterrel disznótorok és házi mulatságok alkalmával muzsikálva vidították a társaságot. Ügyes esztergályos is volt s furt-

faragott mindenfélét. A saját háza szükségleteiért nem igen ment a szomszédba. Humoros, vigkedvű ember volt, aki egész társaságokat tudott szóval és derült kedvben tartani. Kecskeméten mindenki kedvelte és szívesen látta a házában.

Szabad óráiban írt, olvasott és verselgetett.

Shokása volt az utcán fokossal járni. Könnyű kézi fokosa volt, amelylyel részint a kutyákat riogatta magától, részint a deszkakerítésekől kiálló szögeket verdeste be, nehogy valamelyik arra járó szomszédaszony viganója beléakadjon s készen legyen otthon a háborúság. Szóval rendszertető ember volt...

Amint már említettem, kiválólag szerette a históriát. Mindig olvasgatott történelmi munkákat, jegyeztetett belőlük s fiának kora halála után hátrahagyott munkái közül azt, amelyik a Kecskemét vidékén lakó népek őstörténetéről szól, egész a magyarok bejöveteleig: a saját költségén adta ki. Száznegyvennégy lapra terjedő füzet, amelynek címe: „Szabados Kecskemét, alsó Magyarország első mezővárosa története. Hiteles levelekből összevezte Katona József, szabados Kecskemét városa főfiskálisa.” Elöl közli Katona József előbeszédét aztán saját maga szöli meg az olvasót, következőképpen:

„— Kegyes olvasó! E jelenlévő munkát néhai Katona József fiam, szabados Kecskemét városa főfiskálisa terhes hivatalától való üres óráinak haszonnal való eltöltése végett szerette és gyűjtögette össze. Majd látván, hogy Kecskemét városa történeteinek előadásában sok olyan dolgok fordulnak elő, me-

Felosztatás küszöbén.

— Szélcsend a vihar előtt, —

Budapest, márczius 10.

Vihar előtt való szélcsend van már napok óta s lesz még egynehány napig. A politikai közvélemény a közelgő Házfelosztás benyomása alatt áll. Márczius huszonegyedikén csak az elnapoló királyi kéziratot olvassák fel és a miniszterelnök kéri fogja, hogy másnap ismét tarsanak ülést. Ezen a második napon felolvassák az országgyűlést felosztató királyi kéziratot. Azután kezdődik a harc. A függetlenségi párton nagy lelkesedéssel készülnek a mérkőzésre s bizonyosra veszik *Khuen* vereségét. Márczius 15-ikét és Kossuth halála napját, márczius 20-ikát egyaránt föl készülnek használni arra, hogy országos kápraton ébreszessék a nemzeti önvédelem tüzét. A miniszterelnök — amint ezt már az *Egyetértés* a sajtóban először megírta — a Belvárosban készül föllépni.

Közben a kormány berendezkedik s előkészületeket tesz egy nagyobb kölcsön fölvételére. Bécsben intézik az új magyar kölcsön ügyét, a Rothschild-csoport tagjai. *Lukács* László pénzügyminiszter az 1908. évi L. t. cz. ben meghatározott, a Wekerle-kormány által fel nem használt milliókat akarja új kibocsátás útján megszerezni. Amde az idézett törvényjavaslat világosan és félreérthetetlenül határozza meg azt a célt, amire a kölcsönt fel kell használni: az állami beruházások céljaira. A kormány azonban egész más okokból vesz fel kölcsönt: az állami pénzügyi szükséglet fedezetére. Kétségtelen, hogy ezzel a kormány a törvénytelenégei sorozatát tetőznél, mely a nemzetben nem maradna visszahatás nélkül.

Gróf *Héderváry* miniszterelnök különben szombaton vagy vasárnap Bécsbe utazik, hogy kieszközölje a királytól az országgyűlést felosztató kéziratot.

Mai hireink itt következnek:

lyek a tiszteletreméltó közönségnek figyelmét és tudnivalóságát nemcsak azért érdemelnék meg, hogy a tudni kívánóknak ezen népes városról helyes és tudományos ismerettségük lehessen, hanem még inkább azért, mivel ebből az városnak mind régi fényéről, mind mostani állapotjáról hitelesen meggyőződhetnek. De oh, fájdalom! munkáját bár elkészíteni igyekezett is, hirtelen az élők közül kiragadtatván újra el nem olvashatta, következésképpen a folytatkozásokat helyre sem hozhatta; mégis oly bizodalommal vagyok, hogy helylyel-helylyel találhatna benne mind jó, mind gyönyörködtető; de a tiszteletreméltó közönség várakozását sem csalná meg. Azért én, mint atyja, bátorlakodom közrebocsátani s folytatkozásának erőltlen, de szíves és tartozó pártfogója, legnagyobb szerencsémnek tartom, hogy e munkájának a tiszteletreméltó közönség elejébe terjesztésével nyilvánvalóvá tehetem azon hódoló tiszteletet, melylyel a nagyérdemű közönség iránt viseltem.

Az előző Kecskeméti kelt, november 10. 1833.

Lemásolta továbbá fiának minden hátramaradt történelmi dolgozatait különösen azokat, amelyek Kecskemét városa történetére vonatkoznak. Alkalmilag fogok ezekből is közölni, mivel Miletz barátom szorgalma és gondossága ezeket is megmentette, holott a kamarában halomra hányt régi papírosok között már veszendőben voltak. Így őrizte meg Miletz a hátramaradt kéziratok között, — *Katona* Sándoréknál lévén diák-kosztón, — „A tapasztalatlan légy a pókok között” című szindarabot, amelyet eddigelé csak cím

Az országgyűlés felosztása.

A márczius 21-én újra összeülő országgyűlésnek mindössze két ülése lesz. A képviselőháznak márczius 21-én, hétfőn délelőtt tíz órakor új királyi kézirattal összehívandó ülésén újra fel fogják olvasni az elnapoló kéziratot, azután az összehívót, amelyet előzetesen a hivatalos lapban is publikálnak. Gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök ebben az ülésben kéri fogja, hogy tartson a Ház másnap, márczius 22-én újra ülést az újabb királyi kézirat kihirdetése végett. Ez a királyi kézirat fog az országgyűlés felosztásáról szólni. A főrendiházat ugyane czélból mindkét napra összehívják. A felosztató királyi kézirat nem fogja tartalmazni az új országgyűlés összehívását, erről külön kézirat fog intézkedni, amelyet majd akkor fog *Khuen* kiadni, amikor teljesen tájékozódott a választások esélyeiről. A most aktuális két királyi kéziratot legközelebbi audienciáján, valószínűleg vasárnapon, fogja átvenni.

Zichy János minisztériumában.

Gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszter ma délelőtt kezdte meg hivatali működését. A miniszter előbb *Náray-Szabó* Sándor miniszteri tanácsossal, az elnöki osztály vezetőjével tárgyalt, azután sorra fogadta az osztályok vezetőit, akik referáltak neki. Gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszternél ma délelőtt tiszteltet a fiemei kanonokok küldöttsége, majd pedig a Nemzeti Múzeum tisztviselőinek küldöttsége.

A miniszterelnök jelöltsége.

Mi voltunk az elsők, akik megírtuk, hogy gróf *Khuen-Héderváry* a Belvárosban készül föllépni. Ezt az értesülésünket megerősíti a következő felhivatalos jelentés:

A Budapest Belvárosi Polgári Kör szombaton este lakomát rendez, melyen *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök és a kabinet tagjai is részt vesznek. Ezt követőleg vasárnap délelőtt a belvárosi munkapárt jelölő gyűlést tart, melyen gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnököt fogják jelölni.

A bán titkos tanácsosi esküje.

Bécsből jelentik, hogy a király ma reggel félnyolczkor Schönbrunnból a Hofburgba érkezett és háromnegyed 10 órakor az általános kihallgatások

szertint ismertünk, de amely *Katona József*-nek *Déryné*-hez való viszonya felől tájékoztat ez lévén az a darab, amelyet *Déryné* nem akart eljátszani. A próbán földhöz vágta a szerepet s azzal, hogy: „az ördög fogja a saját történetét kikomédiázni”... elhagyta a színpadot. Ő volt benne kifigurázva. Tudvalevőleg *Katona* csöndesen, titkosan szerelmes volt a csinos pillangóba s levelet is írt neki, amelyben formaliter a szívót és kezét kéri *Déryné*-nek. Ha „igen”-t mond: tegyen rózsaszínű szalagot a kalapjára. Ha „nem”-et: feketét. *Déryné* megkapta a levelet, de a „K. J.” aláírást nem tudta kitalálni. Annyi udvarlója volt, hogy talán több K. J. akadott köztük, így aztán nem is válogatott a levélre, sem írásban, sem szalaggal. Mikor aztán *Déry* elvette, s főkéntében jelent meg az utcán, *Katona József* találkozott vele s a főkörtre mutatva csak annyit mondott:

— Hát ezért nem felelt a levelemre?...

Ekkor támadt világosság a *Déryné* szeméi előtt, de már késő volt...

— Különböznél gratulálék *Déry*-hez... — szölt s azzal elment...

Keserű gratuláció volt ez... Egész életének az ábrándját vitte magával... Nem is gyógyult ki belőle igazán soha. *Déryné* pedig viselte a kelleterül kötött házasság ígját, az ura durva és iszákos fráter volt, aki megverte, valósággal szerencsétlenné tette, s csak annyiban igyekezett brutalitását némileg jóvá tenni, hogy aztán elhagyta az asszonyt s nem üldözte tovább. *Déryné* elváltan élt öregségig.

Katona pedig ment Kecskemétre, felejteti és meghalni...

előtt dr. *Tomasics* Miklós horvát bán letette előtte titkos tanácsosi esküjét, amelynél gróf *Aehrenthal* külügyminiszter és gróf *Gudenus* főkamaraúr intervenáltak. Az esküformát dr. *Mende* udvari és miniszteri tanácsos olvasta.

A király ma délután 2 órakor dr. *Tomasics* horvát bán hosszabb külön kihallgatáson fogadta.

Jakabffy Imre hivatalbalépése.

Jakabffy Imre, az új belügyi államtitkár ma délelőtt foglalta el hivatalát. A tisztviselői kar nevében *Bezerédy* Viktor államtitkár mondott üdvözlő beszédet, amelyben a tisztviselői kar bizalmáról és támogatásáról biztosította a tíz év múltán visszatérő államtitkárt. *Jakabffy* köszönetet mondott az üdvözlésért s ezeket mondta:

Tudom, hogy a mai politikai nehéz viszonyok között a rendesnél lényegesebb, több és nehéz munkát kell végezni és munkánk csak fokozódni fog, ha azok a nagy belügyi reformok, amelyeket a miniszterelnök ur programjában megjelölt, munkába kerülnek. E reformok közül bennünket a legközelebből és legközvetlenebbül ez a reform érdekel, mely a közigazgatás rendezését célozza. És méltán. Hiszen önök, t. uraim, akik az ügyek elintézése körül nagy tájékozottsággal bírnak, tudják a legjobban, hogy egy haladni akaró, előretörő nemzet igazi érdekeit, szükségleteit és igényeit a mai közigazgatási rendszer kielégíteni nem képes. (Ugy van. Előnk helyeslés.) És épen azért azt hiszem, csak természetesnek méltóztatnak találni, hogy addig is, míg e reform testet ölt, mi részünkről megtegyünk minden lehetőt arra nézve, hogy ahol módunkban áll, a közigazgatást javítsuk, egyszerűsítsük és gyorsítsuk azáltal, hogy a bürokratizmus túltengéseitől és kínóvéseitől megszabadítsuk és megtisztítsuk azt, hogy ily módon is hozzájáruljunk közállapotaink javításához. Abban a biztos meggyőződésben, hogy a nagy és nehéz munkába a tisztikar egész munkaképességét hazafias készséggel viszi bele, én is igaz szívvvel köszöntöm a tisztviselői kart, mint tisztviselői munkatársaimat és ajánlom magamat szíves hajlamaikba és baráti jóindulatukba.

A beszédet a tisztviselői kar tetszéssel fogadta. Utána az új államtitkár sorban megszólította az összes tisztviselőket. Majd magához kérte az egyes osztályoknak vezetőit és hosszabb ideig tanácskozott velük.

Főispánváltások.

A király a belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök előterjesztésére *Justh* Ferencz Turóczvármegye főispánját és dr. *Kaisler* György Szilágyvármegye főispánját ez állásuktól buzgó szolgálataik elismerése mellett saját kérelmükre fölmentette.

Bencsik Lajos nyugalmazott vármegyei alispánt Komáromvármegye és Komárom szabad királyi város, *Szontagh* Jenő pénzügyminiszteri titkárt Mosonvármegye és *Péchy* Imre járási főszolgabíró, tiszteletbeli vármegyei főjegyzőt Szilágyvármegye főispánjává kinevezte.

Főispáni installációk.

Torda vármegye törvényhatósága ma installálta *Tordán* dr. *Betegh* Miklós újonnan kinevezett főispánt. *Lovass* Andor alispán felolvasta a főispánt kinevező leiratot. Dr. *Betegh* Miklós letette az esküt és hosszabb programbeszédet mondott. Ezután a törvényhatósági bizottsági tagok nevében *Szegedi* Mihály törvényhatósági tag üdvözölte a főispánt, majd *Vertán* Endre és *Éber* Antal képviselők szólaltak fel, utánuk pedig *Kormos* Emil a nemzetiségi párt nevében kijelentette, hogy a nemzetiségek semleges álláspontra helyezkednek az új főispánnal szemben. A főispán rövid befejező felszólalása után a közgyűlés véget ért.

Trencsénben *Szalavszky* Gyula titkos tanácsos, főispán beiktatása ma ment végbe. A közgyűlést *Baross* Jusztin alispán tíz órakor nyitotta meg. A megyei tisztviselői kar nevében *Rudnay* István főjegyző üdvözölte a főispánt. *Szalavszky* Gyula mondott beszédet, amely után *Osztrólczy* Géza üdvözölte a főispánt a törvényhatóság nevében.

Iglón *Szepes* megye törvényhatósága mai rendkívüli közgyűlésén iktatta főispáni székébe *Wieland* Arturt. Az eskü letétele után a főispán székfoglaló beszédet mondott. A vármegye közönsége és

tisztikara nevében *Ujfalussy* Brunó vármegyei főjegyző üdvözölte a főispánt.

Aranyosmaróthon ma folyt le *Kürthy* Lajos, Bars megye új főispánjának beiktatása. Mailáth István alispán beszéde után a főispán letette az esküt, majd székfoglaló beszédet mondott.

A Kossuth-pártkörből.

A 48-as és függetenségi Kossuth-párt *Andrássy*-uti körhelyiségében az est folyamán rendkívül mozgalmas élet volt. A pártvezetőség közül ott voltak *Tóth* János és *Mezőssy* Béla volt államtitkárok, *Hoitsy* Pál ügyvezető alelnök, *Barabás* Béla és *Sághy* Gyula alelnökök, *Zlinszky* István a képviselőház háznapja. Hét óra tájban fellátogatott a pártkörbe gróf *Apponyi* Albert is, ki a nagy számmal jelen volt képviselő- és kültagokkal hosszas eszmecsere-t folytatott.

Gróf Bethlen István beszámolója.

Gróf *Bethlen* István a Marosvásárhely vidéki kerület országgyűlési képviselője ma számolt be választóinak. A nagygyűlés, amely a beszámolóknak keretül szolgált, Marosvásárhelyen a Transsilvánia-szálló nagytermében folyt le.

A gyűlés elején megalakították a kerület Kossuth-pártjának tisztikarát és küldöttséget menesztettek gróf *Bethlen* Istvánért, akit a terembe lépésekor lelkes éljenzéssel fogadtak. A lelkes lefolyású gyűlés sűrűn szakította meg a beszámolót zajos tetszésnyilvánításokkal.

Gróf *Bethlen* István a koalíciós aeráról emlékezett meg beszéde elején. Amikor 1906-ban — ugymond — ezen kerület bizalmával megüszített, egy nagy alkotmányjogi küzdelem után álltunk, melyben egyik oldalon a nemzet túlnyomó nagy többsége vett részt lelkesedésének egész hűvél, a másik oldalon a darabontok hadserege a hatalom képviselőiben.

Ezután részletesen foglalkozik a koalíciós aerával. Az erők egyesítése és értékesítése a legkisebb ellenállás vonalában; ez volt Kossuth politikája. A párt szétszakítása, a nemzeti erők egymás ellen való harcra állítása: ez volt *Justh* herostratesi dicsősége, mely hiba igen hamar végzetes következményeket hoz maga után. (Igaz! Ugy van!) A nemzet egységes képviselői töredékekre szakadt. Az a kibontakozási terv, mely ugy katonai, mint gazdasági téren egy jelentős lépéssel vitte volna előbbre a nemzeti jogok érvényesítését, megakadt; utjában leküzdhetetlen akadályok tornyosultak és helyette a régi rendszer feltámasztása, a régi emberekkel, a rég ismert jelszavakkal és a nemzet követeléseinek visszaszorítása nyomult előtérbe. Ma ez a rendszer feltámasztási ünnepet ül. Nem titkolhatom el, hogy az egyéni feltámasztásnak ezen ünnepe előttem csak ellenszenves lehet, mert a nemzeti jogok, remények temetésével jár.

Legbelsőbb hitem és meggyőződés, hogy bármilyen kedvezőtlenül is alakuljon pillanatnyilag a jelen, a lefolyt küzdelem aktái le nem zárhatók és nem fognak lezáródni a nemzeti akarat letörésével, hanem csakis a korona és nemzet álláspontja közti kompromisszummal. Meg kell ragadni az alkalmat, hogy a haladás biztosítása mellett a belső béke hosszabb időre lehetővé tétessék. Hiszen erre a békére égető szükség van. Szükség első sorban azon nagy kérdés szempontjából, amelyet a pártok viszályainak odadobni nemzeti bűn lenne, értem a választói reform kérdését. A koalíció a paktum megkötésének időpontjában kötelezettséget vállalt az általános választói jog alapján álló reformnak megvalósítására; de ezt kötelezettségnek nem tett eleget. Ezen egy kötelezettség volt, amelyet nem teljesített és amelyet felelősségre vonható. De nézetem szerint, ha mindenért szabad és lehet is kritikát gyakorolni, amit a koalíció tett, ha minden eszelekedetért el is ítéltető, ezért az egyért gúncosot nem érdemelhet, hogy nem alkotta meg abban az időben a választói reformot, amely időben a király még nem volt megnyerhető ezen reform olyan módjának, mely a nemzet érkeinek teljesen megfelel. Ma hál istennek az uralkodó más állásponton áll. Ma olyan reform vihető keresztül, amely minden részletében megfelel a

magyar állam existenciájának. De még így is tudatára kell, hogy ébredjünk mi erdélyiek annak, hogy még egy mérsékelt reform esetére is Erdély áldozatot fog hozni a közös hazának, éppen ezért kötelessége mindegyikünknek, hogy az erdélyi közvéleményt felébresztjük, egy táborba tömörítsük s teljes erővel vigyük harcra egy olyan reformért, amely számol ezen országrész érdekeivel és távol áll minden radikális harci kockázattól. Mi azt az áldozatot, melyet a közös haza tőlünk multhatatlanul megkövetel, megkötjük a haza oltárára, de akkor és egyuttal megköveteljük és ebben többet nem alkuszunk, hogy Erdély elhanyagolt nemzeti és elhanyagolt közgazdasági érdekei végre kielégítést nyerjenek.

A beszédet hosszantartó viharos éljenzéssel és tapsal fogadták. Ezután a választók egyhangú lelkesedéssel felajánlották gróf *Bethlen* Istvánnak újból a mandátumot, melyet ő néhány köszönő szóval elfogadott.

Ezután *Désy* Zoltán volt államtitkár beszélt. Szólónak az a vágya, hogy Magyarországon legyen meg a nemzeti követeléseknek olya minimuma, amelynél kevesebbet az országban szerepelni akaró szociálista párt se követelhesen.

Ezután a nemzetiségi kérdéstről beszélt és hangsúlyozta, hogy a magyar embert nem a nyelve, hanem a szíve teszi.

Ezután *Irsay* József buzdította a választókat a Kossuth zászlaja mellett való kitartásra.

Délben bankett volt, amelyen lelkes felkészültségben ünnepelték gróf *Bethlen* Istvánt.

Holnap délelőtt 11 órakor gróf *Bethlen* István meghívására erdélyi képviselők érkekezletet tartanak Marosvásárhelyen, amelyen precízizálni fogják a választói jog kérdésében álláspontjukat.

A Nemzeti Társaskör.

A Nemzeti Társaskörben ma este igen nagy számban jelentek meg a tagok és élénken megbeszéltek a legújabb politikai eseményeket. Gróf *Khuen-Hederváry* Károly miniszterelnök fél nyolc órakor érkezett meg a Társaskörbe s több mint egy óra hosszat időzött ott. A miniszterek közül még *Lukács* László, *Hieronymi* Károly, *Szekely* Ferenc és *Hazai* Samu jártak fönn. A körbe érkezett információk szerint a miniszterelnök valószínűleg a jövő hét elején utazik Bécsbe a házfelosztással kapcsolatos előterjesztések megtétele végett. Gróf *Tisza* István is sokáig időzött a Társaskörben. *Jakabffy* Imre államtitkár mai székfoglaló beszéde alkalmából igen sokan üdvözölték. Ma este számos vidéki vezetőférfiú járt a nemzeti munkapárt központjában s jelentést tettek a legújabb vidéki alakulásokról. A jelentések ugylátszik nem valami kedvezőek voltak, mert egész este meglehetősen nyomott hangulat uralkodott, annál is inkább, mert gróf *Tisza* István iránt prepotenciája s az általános választói jog kérdésében elfoglalt álláspontja miatt nőttön nő az elégtelenség.

Justh Gyula Budapesten.

Justh Gyula ma este tíz órakor érkezett vissza körutjáról a fővárosba. Az egyetemi ifjuság lelkes fogadtatásra készülődött, amely azonban nem egészen sikerült a rendőrség közbelépése miatt. A nyugati pályaudvar bejáratát már este 9 órakor elállították a rendőrök és csak azokat eresztették a Perronra, akiknek igazolványuk volt, ezenkívül képviselőknek és újságíróknak volt szabad az út. A rendőrségnek e miatt az intézkedése miatt ifj. *Madarász* József orsz. képviselő kérdőre vonta *Schmidt* felügyelőt, aki a képviselő intervenciójára sem engedte be a *Justh* Gyula fogadtatására készülő egyetemi ifjakat. A Perronon így mindössze kétszáz ember verődött össze, akik mikor a Karczag felől érkező vonat berobogott a pályaudvarra, lelkes éljenzéssel fogadták *Justh* Gyulát. *Visontai* Soma országgyűlési képviselő a lelkes fogadtatás után beszédében üdvözölte *Justh* Gyulát s a nemzeti jogokért folytatott önfeláldozó küzdelméhez erőt, kitartást kívánt. Az egyetemi ifjuság üdvözlését dr. *Wagner* Károly tolmácsolta. *Justh* Gyula rövid beszédében mondott köszönetet a meleg fogadtatásért. Ezután kivonultak a pálya-

udvarról. Mikor *Justh* Gyula egy kétfogatu bérkocsiba ült, elhangzott a jelszó:

— Ki a lovakkal!

És csakugyan kezdtek leoldani a lovak számaikat. *Justh* Gyula tiltakozott ez ellen, kijelentette, hogy nem egyezik demokratikus felfogásával, hogy emberek vontassák a kocsiját. Majd kiszállt kocsijából s kijelentette, hogy ha mindenáron vele akarnak lenni, inkább gyalog megy haza. Erre megindultak *Justh* Gyulával s a *Vácsi*-körutort, *Károly*-körutort és a *Reviczky*-térre át kísérték *Reviczky*-utczában levő lakásáig. A menet mögött a nyugati pályaudvar rendőri kirendeltsége haladt. A *Dohány*-utczánál *Paus* Emil rendőrfelügyelő élén lovasrendőrök várták a tömeget s kísérték egészen a *Reviczky*-utczáig. Beavatkozásra azonban nem volt szükség. Lakása előtt még egyszer beszélt *Justh* Gyula s ezután a tömeg rendben szétoszlott.

Khuenék kölcsönt vesznek.

Bécsben a *Rotschild*-csoport ott időző tagjai ma délelőtt az osztrák hitelintézet helyiségeiben az előkészítés alatt levő osztrák s magyar járadéküzletről tanácskoztak. Ezen a tanácskozáson *Ullmann* Adolf, a magyar hitelbank vezérigazgatója is részt vett, aki ma Berlinből ideérkezett. Legelőször is a magyar koronajáradék küszöbön levő kibocsájtását beszéltek meg. A pénzügyminiszter — mint már megirtuk — 155 millió korona értékű magyar koronajáradék kibocsájtását tervezi. Ezt a kölcsönt az eddigi szándék szerint Bécsben és Budapesten és előreláthatólag Berlinben is fogják elhelyezni. *Ullmann* vezérigazgató beszámolt berlini megbeszélési eredményéről és jelentette, hogy a mérvadó német pénzügyi körökben megvan a hajlandóság arra, hogy a magyar koronajáradék átvételében közreműködjenek. Tagadhatatlan azonban, hogy a német járadékpiac felvételi képessége ez idő szerint korlátolt, mert a német bankok tárczájában a legutóbbi belső járadék kibocsátásból még nagyobb, körülbelül négyszáz millió márkára becsült érték van. Ezenfelül az elhelyezést a német piacra az aránylag magas, egy százalékos német értékpapíradó is megnehezíti. A mai tanácskozás alapján a közeli napokban előreláthatólag tárgyalásokat fognak kezdeni a magyar kormányval, amelyeket *Ullmann* vezérigazgató fog vezetni. Azt hiszik, hogy a kölcsönt rövid idő alatt meg fogják kötni. A kölcsönt mindenestre Ausztria-Magyarországban fogják elhelyezni és a német bankok bevonása az átvétel közelebbi feltételeitől függ. A jelenlegi magyar kölcsönt az állami pénzügyi szükséglet fedezésére és a bankok által átvett pénztári jegyek refundálására fogják fordítani, melyekből a magyar pénzügyminiszter eddig 25 milliót bocsátott ki. A 215 millió korona összegű kincstári jegyek beváltását most nem tervezik. A kincstári jegyek csak decemberben esedékesek és előbb a konverziót csak áldozattal lehetne keresztyülni. Erre a célra a párisi pénzpiacra felveendő nagy, 500 millió frankos kölcsön fog szolgálni. Ezt a kölcsönt fentartják és valószínű, hogy a mostani kibocsájtás dacára, az 500 millió frankot teljes összegében igénybe veszik.

Pest vármegye és a politikai helyzet.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye 65-ös bizottsága a törvényhatóság határozata értelmében a politikai helyzetről teendő jelentés czéljából e hónap 12-én, szombaton délelőtt fél 12 órakor ülést tart a vármegyei gazdasági egyesület helyiségében.

Választási mozgalmak.

Aradon márczius 13-án alakul meg a munkapárt s erre az alakulásra gróf *Tisza* István, a párt aradi képviselőjelöltje is lemege, hogy az aradiaknak programot adjon. A kormányparti választók *Tiszát* ünnepélyesen akarják fogadni, az aradi szociáldemokraták azonban kevésbbé ünnepélyesen. Erre czélez az aradi szociálista pártnak az a paprikás hangu kiáltványa, amelyylel Arad város utczáit ma elárasztotta. Ebben arra hívja fel a munkásokat, hogy *Tisza* bevonulásán legyenek ott mindnyájan és gondoskodjanak a „petroleumgróf” méltó fogadtatásáról. Igen valószínű tehát, hogy gróf *Tisza* István Aradon is megfogja kapni azt a hagyományos záptojást, amely még egyetlen vidéki agitációs utjáról sem maradt el.

Szilágyosmlyórol azt a hírt becsátották szárnyra, hogy ott idős **Ugron Gáborral** szemben báró **Bánffy Dezső** lép fel. **Bánffy** ma táviratot intézett dr. **Véghmann** Ferencnek, a szegedi **Bánffy** párt elnökéhez, amelyben ezt a hírt megzafolja. Nyilvánvaló tehát, hogy ez a híresztelés egy kormánypárti kortesfogás volt, amelyvel **Bánffy** szegedi híveit akarták megtevesztetni.

Kolozsvár egyik külkerületében — mint az már bizonyos — gróf **Bánffy** Miklós volt kolozsmezei főispánt léptetik fel. A gróf még nem döntött, hogy melyik kerületben lép fel. A kolozsvári kormánypárt is erősen szervezkedik és arra az esetre, ha **Lukács** László pénzügyminisztert nem sikerülne a jelöltség elfogadására rábírní, egy kormánypárti programmal **Hogedüs** Lorántot akarják az egyik kerületben fölléptetni, akinek ugy biztoitanak a mandátumot, hogy a másik kolozsvári kerületben nem állítanak az ellenzék jelöltjévei szemben ellenjelöltet, amely esetben viszont az ellenzék nem jelölne **Hogedüssel** szemben.

Szekelyudvarhely vidéki kerületében Kállay Tamás Justh-párti a **Ugron** Ákos Kossuth-pártival szemben a munkapárt jelöltje **Szabó** Kálmán lesz.

Szekelykeresztúr Gyarmathy Dezső képviselő újra fellép Justh-párti programmal. Ifj. **Ugron** Gábor a Kossuth-párt jelöltje, a munkapárt jelöltjeként **Ugron** János és **Dániel** Gábort emlegetik.

Oláhfalun a kerület eddigi képviselője, Embéri Árpád nem lép fel. A munkapárt jelöltje **Ugron** Zoltán lesz. Mellette **Dániel** Lajost emlegetik.

Fehértemplomban a kerület szerb radikális pártja **Tomic** Jását, a magyarországi radikális szerbek vezérét, az Ujvidéken megjelenő „Zasztava“ című szerb nyelvű napilap szerkesztőjét jelölti **Pescha** Miklóssal, a jelenlegi kormánypárti képviselővel szemben.

Szalánthán a keresztény szocialisták **Erőly** Mátyas hírlapíróit jelölték.

Németbogsánból Weisz Julian képviselő a következő táviratot kapta: A bogsári választókerületnek hatvanhetes közbizalom alapon álló hívei népes gyűlésükből az alkotmánypárt feloszlása alkalmából nagyszólamú a kerület érdekében kifejtett, eddigi nagybecsű sikerű tevékenységéért nagyrabecsülésünket, tiszteletünket és köszönetünket nyilvánítjuk. **Hirspeck** Ágoston elnök.

Maresvár helyt **Petri** Zsigmondot a Justh-párt választómánya a második kerületi országgyűlési képviselőjéül jelölte. **Petri** Zsigmond a jelölést elfogadta s Justh-párti programmal veszi fel a küzdelmet a Kossuth-párti **Désy** Zoltánnal szemben.

Miskolcon a déli kerület képviselője, **Leitner** Adolf 13-dikán tartja meg beszámoló beszédét.

A szamosújvári választókerületben a választópolgárok nagy része **Gopcsa** László dr. kultuszminiszteri osztálytanácsost akarja fölléptetni. Amennyiben **Gopcsa** dr. a jelöltséget el nem fogadhatja, úgy **Dániel** László, a kerület jelenlegi képviselője **Bánffy**-párti programmal és **Mártonffy** Márton ipari főigazgató munkapárti programmal fogna fellépni.

Ujverhászon Balogh Ernő Justh-párti képviselő újra fellép. A kormánypárti választók báró **Fojnic** Istvánnak akarják felkínálni a jelöltséget, aki azonban aligha fog reflektálni rá, mert a zombori mandátumra pályázik.

Versecezen kormánypárti körökben újabban **Nagy** Lajos nevét emlegetik az ugyancsak kormánypárti **Szilassy** Zoltán, eddigi képviselővel szemben. A pángermánok is erősen készülődnek a választásokra.

Hajdusoboszlón Justh János eddigi képviselőt, **Justh** Gyula fiát újból jelölték.

Esztergomban ma már mindeki tisztában van azzal, hogy a gróf **Zichy** János esztergomi jelöltségéről forgalomba hozott hírek valótlanak. Azóta az esztergomi választók egy része **Szaczellány** György volt dorogi képviselőt akarja jelölni kormánypárti programmal, aki most határoz, vajjon a dorogi avagy az esztergomi jelöltséget vállalja-e? Azonban bármit határoz is, az eredmény egy esetben sem lehet kétes. Dorogon **Zlinszky** Istvánnal szemben, Esztergomban **Fehér** Antal kanonokkal szemben fog megbukni. Itt említjük meg, hogy az esztergommegyei papság **Molnár** János apát felhívására és elnöklése alatt népes gyűlést tartott kedden a Fűs-dő-szállodában. A papság elhatározta, hogy a néppárti és keresztényszocialista jelöltséket mindhárom kerületben teljes erővel támogatni fogja.

Pécskán a munkapárt vezetősége tudvalevőleg felkérte **Herczeg** Ferencet a pécskai kerület képviselőjelöltségének elfogadására. Ha **Herczeg** nem nyilatkozik, vagy pedig a jelöltséget nem fogadná el, a pécskai munkapárt **Schenk** Ferenc ottani főszolgabíróit lépteti fel. A kerület Kossuth-pártjának bizalma osztatlanul **Vásárhelyi** Dezső eddigi képviselő mellett van, aki a kerületben nagyon népszerű.

Sopronban Csizmazia Endre függetlenségi pártival szemben báró **Solymossy** Ödön lép fel

munkapárti programmal. **Solymossy** már lemondott katonatiszti rangjáról és legközelebb állandó tartózkodásra sopronmegyei birtokára költözik. Gróf **Tisza** István ma értesítette dr. **Szilvássy** Márton ügyvédet, a soproni munkapárt elnököt, hogy április hó 16-án Sopronba érkezik és ugyanazon nap este politikai beszédet mond.

Csornán rendkívül erős választási küzdelemre van kilátás **Rakovszky** István néppárti és gróf **Czirák** József között, ki pártonkívüli 67-es programmal lép fel.

A **lővei** kerületben Hencz Károly nem fel fel többé. A néppárt egy része **Huszár** Károly szerkesztőt, másik része **Bizzen** Mihály plébánost jelölte néppárti programmal. A munkapárt jelöltje **Bauer** Ottó csepregi nagybirtokos, a megyei munkapárt elnöke.

Bánátoklósán a kerület választópolgársága a napokban tartott jelölő értekezletén egyhangú lelkesedéssel **Schira** Endre temesvári ügyvédet jelölte Kossuth-párti programmal.

Rózsahegyen megalakították a munkapártot és **Angyal** Józsefet, a kerület volt szabadelpárti képviselőjét jelölték.

Zalaszentgróton ma délelőtt a Korona-venvendégülében a kerület választó polgársága népes értekezletet tartott, amelyen a kerület valamennyi községe képviselő volt és a kerület papsága teljes számban megjelent. Az értekezleten jelen volt gróf **Zichy** Aladár a néppárt elnöke is, továbbá **Ernst** Sándor és **Talos** István országgyűlési képviselők. Az értekezletet **Ernst** Sándor nyitotta meg, utána **Huszár** Károly, a „Néppárt“ szerkesztője mondott hosszabb beszédet, ismertetve a néppárt eszméjét. Az értekezlet ezután a zalaszentgróti néppártot egyhangú lelkesedéssel megalakították mondták ki.

A **veszprémi** választókerületben különböző politikai felfogású választók együttes értekezletet tartottak és azon egyhangú lelkesedéssel elhatározták, hogy a kerület eddigi képviselőjét, **Óváry** Ferencet kéri fel a jelöltség elfogadására.

A **nagyszőlősi** választópolgárság nagy lelkesedéssel **Bartha** Ödönt jelölte. **Bartha** Ödön nyomban megtartotta programbeszédét, melyben az önálló bank hívének mondotta magát. A választópolgárság nagy lelkesedéssel fogadta **Bartha** Ödön programbeszédét.

A **nagykárolyi** kerület választópolgársága gróf **Károlyi** Józsefet öhajítja meggyerni Kossuth-párti programmal a kerület képviselőjelöltjéül. Legközelebb küldöttségileg fogják őt felkérni a jelöltség elvállalására.

A **kecskeméti** alsókerületi 48-as párt **Hock** János plébánost, jelenlegi képviselőt jelölte Justh-párti programmal. A kecskeméti felsőkerületben **Hoibay** Pál kijelentette, hogy a jelöltséget nem fogadja el, ezért a felsőkerületi 48-as kör vasárnap jelölő gyűlést tart.

Karczagról táviratozzák: **Justh** Gyula ma délután ideérkezett. A vasútnál **Papp** Elek orsz. képviselő üdvözölte. Débután a Kossuth-téren beszédet mondott **Justh** és **Abrahám** Dezső képviselő támogatását kérte. **Justh** néhány képviselő kísérette Karczagra. Azután **Abrahám** Dezső tartotta meg beszámolóját.

A **köbölküti** kerület néppárti örzelmű vezérémberei Esztergomban értekezletet tartottak, melyen az országgyűlési néppártot **Molnár** János plébános, orsz. képviselő képviselte. Az értekezlet elhatározta, hogy **Szemere** Miklóssal szemben is állítsanak jelöltet.

Az **erzsebétvárosi** munkapárt ma megalakult.

Issekutz Győző beszámolót mondott, amely után újból jelölték.

A **szepeesszombati** választókerületben Takács József gánézi földbirtokos lép föl a munkapárt programjával a volt alkotmánypárti **Raisz** Aladárval szemben.

Nagyberezsnán **Nehrebecky** György volt főispán lép föl a munkapárt programjával.

*
Kérjük előfizelőinket és olvasóinkat, hogy kerületükben a választási mozgalmakról bennünkét kimerítően és időről-időre értesíteni sziveskedjenek.

*
Zászlók, jelvények Linhartnál, Hunyady-utca.

Budapest, márczius 10.

Klein Ödön sajtófőnök. Gróf **Kluen-Héder** váry Károly miniszterelnök **Klein** Ödön osztálytanácsost a miniszterelnökségi sajtóosztály főnökévé nevezte ki.

Uj horvát ellenzék. Horvátországban dr. **Krsnjavi** Izidor a Frank-párt elégedetlen elemeiből és a pártonkívüliekből új ellenzéki pártot akar alakítani, az erre vonatkozólag megindított tanácskozások azonban alig fogak eredményre vezetni.

Román kulturálap. Balázsfalváról jelentik, hogy a tanítói fizetések kiegészítésére létesítendő kulturálap javára már eddig százezer korona gyűlt össze. Az alapnak az a célja, hogy azon felekezeti tanítók, akik az államtól a fizetéskiegészítést valamely okból meg nem kapják, az alpból kártalanítottassanak.

Az osztrák pénzügyi javaslat.

Budapest, márczius 10.

Az osztrák kormány, mint emlékeztetés, ez év januárjában 140 millió korona értékű négyszázalékos osztrák koronajáradékot becsátott ki. Még pedig nem a Rothschild-csoport közvetítésével, aláírások útján, hanem a postatakarékpénztár segítségével, szabadkézből helyezte el az új címleteket, és pedig olyan rövid idő alatt, hogy **Bilinski** tegnapielőtt a birodalmi gyűléstől ismét egy 181,740.000 korona értékű kölcsön felvételére kért felhatalmazást. Ebből az összegből a pénztári készleteket akarja refundálni, azaz vissza akarja helyezni az állampénztárba azt az összeget, amelyet az annexió idején fegyverkezés céljaira az osztrák kormány a közös hadügyminiszternek rendelkezésére becsátott.

Az osztrák parlamentben azonban a jelen pillanatban nem valami nagyon kedvező a hangulat a pénzügyminiszter iránt. Ennek lehet tulajdonítani azt, hogy a javaslatnak napirendre tűzése sem ment olyan könnyen, mint azt hinni lehetett volna. **Bilinski** nagyon sürgősnek mondja a kölcsönt, annyira sürgősnek, hogy azt mondta, ha a parlament nem teszi neki lehetővé, hogy a kölcsönt még husvét előtt felvehesse, s a járadékokat kibocsáthassa, akkor is megszerzi a kölcsönt, de csak folyó számlára, ez azonban sokkal drágább lesz, mint ha járadékot becsáthat ki.

Annak a feltétele azonban, hogy a járadékot még husvét előtt ki lehessen becsátani, az az előfeltétele, hogy legalább első olvasásban megszavaztassék a javaslat. Ennek az a nehézsége, hogy az osztrák képviselőház napirendje ismét el van bariakadrozva, s hogy a napirendre csakis akkor lehet kitézni a kölcsönjavaslatot, ha a pártok abba beleegyeznek, hogy az egész napirend megváltoztattassék. Ez ellen azonban a szocialisták, a csehek, a délszlávok és ruthének máris eleve tiltakoznak. Ha az osztrák parlament pártarányait vesszük számításba, akkor a helyzet a következő: A napirendtűzés mellett fog szavazni 77 német szabadelvű párti, 96 keresztényszocialista, 70 lengyel, 20 olasz, 5 bukevinai ruthén és 7 párton kívüli. Ez összesen 275 szavazat. Ezzel szemben áll, s a napirendtűzés ellen fog szavazni a szláv unió 124 tagja, 88 szocialdemokrata, 20 ruthén, 3 nagymémet, s 6 pártonkívüli. Ez 241 szavazat. Ha tehát ma, mikor a szavazás végbe fog menni, valamennyi képviselő jelen volna a házban, akkor a kormányuk erre a javaslatra 34 szótöbbsége volna. Minthogy azonban a képviselők egy része mindig hiányzik az ülésről, ez a számarány valószínűleg változást szenved. Hogy milyen irányban, azt e pillanatban, mikor e sorokat írjuk, még nem tudjuk, s nem tudjuk, hogy a parlament napirendre tűzte-e a kölcsönjavaslatot, vagy sem. De ez e pillanatban mellesleg is, ha a javaslatot a parlament napirendre tűzi, ebből a kormányra s a kormányának parlamenteti helyzetére igazán nem lehet kedvező következtetést levonni. Azok a bajok, amelyekkel a kormányuk meg kell küzdenie, s amelyek a parlamentet munkaképtelenné teszik, még fennmaradnak akkor is, ha ebben a kérdésben a parlament esetleg a kormányuk kedvező módon szavaz s a **Bienert**-kormány alatt ennek dacára recseg és ropog a talaj. A szláv unió éppen tegnapiadta tudtára a miniszterelnöknek, hogy addig, míg a szláv unió követeléseit nem teljesítik, s amíg a kabinet teljesen nem rekonstruáltatik, addig szó sem lehet arról,

hogyan az osztrák birodalmi gyűlésben rendezés állapotok legyenek.

Nemcsak azért ellenzi azonban a parlament tekintélyes része a költsönjavaslat napirendre tüzését, mert a kormány és főleg Bilinski ellen ellenséges magatartást tanúsít, hanem azért is, mert alkotmányjogi skrupulusai vannak. A kért 181.7 millió koronából ugyanis 150 millió refundáltatnék a pénztári készletekben, mert ez az összeg, amelyet az osztrák kormány a közös hadügyminiszternek előlegezett. Már most az ellenzék azt mondja, hogy a 150 millió koronát előbb a delegációkkal kell megszavaztatni, s csak ha ez megtörtént, akkor állhat elő a pénzügyminiszter azzal, hogy ez az összeg mondott tegnap Bilinski arról, hogy minő pénzügyminiszter viszont azt mondja, hogy ha a parlament arra vár, míg előbb a delegációk letárgyalják ezt a kérdést, akkor a költsön öszre marad, ő pedig addig nem várhat.

Egyáltalán nagyon érdekes dolgokat mondott tegnap Bilinski arról, hogy minő összegek becsültattak a közös hadügyminiszter rendelkezésére az osztrák pénztári készletekből. Így már Korytovszki, az előző Beck-kormány pénzügyminisztere 90.8 millió koronát adott át előlegképpen. De az annexiók krízis alatt is nagy összegeket előlegeztek a pénztári készletekből, s a pénztári készletekből fedezték a folyamatszabályozási költségeket, Bilinski szerint az egész osztrák államgépezet megakad, ha a pénztári készletek nem rugnak legalább 200 millió koronára, de most mindössze 61 millió koronára apadtak le. Ez nagy baj, mert április elsején az osztrák állampénztárnak nagy fizetéseket kell teljesítenie.

A járadékpiacz helyzete most oly kedvező, hogy Bilinski most a legsürgősebben követeli a 181 millió korona értékű járadék kibocsátását. De hogy ezt hajlandó lesz-e az osztrák képviselőház lehetővé tenni, ha egyébként első olvasásban meg is szavazza a költsönjavaslatot, az nagyon kérdéses. A szlávok meg akarják buktatni a kormányt, erre ez a javaslat is jó alkalom.

A kormány pénzügyi javaslatának tárgyalásáról Bécsből ma a következő tudósítást kaptuk:

A Reichsrath mai ülésén a pénzügyi javaslatok tárgyalása során Glavinski képviselő a lengyel klub nevben kijelenti, hogy a népképviselő kötelessége, hogy az államnak a pénzügyek erősítése által az állam fenntartásához és virágzásához szükséges létminimumot adja meg. Mindnyájan a leghatározottabban ragaszkodunk ahhoz, hogy a kormány pénzügyi terve alaposan átgondoltassék oly értelemben, hogy azáltal azután a tartományi pénzügyek, különösen Galiczia pénzügyei megjavuljanak (Helyeslés a lengyeleknél.) hogy továbbá az egyes tartományok autonóm jogaik és feladataik fennmaradása mellett állandó részt nyerjenek az állam bevétel többleteiből.

Schumayer a parlamentarizmus megnyolását látja abban, hogy már előlegezett kiadások jóváhagyása érdekében utólag költségvetést nyújtanak be. A szociáldemokraták állást foglalnak az új adók és a 182 millió költsön ellen. Bianchini súlyosnak tartja ugyan a pénzügyi javaslatokat, más részről azonban elviselhető. A boradó ellenkezik a nemzetgazdaság elveivel, miért is szükséges, hogy a kormány javaslatát visszavonja. (Helyeslés a szociáldemokratáknál.) Ezután folytatják az uherskói vasúti katasztrófa ügyében beadott sürgős javaslatok tárgyalását, majd Wrba vasútiügyi miniszter felvilágosítását után az ülést megszakították. Az elnök a legközelebbi ülést holnap délelőtt 11 órára tüzte ki. A napirend második pontja a hitelintézetek megtételére vonatkozó felhatalmazási javaslat. Seitz állást foglal az ellen, hogy a pártelnöki konferencián javasolt napirendbe beszúrják ezt a javaslatot. Ha az ügy tényleg oly sürgős, a kormány kötelessége lett volna indítványát kellő időben a ház elé terjesztetni. Azt javasolja, hogy a felhatalmazási törvényjavaslatot mint utolsó pontot tüzzék

a napirendre. Ez ügyben névszerinti szavazást kérnek és Seitz indítványát 196 szavazattal 187 ellenében elfogadják.

KÜLFÖLD.

Az angol tengerészeti költségvetés. Az 1910/11. évi angol tengerészeti költségvetés 40,603,700 font sterlinget irányoz elő szükségletként az előző évi 35,142,700 font sterlinggel szemben. Az emelkedést főleg a hajóépítési programm fölemelése okozza. A személyzeti létszámot 3000 emberrel fölemelik és gondoskodtak Portsmouthban új száraz dokk létesítéséről. 1910. március 31-én a következő hajók készülnek el és állnak szolgálati cölökre rendelkezésre: 5 sorhajó, 2 cirkáló, 9 torpedóuzó, 9 parti torpedóuzó és 16 tengeralatti naszád, 1910. április 1-én építés alatt fog állani 7 sorhajó, 3 páncélos cirkáló, 9 védett cirkáló, 2 cirkáló, 37 torpedóuzó és 9 tengeralatti naszád. Ezek közül 1 sorhajó, 1 páncélos cirkáló, 1 cirkáló, 5 védett cirkáló, 21 torpedóuzó és 4 tengeralatti naszád előreláthatóan 1911. március 31-ig elkészül.

A szász király Pólában. Frigyes Ágost szász király ma Korfuból visszatérve Pólába érkezett. A Bünn nevű Lloyd-gőzös, amelyvel a király Korfuból jött, a pólai kikötőbejárat előtt állt meg. A királyt a gőzös fedélzetén Ripper kikötő tengernagy, gróf Attoms kerületi kapitány, gróf Rea bécsi szász követ és gróf Lanjus, a király mellé bocsott sorhajókapitány üdvözölték, mire a király a haditengerészethez tartozó készen álló gőzösökhöz szállt és Pólába utazott, ahol a Riviera-szállóban vett lakást. Ma délelőtt a király a tengerészeti arzenált tekinti meg, délután körutat tesz a városban és az alkalommal megtekinti az arzenált és az arzenált.

Vád alá helyezett miniszterek. A bolgár szobranje közfelkiáltással elfogadta a kormány híveinek sürgős indítványát, hogy indítsanak vizsgálatot a korábbi szambulovista kormány több minisztere ellen az általuk elkövetett visszaélések miatt. A kérdés váratlan megoldása, mely hónapok óta foglalkoztatja a közvéleményt, nagy feltűnést kelt.

Az angol alsóház reformja. Rosebery lord a felsőházban kijelentette, hogy ha a ház elfogadja február 21-én bejelentett indítványát, hogy alakuljon bizottsággá, hogy jelenlegi szervezetének reformját tárgyalja, a maga részéről a következő határozati javaslatot fogja beadni:

1. Erős, akcióképes első kamara nemcsak az alkotmány integráns alkotórészt alkotja, hanem szükséges követelménye a parlamentáris egyensúlynak és a közjóknak. Ilyen kamarát a legkedvezőbb módon a felsőház reformja és rekonstrukciója által lehet alkotni.

2. Ily reform szükséges előfeltétele volna amaz alapelv elfogadása, hogy a peeri méltóság egymagában nem ad jogot cenzurára, hogy valaki szavazójoggal bíró tagja legyen a felsőháznak.

A helyzet Görögországban. Atheni jelentések szerint Tessáliában agrármozgalom ütötte fel fejét. A parasztnép 249 nagybirtok parcellázását követeli és népgyűléseken nagyon fenyegetően viselkedik. A miniszterelnök és a pártvezérek tudni sem akarnak a követelésről, mert az magánjogot érint. Még ha ez a fenyegető veszedelem baj nélkül mulik is el, a kormány kénytelen lesz a képviselőház ülészakájának bezárása előtt lemondani.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pest vármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta rendes havi ülését Faszka Ágoston alispán elnöklésével. Az alispán az ülést megnyitván, meleg szavakkal emlékeztet meg Bellaugh Imre ny. főügyész haláláról. Javaslatára a bizottság részvételt jegyzőkönyvbe iktatta. A jelentések során a pénzügyigazgató terjesztette elő jelentését, amely szerint a múlt évben befolyt egynegyedében 701,736 korona 22 fillér, ami az előző év ugyanev szakában befolyt 1,251,376 korona 29 fillérről szem-

ben 549,640 korona 07 fillér esőkkönést mutat. Ez év január 1-től a múlt hó végéig befolyt összesen 1,029,699 korona 22 fillér, ami a múlt év hasonló időszakában befolyt 1,657,082 korona 14 fillérről 657,382 korona 92 fillérrel kevesebb. Ezután Petri Mór kir. tanácsos, tanfelügyelő tett jelentést a múlt hó folyamán tett kiszállásokról. Jelentette továbbá, hogy Újpesten az Országos Hajószövetség kötelekibe tartozó gyermekek részére téli tanfolyamot rendeztek. Javaslatára a bizottság jóváhagyta a gödöllői községi óvónői választást, elfogadta a rákospalotai községi iskolánál a 17—22 újonnan szervezett tanítói állás és a dunaharaszti róm. kath. iskolánál a harmadik tanítói állás szervezése dolgában tett felterjesztést. Ezenkívül még több tanítói javadalmazást állapított meg a bizottság. A dunapataji róm. kath. tanító fizetésének államségéllyel való kiegészítése dolgában tett indítványt a bizottság jóváhagyta. Ezután Kurtz Gyula kecskeméti kir. tanfelügyelő terjesztette elő havi jelentését, amely szerint a magy. kir. közoktatásügyi miniszter a hajósi róm. kath. elemi iskola öt tanítója részére 1000 korona korpótlék államségélyt, a soltvadkerti róm. kath. iskola egy tanítója részére 100 korona, az orgoványi községi iskola egy tanítója részére 570 korona fizetés-kiegészítési államségélyt engedélyezett. Az egész kerületben az államségélyek összege ezzel 127,541 koronára emelkedett. Több apróbb ügy és felelőzés elintézése után az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

A monarchia külkereskedelme.

Bécs, március 10. A kereskedelmi miniszteriumnak a közös vámterület 1910. január havi külkereskedelméről szóló kimutatása szerint a behozatal 228 millió koronát, a kivétel 160.6 millió koronát tett ki; e szerint a múlt évvel szemben 41.5, illetve 14.5 millió korona többlet áll elő. A január havi kereskedelmi mérleg e szerint 58.4 millió koronát passzívumot tüntet el a múlt évi 31.4 millió koronával szemben. A múlt évi adatok véglegesek.

A német kancellár Rómában.

Berlin, március 10. (Saját tudósítónktól.) Bothmann-Hollweg birodalmi kancellár e 10. 19-én utazik Rómába és a Palazzo Cavalieroban fog meg szállani. A kancellár nemcsak a királynál, hanem a pápánál is kihallgatáson fog megjelenni.

A szultán fivérének körútja.

Pétóvár, március 10. (Saját tudósítónktól.) A Novoje Vremja szerint a szultán fivére legközelebb meg fogja látogatni az európai udvarokat. Legelőször Pétóvárra jön, aztán Berlinbe utazik.

Korea bekebelezése.

Berlin, március 10. (Saját tudósítónktól.) Karbinban azt híresztelik, hogy a japán császár már néhány nap múlva proklamálni fogja Korea bekebelezését.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

	márc. 10.	márc. 9.	márc. 8.
Chicago, márciusra	113	113	113
májusra	113	113	113
júliusra	115 1/4	115 1/4	74 1/4
szeptemberre	etandletacetabmbmf		
Newyork, márc. 10.	márc. 9.	márc. 8.	
Buza májusra	122 1/2	122 1/4	120 1/2
júliusra	115 1/4	115 1/4	74 1/4
szeptemberre	etandletacetabmbmf		
Chicago, márciusra	113	113	113
májusra	113	113	113
júliusra	115 1/4	115 1/4	74 1/4
szeptemberre	etandletacetabmbmf		

Newyork, március 10. Gyapot Newyorkban, helyben 14.80 (14.80), gyapot áprilisra 14.59 (14.60), gyapot júniusra 14.33 (14.38), gyapot New-Orleansban helyben 14 1/2, (14 1/2), petróleum Stand white New-Yorkban 790 (790), petróleum Stand white Philadelphibau 790 (790), Petróleum Refined in Cases 10.30 (10.30), petróleum Credit Blancas at Oil City 110 (110), zsír Reho és Brothers 14.65 (14.20).

Chicago, március 10. Zsír májusra 13.80 (13.45), zsír júliusra 13.67 (13.32), szalonna short clear 13.62 (13.37), sertéshus májusra 23.35 (25.92).

Lueger meghalt.

Bécs, márczius 10.

Évek óta tartó betegeskedés és heteken keresztül tartott szenvedés után Lueger Károly, Bécs főpolgármestere és az osztrák keresztényszocialista párt vezére meghalt. Vele a magyarság esküdt ellensége s az osztrák centralisztikus politika egyik legzeniálisabb képviselője dőlt ki az élők sorából. De ravatalánál el kell ismerni, hogy egyike volt a legnagyobbaknak, akiket a modern Ausztria a politikai küzdőterre tudott állítani, s hosszú ideig nem lesz hozzá fogható erős, határozott egyéniség az osztrák parlamentben.

Kétségtelenül egyike volt a legtipikusabb demagógoknak, akiknek számára Ausztriában olyan termékeny a talaj. Mert az a szerencsétlen közjogi viszony, melyben Ausztria és Magyarország egymással van, szinte tenyészté odaát a demagógokat. A 67-es kiegyezés teljes állami önállóságot biztosított ugyan Magyarországnak, de az osztrák törvény egészen más magyarázatra ad okot. Az állami függetlenségünk dacára az osztrák kiegyezési törvény még mindig módot ad arra, hogy politikai tekintetben épp úgy osztrák provinciának és koronatarományának tekintsenek bennünket, mint ahogy gazdasági téren is teljesen egy kiszákmányolásra szánt gyarmattá súlyosznak. Osztrák fejekbe sehogy sem akar beférni a dualizmus, s épp azért Ausztriában mindig nagy népszerűsége számíthat, aki a dualizmus ellen s Magyarország gazdasági és politikai leigázása érdekében agitál. Lueger ennek korán tudatára ébredt, s ennek köszönheti egész politikai és társadalmi népszerűségét.

Politikai pályája.

Mikor politikai pályáját megkezdte, Ausztriában a liberalizmus virágkorát érte, s a 67-diki kiegyezés örökre elsöpörni látzott a régi osztrák centralisztikus politika híveit. Lueger a semmiből pártot teremtett, mely a liberalizmussal szemben a klerikalizmust, a dualizmussal szemben a centralizációt hirdette, s ma ez a keresztényszocialista párt a leghatalmasabb, sőt az egyedüli célutadatos párt Ausztriában. Gazdasági és politikai emancipációnk ellen ez a párt szegezte a legerősebb fegyvereket, s ez a párt volt az, amely az egész osztrák parlamentet, az egész osztrák közvéleményt, az udvart, s a politikai élet minden faktorát harezra tudta ellenünk kényszeríteni.

Kévs olyan ember van, nemcsak Ausztriában, de másutt is, aki sikereiben oly gazdag élet után térne sírjába, mint Lueger, s hatalmas egyéniségének legnagyobb elismerése az, hogy maguk az osztrákok is az egész keresztényszocialista párt züllését s a német érdekek nagy térvészését jósolják halálából. Ha ez így nem is fog egyhamar bekövetkezni, kétségtelen, hogy az osztrák németiséget nagy veszteség érte. Mert kevés ember van, aki olyan szervező erővel rendelkezne, s aki annyira vezérnek született volna, mint ő. A tömegekre ma senki nem tud úgy hatni, mint tudott Lueger, s aki mindenkit, aki közelébe jött, annyira hatalmi körébe tudott volna vonni, mint ő.

Vélünk szemben nem volt sem lovagias, sem nemes ellenfél. Perfíd, rosszindulatú, gyűlölködő, és hazug volt. De az objektív kritika mégsem hallgathatja el, hogy mi mindig irigykedve gondoltunk az osztrákokra, akiknek ilyen harezosuk volt, s mindig óhajtottunk volna magunknak is olyan vezető az osztrákok ellen való küzdelmünkben, mint aki őket vezette ellenünk. Mert barátokat tudott szerezni törekvéseinek támogatására, s imponálni tudott ellenfeleinek, s ez

az, amiért nemcsak az osztrák keresztényszocialista párt, hanem az egész ausztriai németiség pártkülönbőség nélkül mély és őszinte gyászban áll ravatala körül.

Polgármesteri munkássága.

Példátlanul tevékeny volt minden téren, s mint főpolgármester egyenesen halhatatlanná tette magát Bécsben. Az összes városi üzemeket házi kezelésbe vette. Megváltotta a gázgyárakat, a villamvilágítási telepeket, a közúti vasutat, az omnibuszvállalatot, s kilenczven millió korona költséggel egy második vízvezetékét építtetett. Nagyszerű terve volt egy városi husvágó felállításával az egész osztrák fővárost a mészárosok uzsorakarjaiból kiszabadítani, s a lakosságot olcsó hússal ellátni. A részvénytársaság e célból meg is alakult s habár gyökeresen nem is tudott segíteni a bajon, kétségtelen, hogy Bécsben a hus ára olcsóbb, mint Budapesten. A sörkartel ellen városi sörgyárat állított fel, illetőleg egy régi sörgyárat a város számára megvett, s azt üzemben tartotta, hogy ezzel a sörkartelt az árak mérséklésére kényszerítse. A bécsi híres Rathhauskellerben hatalmas borpinczékét építtetett, s rengeteg mennyiségű bort halmoztatott föl, hogy Bécs város lakosságát jó és olcsó borral láthassa el. A városi kerteket és sétautakat fejlesztette s az ugynevezett Cottageben szabályrendelileg biztosította a kerkházak építését. A szegények és aggkoruak számára nagyszerű menedékházakat építtetett s megkezdte egy új nagy városi közkörház építését. Mindez az ő kezdeményezésére történt, s az ő fáradhatatlan tevékenységének eredménye. A városi közigazgatást alig tíz év alatt teljesen modern irányban reformálta.

Egy egész emberéletre elég lett volna ez a munkásság, de ő még az országos politikában a leghatalmasabb szerepet tudta játszani, s a politikai küzdelmekben is egy egész ember volt, mintha semmi más nem vette volna az idejét igénybe.

Nem csoda tehát, hogy Bécsben és Ausztriában szinte istenítették, s olyan nagy volt a tekintélye, mint senkinek a mai Ausztriában. Még ellenfelei, az osztrák liberálisok is, akiket kiűzött a városi igazgatásból, s teljesen leszorított a politikai színpadról, ma őszinte gyászszal állnak ravatalánál, s a bécsi liberális lapok is magasztaló cikkekben méltatják már napok óta érdemeit.

Lueger politikai öröksége.

Az osztrák németiséget óriási vereség érte, mikor a szláv unio egyenes felhívására Bienertth miniszterelnök az ausztriai németek előzetes értesítése nélkül lemondásra szólította föl dr. Schreiner tárczanélküli német minisztert. „Cselédek nem bocsátanak el olyan kiméletlenül, mint elbocsátották Schreiner, a német minisztert“, írta ekkor a felháborodás hangján a „N. Fr. Presse“. Lueger halálával a másik nagy veszteség érte az osztrák németiséget, s mire a birodalmi gyűlés ismét összeült, egészen mások lettek a viszonyok, mint voltak az utolsó ülésen. A szlávok hatalmasan előrenyomultak a politikai életben s az egész németiség Luegertől s a keresztényszocialista párttól remélte a védelmet. De Lueger meghalt s ezzel a keresztényszocialista párt megszűnt az a hatalmas védőfal lenni a szláv áradattal szemben, mint volt Luegerrel az élen. Mert a pártban nagy nézeteltérések vannak, s ezt csakis olyan hatalmas egyéniség, a maga amalgamizáló erejével és egyéni nagy tulajdonságaival, tudta eltüntetni. De a pártnak ez az egysége most meg fog szűnni. A különböző és gyakran homlokegyenest ellenkező törekvések képviselői most elementáris erővel fognak törekedni az érvényesülésre, s a párt egysége aligha lesz fentartható. Vezére ma nincs, s bár Lueger Weisskirchnert, a jelenlegi kereskedelmi minisztert és Gessmann volt minisztert jelezte meg utódjának, a párt már forrong, s ezt a vezértséget nem hajlandó elfogadni a pártban minden frakciója.

Mint hogy pedig Lueger mindig vigyázott arra, hogy a keresztényszocialista párt a kormány mögött s ne az ellenzék padjain üljön, Lueger volt az a szikla, melyen az osztrák kabinetek felépültek. Most, hogy a parlamenti küzdőtérrel letűnt, a pártja is a felbomlás jeleit mutatja, a kormánynak eddigi legnagyobb, sőt majdnem egyetlen támasza ingadozik, s ez az egész osztrák politikai életet fel fogja forgatni. Így aztán könnyen meglehet, hogy Lueger halála a Bienertth-kormányt is a bukásba sodorta.

Életrajza.

Lueger Károly 1844. október 24-én született Bécsben. Jogot végzett és 1874-ben ügyvédi irodát nyitott. Csakhamar azonban belevetette magát a politikába, a Landstrasse kerület községi tanácsába, majd 1876-ban három évre a városi tanácsba választották. A tanács főeloszlása után újra megválasztották a Landstrassén, még pedig liberális program alapján. Eleinte az ugynevezett „Egyesült baloldalhoz“ csatlakozott, majd annak feloszlása után a demokrata párthoz. Ekkor pályázott az alpolgármesteri székre, — de kisebbségben maradt. 1890-ben Margarethen kerület a Reichsrathba küldte és ez időtől kezdve a mind jobban tért foglaló antiszemita párt híve lett. 1893-ban a községi tanácsba is beválasztották, melynek többsége két évre rá alpolgármesterré választotta. Mikor pedig a szabadelvű Grűbl polgármester emiatt állásáról lemondott, a kormány a községeztanácsot feloszlatta. Az 1895. szeptember 15-iki községi választásokban az antiszemita győztek, akik azután október 29-én Luegert emelték a polgármesteri székre (93 szavazattal 44 ellenében). A Badeni-kormány indítványára azonban a császár Lueger megválasztását nem erősítette meg, ami arra szolgáltatott okot, hogy az antiszemita november 8-ikán a birodalmi tanácsban kiméletlen támadást intéztek a kormány és a kormányt támogató német szabadelvűek, sőt még — állítólagos befolyásolása miatt — a magyar kormány ellen is; maga Lueger pedig a szerte elszórt Magyarországot ellen kelt ki. A többség azonban 118 szavazattal 84 ellenében elvetette az antiszemita indítványát és Badeni miniszterelnök indokait elegendőknek találta. Erre roppant választási mozgalom után a községeztanács november 13-án újra a polgármesterválasztáshoz fogott és ez ízben is Lueger nyerte el a polgármesteri állást kétharmad többséggel (92:45). Lueger hajlandónak is nyilatkozott az állás elfogadására, de Friebeis a kormány megbízásából a községi tanácsot feloszlatta.

Az 1896. ápr. 18. községi választásokból győzedelmesen kikerült antiszemita Luegert újra megválasztották Bécs főpolgármesterévé. Most maga a császár lépett közbe és rávette Luegert, hogy — egyelőre — az alpolgármesteri állással érje be, míg a főpolgármesteri állás hű csatlósának, Strobachnak jutott. Néhány hónap múlva Strobach lemondott és most a kormány sem gördített több akadályokat Lueger megválasztására. A megígért általános választási joggal a bálványukat vakon követő kis embereket valóságban kijátszotta, oly törvényjavaslatot gyártva, melynek segítségével az ellenzéki német-nemzeti párt s a munkásosztály kijátszásának árán saját párturalmát a jövőre nézve is biztosíthatná. Ezt a javaslatot Lueger, ki időközben (1899. husvét) Rómában a pápánál tisztelgett, újabb botrányok és erőszak árán a községeztanácsal elfogadtatta és a kormány elé terjesztette.

Lueger pártja sok és fontos szolgálatot tett a kormánynak, amennyiben a birodalmi tanácsban rendszeren a klerikális szláv többséggel szavazott, ámbar ha sarokba szorítják, szintén németnek vallja magát s a nyelvrendeleteket épp úgy szítja, mint a többi ellenzéki német párt.

Az általános választójogi választások a keresztényszocialista pártot a Reichsrath képviselőházánál számára nézve legnagyobb pártjává tették s ezzel Lueger politikai befolyása is egyre növekedett. Lueger elvtársai a képviselőház elnöki székébe s a miniszteri székébe jutottak.

Lueger önéletrajza.

Az elhunyt Lueger néhány esztendő előtt egy újságírónak átadta önéletrajzát.

— Bécsi gyerek vagyok, paraszti szülőktől származom. Az apám Neustadtlban született, a Duna mellett és friss volt s egyenes, mint az erdő fája, amelyek ott susogtak a szülői birtok határában. Természetes, hogy az egészséges parasztfiúkat besorozták és ment a Hesz-czreddel Mainzbe. Ott, a német földeken szerente tudását. Az apám mindenkor tanulni vágyott és ha üres órája esadt, könyveket forgatott, amelyek sok hasznosra tanították. Amikor bucsut mondott a katonadétnek, Bécsnek vette utját és szolga lett a bécsi Polytechnikumon. Ez az alárendelt állás nem gátolta őt abban, hogy tanulmányait folytassa. Az egyszerű szolga beiratkozott a technikára, figyelmesen hallgatta az előadásokat és három tárgyból kitűnő eredménnyel vizsgázott. Búszko vagyok az ilyen apára. Az erős akaratú emberek mindig imponáltak nekem, a brutális erejű emberek azonban sohasem voltak inyenre, gyűlöltem az izomembereket.

Térjünk át az édesanyámra. Bécsi leány volt, gyermeke egy derék asztalosnak, aki házában úgy uralkodott, mint egy patriárka. Hej, szép idők voltak, amikor a műhelyekben még béke honolt. A szüleim nagyon szerették egymást és amikor az apám felügyelő lett a technológiai kabinetben, a fiatal párra örömnapok virradtak. Az apám roppant ügyes volt a szerszámok szétszedésében és összeállításában s ha megdicsérték munkájáért, boldogan tért haza szerény lakába, ahol jó vacsora várta. Az anyám maga főzött, kitűnő szakácsnő volt.

Én voltam a harmadik gyerek. Negyedik évemig néma voltam. Egy szó nem jött az ajkaimra. Később bőven kárpótoltam magamat ezért az akaratlan mulasztásért. Az első szó, amelyet kiejtettem, „Peperl“ volt. Így hívták ugyanis drága nővéremet, aki hűségesen ápolt, amikor vörhenyem volt. Fölgyógyultam, de a nővérem megbetegedett. Mire fölbredtem lázalmomból, nővérem már a sírban pihent. És amikor üresen maradt ágyát megpillantottam, sírva szóltam:

— Peperl!
Peperl azonban nem felelt.

Első iskolám az ugynevezett süketek iskolája volt a Lánchid-utczában. Nem voltam teljesen kézületlen, mert apám már azelőtt megtanított írni-olvasni. Az első osztály harmadik részébe osztottak le és én könnyen tettem meg az utat az utolsó osztályig, amelyet Weisskirchner ur, a jelenlegi tanácsigazgató atyja, vezetett.

Mindig első tanuló voltam és minden évben jutalmat vittem haza, aminek édes anyám nagyon örült. Anyám a hazahozott jutalomkönyveket szépen összeállította a szekrényben és ha rokonok vagy ismerősök jöttek, megmutogatta nekik.

A süketek iskolájában mi, fiúk nagyon jól éreztük magunkat és a zsidók, akik velünk együtt jártak, nem panaszkodhattak. Ha verekedtünk, a káplán a megvert zsidóknak fogta pártját. A népiskolából a Terézianum-i gimnáziumba léptem. Teljesíttem a kötelességemet és jól vizsgáztam. A tanulásnál anyám segített. Apám már régebben meghalt és az édesanyám, az egyszerű asszony, velem tanulta Cicero beszédeit.

Mikor községi tanácsos lettem, mindig fájt édesanyámnak, ha megtámadtak, de örült, ha sikereim voltak. A polgármesteri szoba előtt, a fogadó-szalónban függ anyám képe, amelyet a község festetett meg.

Az utolsó percek.

Lueger február 10-én betegedett meg. A hátán sejtiszövetgyulladás támadt, amelyet néhány nappal reá operáltak. Állapota azonban egyre súlyosbodott, úgy hogy másodszori operáció vált szükségessé. Azóta egyre rosszabbra fordult a beteg polgármester állapota s egy héttel ezelőtt már a halálán volt. Akkor hirtelen javulás következett be, amely azonban csak látszólagos volt. Ereje egyre lankadt. Éjszakákra fokozatosan elvesztette ellentálló képességét s az utolsó napokban egyre gyöngült az öntudata, amely tegnap teljesen megszűnt.

Hajnali félnégy óra tájban a kezelőorvosok értesítették a betegszobával szomszédos elfogadóteremben virrasztó alpolgármestereket, községtanácsosokat és rokonokat, hogy Lueger percei meg vannak számlálva. Akkor már egészen szederjes lett az ajka, arca eltorzult, összeaszott, alig lélegzett s teste meg sem rezent. Csak néha hallatszott a hörgőszervi zöreje s ebből lehetett észrevenni, hogy még van élet benne. A haláltusa azonban még hosszadalmasnak ígérkezett. Reggel hat órakor dr. Pupovác

főorvos megvizsgálta a halódó polgármestert és azt találta, hogy a lélegzés időnkint 50 másodpercig is kimarad, de a szív aránylag még elég erősen ver. A szomszédos szobában várakozók némán hallgatták a szomorú hírt. Lábjelvényen jöttek reggel felé a városi tanácsosok, a tisztviselők s leverten helyezkedtek el a teremben, szívszorongva várták a híreket a beteg ágya mellől.

Tíz perczel nyolcz óra előtt a kezelőorvosok behívták Lueger legmeghittőbb barátait, Gessmann, Weisskirchner és Ebenhoch minisztereket, meg a három alpolgármestert: közeledt a katasztrófa. Akkor már alig lélegzett Lueger. Öt perczel nyolcz óra előtt egy ur kilépett a betegszobából és az elfogadó-teremben levő szomorú társasághoz így szólt:

— Uraim, a polgármester kiszendvedt!

Majdnem mindenki sirt. Közvetlenül ezután kirohant *Bibel* községtanácsos és látván a zokogó embereket, hangosan felkiáltott:

— Még él! Még lélegzik!

Nem lehet leírni a hatást. Időközben már sokan a telefonhoz futottak s mindenfelé híriül adták Lueger halálát. Tíz percz telt el így. Pontban öt perczel nyolcz óra után belépett az elfogadóterembe *Pupovác főorvos és jelentette, hogy Lueger megszűnt élni.*

Közvetlenül azután a városházáról hivatalosan értesítették az uralkodót, *Rainer* főherceget, báró *Bionerth* miniszterelnököt, *Pattai* képviselőházi elnököt, hogy a polgármester meghalt és kitűzték a városháza négy tornyára és a főhomlokzatra a gyászlobogókat.

Lueger öröke.

Az elhunyt polgármester még 1907 febr. 1-én politikai végrendeletet írt, amelyet dr. Mayer császári tanácsosnál, a városháza irodáigazgatójánál tett letétbe. A politikai végrendelet akkor írta Lueger, mikor első ízben volt nagybeteg. Azzal kezdődik a végrendelet, hogy a keresztényszocialista pártnak sohasem szabad kifejezetten agrárius párttá válnia, s inti párthiveit Lueger, hogy sohasem feledkezzenek meg róla, hogy a párt Bécs város lakosságának közhatalmi nagyságát és hatalmát. Lelkére köti a keresztényszocialista pártnak megalkotója, hogy hiven kövesse az általa inaugurált politikát Magyarországon ellen.

A végrendelet második részében intézkedések vannak, hogy ki legyen utódja a polgármesteri székben és a keresztényszocialista párt élén. A polgármesterségre Lueger akkor egyedül arra termettnek dr. *Weisskirchner* Richárd magisztrátusi igazgatót ítélte, tőle remélte, hogy intenzióinak megfelelően fogja tovább vinni az általa megkezdett községi politikát.

A *Fremdenblatt* szerint Lueger polgármester politikai végrendeletének szövege a következő:

Bécs, 1907. február 8. Dr. Lueger Károly Liechtenstein Alajos herceg, Gessmann Albert dr. és dr. Klotzberg urak jelenlétében kijelentette, hogy a keresztényszocialista pártra vonatkozó végső akarata, amely elhunytá után a párt tagjaival közlendő, a következő: Mindezekelőtt felszólítja a pártot, hogy föltétlenül és minden körülmények között ragaszkodjék azon programhoz, amelyet Lueger polgármester a magyar kérdésben szem előtt tartott, e célból óvakodjék attól, hogy valamely speciális hivatás pártjává váljék, sem agrár-, sem egyéb specifikus párttá nem szabad válnia, hanem figyelmét a nagyvárosi fejlődésre és intelligenciára éppoly mértékben kell irányoznia, mint a parasztságra. A legfontosabb feladat azonban Bécs fő- és székváros igazgatásának mintaszerű továbbvitele. Dr. Lueger a jelenlevő urakat megbizzza, hogy közöljék halála után a párt tagjaival, hogy az egyetlen ember, akit alkalmasnak talál arra, hogy Bécs város ügyeit az általa inaugurált uton tovább vezesse, dr. Weisskirchner Richárd tanácsos igazgató, aki a városigazgatás körüli kiváló tevékenységével éppoly, mint párthűségével és az ő, Lueger személye iránti hűségével teljes mértékben megérdemli, hogy ezt a méltóságot elfoglalja. Különösen ebbeli utolsó óhajára nézve kéri föl a három fennnevezett urat, Lueger polgármester, hogy közöljék a párt tagjaival. Ezután következnek az aláírások: dr. Klotz-

berg Imre, Liechtenstein Alajos herceg tartományi marsall, dr. Gessmann Albert.

A városi tanács hat hét múlva fogja megválasztani az új polgármestert.

A keresztényszocialista párt vezetősége már ma este bizalmas tanácskozást fog tartani, hogy határozzon a polgármesterség és a párt vezetésének betöltéséről. Általános az a felfogás a keresztényszocialista táborban, hogy Bécs polgármestere legyen egyúttal a keresztényszocialista párt vezetője is s minden valószínűség szerint Gessmann személyében fog a pártvezetés megállapodni.

A keresztényszocialista párt vezetője Lueger *Liechtenstein* Alajos herceget, Alsó-Ausztria tartományi marsallját szemelte ki. Tudták ezt politikai körökben még akkor, hogy Lueger Liechtenstein herceget szeretné halála után a keresztényszocialista párt élén tudni, de a herceg, aki rákibeteg, húzódozott ettől s magának Luegernek is megmondta, hogy nem érez magában elegendő erőt.

A politikai végrendeletnek nincs kodicillusa, sem semmiféle pótlása. Lueger tollba mondta testamentumát s tanukul *Liechtenstein* Alajos herceg, *Gessmann* és *Mayer* igazgató, továbbá *Appel* városi tanácsos és *Klotzberg* írták alá.

A keresztényszocialista képviselők körében ma délután az a hír terjedt el, hogy Lueger még egy végrendeletet írt, melyben a három év előtt kész testamentumot visszavonja, mert azóta *Weisskirchner* igazgató kereskedelmi miniszter lett és Lueger mást szemelt ki utódául, *Weisskirchner* még hetekkel ezelőtt, mikor a halódó polgármester magához hívta, hogy elbucuzzék tőle, megmondta neki, hogy nem vállalhatja a polgármesterséget s véleménye szerint a keresztényszocialista párt nézve üdvösebb, ha miniszteri tárczáját tartja meg. A hírek arról tudnak, hogy Lueger újabb végrendeletében mást szemelt ki utódául. Vannak azonban, akik kételkednek benne, hogy Lueger megmásította volna terveit. Ezek azt állítják, hogy maguk a polgármesterjelöltek terjesztik ezt a verziót, meg akarván erőltetni Lueger utolsó akaratának hatását. A keresztényszocialista pártban két áramlat kerekedett felül s a vélemények eltérők arra nézve, hogy ki vegye át Lueger örökségét. Az egyik csoport azt kívánja, hogy interregnum legyen *Neumayer* alpolgármester vezetésével s időközben majd csak megállapodnak az utód személyében. A másik tábor — és ez a nagyobbik rész — azt szeretné, ha *Gessmann* dr. miniszter vállalná a polgármesterséget. Ha ez a párt kerekedik fölül, akkor a város vezetősége ez lesz: Polgármester dr. *Gessmann*, első alpolgármester dr. *Porzer*, második alpolgármester *Steiner* József, harmadik alpolgármester pedig *Hirhammer*, a mostani első alpolgármester. *Neumayer* dr. ebben az esetben *Steiner* helyét foglalná el és ő lenne az országos jelzőlogintézet főgondnoka.

Hír szerint Lueger azon a napon, amelyen hagyatékáról rendelkezett, politikai barátai részére szóbeli politikai végrendeletet is csinált, amelyik megegyezik az írásbeli végrendelettel. Ezt a rendelkezést *Gessmann* írta le és Liechtenstein herceg, valamint Klotzberg írta alá.

A keresztényszocialista egyesülés ma délután Gessman elnökhelyettes elnökletével klubgyűlést tartott, amelyen felolvasták Luegernek már említett politikai végrendeletét. Ennek kapcsán Gessmann megjegyezte: Az egybegyűltek ezen ünnepies órában megbeszélnek, hogy az elhunyt polgármesternek a lírodalmi politika vezetésében követett alapelveihez mindenkor rendíthetetlenül ragaszkodnak és a jövőben is egyvetértenek. A bécsi polgármesteri szék betöltésének kérdése kizárólag a bécsi községtanács dolga. Schraffel képviselő körlemére Weisskirchner miniszter a következőkben körvonalazta álláspontját: A koronával, valamint a Bionerth-kormányval szemben elfoglalt álláspontjából kifolyólag nincsen abban a helyzetben, hogy tárczáját otthagya. A kereskedelmi miniszter utalt arra, hogy Lueger, amidőn hozzájárult ahhoz, hogy Weisskirchner a kereskedelmi tárczát vegye át, lemondott arról, hogy a bécsi községtanács ér-

dekében közvetlenül is közreműködtek. Gessmann ezután bejelentette, hogy kedden, a temetés után, az osztrák kereszténvsocialista reichsráthi és tartománygyűlési képviselők, valamint a bécsi községi és kerületi előliárok közös ülést tartanak, amelyen az új főnököt promóválják.

Lueger hátrahagyott vagyonát, amelyet két nővére örököl, 100—110 ezer koronára becsülik.

A temetés.

A városi tanács már csak a temetés után fog közgyűlést tartani, de ezen az ülésen a gyászra való tekintettel még nem fog szó esni Lueger örökének betöltéséről és ideiglenesen a polgármesteri teendőket Neumayer József első alpolgármester fogja ellátni.

A halottas ágyon fekszik még Lueger, keze össze van kucsolva, a gyóntató pap feszületet és olvasót tett az összekucsolott kezekbe. Az arc, ha nagyon le is van soványodva, békés vonásokat vett föl, a kiállott haláltusa nyomai nem látszanak meg Luegeren. Fekete érczkoporsóba fogják tenni a holttestet és a ravatalt a városháza földszintes nagy gyűléstermében állítják fel. Oda fog hozzá záródokolni a császárváros népe.

Lueger holttestét már ma bebalzsamozták, érczkoporsóba tették és a városháza földszinti oszlopesarnokában felravatalozták. Holnap déltől fogva a közönségnek közszemlére állítják ki a koporsót. A városi tanács hirdetését tett közzé, hogy a gyászközönség frakkban, fehér nyakendősön, gyászszalagos czilinderben jöjjön a temetésre.

A temetés hétfőn délben fél tizenkét órakor lesz. A városházáról indul el a gyászmenet a Rathausstrassera, onnan az egyetem felé vonul, a Ringplatzon a képviselőház elé megy, ahol a képviselőház elnöke elbucszatja a halottat, Patai dr. után Freudenthal helyettes tartományi marsall fog szónokolni s aztán a menet tovább halad a Kaertnerstrassen végig a Szent István székesegyházig, amelynek főbejárata előtt az uralkodó a főhercegekkel és az udvarral fogja várni a koporsót. Beviszik a főhajóba s bevonul utána az uralkodó az egész udvarral, majd az egyházi szertartás után kikiséri a halottaskocsikhoz és az udvar visszatér a Burgba, a halottasmenet pedig a Rotenturmstrassen át halad tovább a Ferencz József rakpartra az Aspern-térig, ahol a gyászkiéret feloszlik, a koporsót pedig a központi temető új sírkertjébe viszik.

A rendőrség egy millióra teszi a gyászoló közönség számát és erre való tekintettel a rend fenntartása céljából katonaság fog sorfalat állani.

A részvét.

A király megbízásából a Kabinetiroda dr. Lueger Hildegard nevű nővérehez a következő részvétáviratot intézte:

„Az ön fivérének Bécs városa körül olyan nagy érdemeket szerzett dr. Lueger Károly polgármesternek halála mély gyászszaladást okozott, aki önnek, igen tiszteletteljes és az ön nővérenek a megrendítő halálát alkalmából öszinte részvétét fejezi ki és biztosítja önf, hogy önnel együtt érzi azt a fájdalmas veszteséget, amely a halálát által érte.

Schiessl báró,
kabinetigazgató

A király továbbá a községtanács elnökéhez részvétáviratot intézett, amelyet délután olvasnak fel a gyászgyűlés alkalmával.

Rajner főherceg már délelőtt meglepő részvétáviratot intézett az elhunyt polgármester nővérehez.

Nyomban a haláleset után báró Bienertl miniszterelnök, a rendőrfőnök, a helytartó és dr. Sieghardt osztályfőnök fejezték ki részvétüket.

Nyomban a polgármester halálának bekövetkezése után a városháza négy saroktoronyára és nagytoronyára, valamint a parlament épületére kitűzték a fekete zászlót. Az összes városi középületekről és számos magánháztól fekete zászlók lengo-

nek. A törvényhatósági grémium 1 órakor gyászülést tart. A városi tanács negyed 4 órakor, a polgári klub 4 órakor, a községtanács 5 órakor ül össze, hogy részvétét nyilvánítsa. A községi képviselő az egész városban a következő falragaszokat függesztette ki:

„A bécsi lakosságnak, amelynek az elhunyt polgármester egész működése és egész szeretete szólt, a bécsi községtanács elnöksége tudtára adja, hogy dr. Lueger reggel 8 órakor jobblétre szenderült.“

A lapok rendkívüli kiadásai Lueger halálának hírért a legrövidebb idő alatt elterjesztették a városban.

A képviselőház mai ülésén Patai elnök meglepőnekrolóban emlékezett meg dr. Luegeréről. Emlékeztet arra, hogy dr. Lueger, akit huszonöt év előtt képviselővé választottak, előbb egyedül állva és félreértve, majd elhatározással folyt be a parlamenti élet fejlődésébe. Lueger páratlan népszerűséget ért el, a nép páratlan szeretetét szerezte meg és megingathatatlan igazságérzetével mindenkor kész volt a szegények és elnyomottak védelmére a legnemesebb keresztényi szellemben. Ünnepejük méltóan ennek a ritka embernek emlékét úgy, hogy nyitott sírjánál meghajtott zászlóval igérjük meg egymásnak, hogy az igazi parlamenti erény gyakorlásával mint a nép igazi emberei fogunk működni. A beszédet, amely mély hatást tett, a képviselők állva hallgatták végig. Az ülést ezután a gyász jelölül berekesztették.

A román kamarában Cantacuzene Mihály konzervatív képviselő és volt bukaresti polgármester meleg szavakkal emlékezik meg dr. Lueger elhunytáról. Javasolja, hogy a kamara részvétáviratot intézzen. Cistinescu pénzügyminiszter a kormány nevében csatlakozik az indítványhoz és Lueger a románok öszinte barátjának mondta. E nekrológokat a ház állva hallgatta végig.

A kereszténvsocialista egyesülés számos részvétáviratot kapott, többek között Bienertl miniszterelnöktől, a belügyi és igazságügyi minisztertől, az Unio Latinától, az ifjú-cseh klubtól, a cseh agrárius klubtól, a szlovén szövetségtől, a rutén klubtól és a cseh radikális klubtól.

A magisztrátusi grémium délben ülést tartott, amelyen Appel emlékezett meg az elhunyt polgármesterről. 5 órakor a községtanács ülést tartott. A községi tanácsosok mindnyájan fekete öltözetben jelentek meg. Neumayer polgármester beszédet mondott, amelyben kifejezést adott a Lueger halála nyomán Bécsben és Ausztriában érzett nagy gyászra. Méltatta az elhunyt kiváló érdemeit és tulajdonságait. Ünnepelte Lueger mint hű hazafit és jó katolikust. Ezután felolvasta ő felsége következő táviratát:

Dr. Lueger polgármester elhunytával Bécs fő- és székvárosomat nagy veszteség érte és ez alkalmából Bécs községtanácsának öszinte részvétemet nyilvánítom. Amit az elhunyt Bécsért tett, mint őrizte a lakosság császárhű és hazafias érzületét, maradandó érdeme marad és emlékét mindenkor óvren fogja tartani. Ferencz József s. k.

Ezután felolvasta az alpolgármester a román király részvétáviratát. Az elnök közölte, hogy részvétáviratok érkeztek Ferencz Ferdinánd, Ferencz Szalvátor, Lipót Szalvátor, Lajos Szalvátor, Jenő, Frigyes, József, Lajos Viktor, Péter Ferdinánd főhercegektől és nejeiktől, valamint Mária Jozefa főherceggazszenytől és sok más kiváló személyiségtől. A Lueger halála alkalmával érkezett részvétáviratok között van báró Rex követnek a szász király nevében küldött nyilatkozata is.

AZ „EGYETERTÉS“

szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

A Tarnovszka-pör.

Velence, márczius 10.

A mai tárgyalás Priljukov kihallgatásával telt el. Priljukov elbeszélte, hogy miképpen akarta rávenni Tarnovszka őt arra, hogy ölje meg Komarovszkit és saját magát. Érdekes részleteket mondott el arról is, hogyan tudta meg, hogy Naumov megölte Komarovszkit.

Valamivel 10 óra után kezdődött a mai tárgyalás és Priljukov folytatta vallomását.

— Mikor másodszor voltam Bécsben Tarnovszkával, unszolt engem, hogy a feleségem nevére szóló biztosítási kötvényt irassam át az ő nevére, — így kezdte elbeszélését. El voltam tökével az öngyilkosságra, tehát meg akartam tenni, amire kért. Irtam Moszkvába, hogy küldjék el a kötvényt. A folytonos rábeszélésekre már elhatároztam, hogy mielőtt meghalok, megölöm Komarovszkit. Mikor erről beszélünk, Tarnovszka és Perier Elza szóba hozták Naumovot s dicsérték ezt a fiatal embert, akit én különben nem ismertem még, hogy ő bátor és vállalkozott a gróf meggyilkolására, de egyébként biztattak engem mind a ketten, hogy vessek véget életemnek, Komarovszkival majd végez Naumov, ő elszántabb, mint én és ha egyszer megígérte, biztosan szavának fog állani. Mindez arra való volt, hogy felkeltsék féltékenységet és rávegyenek, hogy én öljem meg Komarovszkit. Eleinte huzódóztam tőle, később beleegyeztem. Én Bécsben maradtam, Tarnovszka visszautazott Oroszországba. Elutazása előtt revolvert vásárolt, ideadta nekem s azt mondta, hogy ezzel öljem meg Komarovszkit és ha aztán magammal akarok leszámolni, jól tesszem, ha a revolvergolyót késéssel meghasogatom, mert akkor biztos a hatás, a csövet pedig számba vegyem még pedig olyképpen, hogy a kakas lefelé legyen irányítva. Miután Tarnovszka elutazott, megint ingadoztam, nem akartam megölni Komarovszkit és hosszas töprengés után irtam Tarnovszkának Kiewbe, hogy mitévő legyenek. Azt felelte nekem, hogy ne törődjem tovább semmivel, Komarovszkit majd el teszi láb alá Naumov, én azonban fogadjak Bécsben két detektívet, menjek velük Velenczébe, legyenek Naumov nyomában, hogy a detektívek a gyilkosság után mindjárt letartóztathassák Naumovot. Féltem, hogy Naumov engem is megöl és már-már azon voltam, hogy hazatérjek Oroszországba, mikor táviratot kaptam Tarnovszkától. Értesített, hogy Naumov aznap utazik Bécsből Velenczébe. Hamarosan két detektívet szegődtettem és ugyanazon a vonaton a két emberrel én is Velenczébe utaztam. Naumovnak sejtelve sem volt róla, hogy én is vele utazom.

Velenczébe érkezve, lépten-nyomon követtem Naumovot. A detektívek mindig mellettem voltak. Olyan állapotban éreztem magamat, hogy ha Komarovszkival találkozom volna, bizonyára megmentettem volna. Másnap korán reggel Komarovszki szállása előtt ögyelegetem, mikor az első emeletről velőtrázó sikoltást hallottam. Tudtam, mi történt: most lötte le Naumov a grófot. Visszarohantam fogadómba, táviratot küldtem Tarnovszkának, hogy megtörtént, magam pedig Bécsbe utaztam. Alig érkeztem meg, letartóztattak. Közvetlenül azután elfogták Tarnovszkát is. Eleinte a rendőrségen semmiről sem akartam tudni, de aztán bevallottam mindent. Amit a bécsi rendőrség jelentése tartalmaz, az szőről-szóra igaz. A törödelmes vallomás után mintha kieseréltek volna, megkönnyebültem.

Ezzel végződött Priljukov elbeszélése s aztán a vallatás következett.

Az elnök azt kérdezte tőle, hogy tulajdonképpen miből élt Tarnovszka?

Priljukov: Évenként 1500 rubel járadéka volt.

Elnök: Miért akart öngyilkos lenni?

Priljukov: A kétségbeesésbe kergetett Tarnovszka azzal, hogy minduntalan hitegetett, egy nap azt mondta, hogy szeret, azután ösztökélt, hogy öljem meg magam, mert ő Komarovszkihoz megy nőül.

Elnök: És ön beleegyezett, hogy másnak legyen a felesége?

Priljukov: Nem voltam képes neki nemet mondani, pedig tudtam, hogy nem szeret és a halálba akar kergetni. Meg voltam arról győződve, hogy Komarovszkinak esze ágában sincs feleségül venni.

Az elnök ezután felolvastatja azokat a titkosjegyi táviratokat, amelyeket Priljukov Münchenből küldött Velenczébe Tarnovszkának és azt kérdezi, igaz-e, hogy a táviratok tartalma annyira undok és tisztességtelen, hogy a vizsgálóbírónak nem is akarta megmondani.

Priljukov: Igaz.

Elnök: Tudta-e ön, hogy Komarovszki végrendeletet írt Tarnovszka javára?

Priljukov: Erről nem volt tudomásom.

Az elnök ezzel befejezte Priljukov kihallgatását.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: péntek, márczius 11. — Róm. kath.: Konstantin. — Prot.: Szilárd. — Görög-ország: febr. 26. Porfiz. — Zsidó: Ad. 30. — A nap két reggel 6 óra 24 perczkor, nyugszik este 5 óra 57 perczkor. — A hold két reggel 6 óra 51 perczkor, nyugszik este 5 óra 54 perczkor.

A földmívelésügyi miniszter fogad d. u. fél 5. kor. A Petöfi Ház (ereklyemuseum) Bajza-uteza. Nyitva minden nap 10—2-ig. Belépődíj 1 korona, keddi napokon ingyenes. — Faragó Géza kiállítása a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Hofland mesterek kiállítása a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva 9—7-ig. Belépődíj 60 fillér. — A Házipari Szövetség állandó vásárja (Kigyó-tér 1. sz.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uránia kiállítása (Kigyó-tér.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Múzeum régi. képtára 9—2-ig. — A Képzőművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok 10-től fél 2-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig és 6—8-ig. — Az Erzsébet királyné Múzeum 9-től fél 1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Múzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig és 6—8-ig.

— **Az angol király Biarritzban.** Biarritzból jelentik, hogy *Eduárd* angol király tegnap este oda érkezett.

— **Kihallgatás Mária Annunciáta főhercegnőnél.** Mária Annunciáta főhercegnő tegnap tartotta a bécsi Hofburgban ez idén az utolsó általános kihallgatást. A kihallgatás során megjelent többek között a főhercegnő előtt gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök felesége, született *Teleki* Margit grófnő palotahölgy és dr. *Popovics* Sándor titkos tanácsos, az Osztrák-Magyar Bank kormányzója is.

— **A szerb király Törökországban.** Illetékes helyről származó jelentések szerint *Milovanovics* szerb külügyminiszter Konstantinápolyban időzése alatt megállapították Péter királynak a konstantinápolyi udvarnál leendő fogadtatásának programját. A király Oroszországból egyenesen ideérkezik. Portakörökből származó hírek szerint Péter királynak török hajót bocsátanak rendelkezésére. A fogadtatás előkészületeire vonatkozólag irádé jelent meg. Portakörökből származó hírek szerint valószínű, hogy *Ferdinánd* bolgár fejedelem is legközelebb látogatást tesz Törökországban.

— **Japán tudós Budapesten.** A Magyar Tudósító jelenti: Dr. *Phill. T. Takebe*, a tokiói császári egyetem tanára Budapestre érkezett. A kiváló japán tudós, aki hazája egyetemén a társadalomtudományok tanszékét tölti be és akinek kiváló munkái a szakemberek részéről általános elismerésben részesültek, különös érdeklődéssel kíséri a magyarországi politikai és társadalmi viszonyokat és a tanulmányaihoz való anyag beszerzése végett várpalotai *Palotay* Ödön budapesti japán császári konzul kíséretében felkereste a belügyi és közoktatásügyi minisztériumokat. A belügyminisztérium *Takebe* tanár mellé dr. *Gáspár* Artur miniszteri titkárt rendelte ki, aki a vendéget egy vidéki kirándulásra fogja elkísérni. Ez utról való visszatérte után *Takebe* tanár a közoktatásügyi minisztériumban fogja tanulmányait folytatni.

— **Álhir a szatmári püspökről.** *Boromisza* Tibor szatmári püspökről az a hír terjedt el, hogy nagy beteg és meg kellett operálni. E hírrel szemben Szatmárról ma azt jelentik, hogy a püspök teljesen egészséges, nem is feküdt s természetesen nem is operálták meg.

— **Roosevelt bécsi látogatása** *Roosevelt* Tivadar, az Egyesült-Államok volt elnöke, április 17-én érkezik Bécsbe, de még nem lehet tudni, meddig marad. A volt elnök — hír szerint — Budapestre is ellátogat.

— **A győri tüzoltóság és Széchenyi basa.** Tegnap a győri tüzoltóság küldöttsége érkezett Konstantinápolyba, hogy Széchenyi basa tüzoltósági parancsnoknak, mint a magyar tüzoltóság megalapítójának érdmet nyújtson át. A küldöttség tegnap végignézte a török tüzoltóság gyakorlatozását és délután meglátogatta a nagyvezért.

— **Milincvics érek halálán van.** *Milincvics* hercegérsek, mint *Antivariból* táviratozzák, halálán van. *Nikita* fejedelem udvari orvosát küldte az érsekhez, a trónörökös pedig meglátogatta.

— **Mikszáth a főrendiházban.** A fogarasi kerületet veszteség fenyegeti. Illusztris képviselőjük, *Mikszáth* Kálmán, nem tér többé a régi választói közé. Arról van szó, hogy a király *Mikszáthot* írói jubileuma alkalmából a főrendiház tagjává nevezi ki. Ha e hír valóra válik, a magyar uralkházat nagy kitüntetés éri és a nagy író világraszóló dicsősége be fogja sugározni a méltóságos ház kissé szürke atmoszféráját.

— **Márczius tizenötödike.** Az egyetemi ifjuság az idén is nagy fényvel ünnepli meg márczius idusát. Dél előtt 10 órakor a Vigadóban díszünnepély lesz, melyen az ünnepi beszédet gróf *Apponyi* Albert fogja tartani. Közreműködnek *P. Márkus* Emilia és *Paulay* Erzsé, a Nemzeti Színház művésznői és az egyetemi énekkarok. Az ifjuság részéről *Tóth* László az egyetemi kör elnöke és *Szász* Béla a Sorompó alelnöke beszélnek. Délután az ifjuság a muzeumnál és a Petöfi-szobor előtt fogja leróni kegyelete adóját.

— **Szenzáció Belgrádban.** A szerb fővárosban most egy afférről beszélnek, mely abban a városban szenzációszámra megy. Központjában *Novakovics* Aza ismert belgrádi ügyvéd és ennek veje, *Genosics* György volt miniszterek állanak, akik tudvalevőleg nagy szerepet vittek *Sándor* király meggyilkolásában. *Novakovics* ugyanis azzal vádolja *Genosicet*, hogy apósa távollétében ennek villájából régi értéktárgyakat lopott el, továbbá hogy egy *Novakovics* által kiállított meghatalmazással visszaelt s Párisban belement néhány bányá-ügyletbe, amelyekkel *Novakovicsot* nemcsak megkárosította, hanem a tranzakciókról még maig sem akart elszámolni. *Novakovics* ennek folytán a csőd elrendelését kérte *Genosics* vagyonára. A csődkérvényt azonban bizonyítékok hiányában elutasították. Együttal *Novakovics* a veje ellen lépés és meghatalmazással való visszaélés miatt is feljelentést tett. A feljelentés ezidőszent a rendőrség előtt fekszik s nemsokára bírói tárgyalás alá kerül, amely elé Belgrádban feszült várakozással tekintenek.

— **Az olasz kamarai botrány.** Ma délután hat órakor folyt le Colonnában, Rómától 25 kilométernyire *Fecia* di *Cosato* tábornok és *Chiesa* képviselő kardpárbaja. A 21-ik támadásnál *Chiesa* jobbhalántékán lapos vágást, a 24-ik támadásnál *Fecia* tábornok bal arcán könnyű sebet kapott. A párbaj után *Chiesa* segédei felszólították felüket, hogy nyujtsanak kezet a tábornoknak. *Chiesa* ki-nyujtott kézzel odament a tábornokhoz, e szavakkal: Boldog vagyok az 1859. év egy öreg katonájának kezet nyujthatni. *Fecia* tábornok *Chiesa* képviselőnek szó nélkül hátat fordított és kezét zsebébe mélyesztette. *Chiesa* erre neki akart rontani a tábornoknak, barátai azonban ebben megakadályozták. *Gualterio* tengernagy, *Fecia* tábornok egyik segéde vetette magát ezután közbe és megmagyarázta a tábornoknak, hogy ellenfelét a legjobb szándék vezette, mire kezet nyujtott *Chiesának*, mire ez a tábornokot szívélyesen megölelte.

— **Steinheilné és leánya.** Párisból táviratozzák, hogy *Steinheilné* tegnap egész nap ott tartózkodott, s az ügyvédjével tárgyalt, aki azt mondta, hogy *Steinheilné* ki akar békülni leányával, *Márhával*. Leánya azonban, aki egyideig állás nélkül volt, de most ismét foglalkozáshoz jutott, nem akart találkozni az anyjával, mire az elutazott Párisból. *Steinheilné* legközelebb egy, az ő számára irt szindarabban fel fog lépni Londonban.

— **A kivándorlás ellen.** *Bánó* Jenő, a mexikói Egyesült-Államok főkonzulja a marosvásárhelyi „Székely Társaság” elnökéhez, *Deák* Lajos kir. tanácsoshoz egy hosszabb levelet irt, melyben a kivándorlásról a többek között a következőket is írja:

— Itéletem a kivándorlásra nézve szigorú s azt tartom, hogy a magyarságnak az északamerikai Egyesült-Államokba való tömeges expediciója ma már embert szempontról is veszedelmes s a szegény kivándorlónak helyzete az itteni állapotokhoz irányítva, nemcsak hogy nem nyujthat már előnyöket, de azt sokkal rosszabb és egzisztenciájára nézve veszedelmesebb viszonyok közé helyezi, amelyeknek azután többnyire a legnagyobb nyomoruság és szenvedés jut osztályrészül, ha tudniillik élve maradnak s nem jut, mint közölök sok ezer, prédájává valamelyik bányászerecséltenségnek, avagy káznarobbanásnak, visszahagyva egész családját a legnagyobb nyomoruságban.

— **A francia kolostorok milliói.** *Duez* liquidátor sikkasztása óriási izgalmat keltett egész Franciaországban. Az összes lapok hosszasan tárgyalják az esetet és az egyházi vagyon liquidálásában teljes purifikációt követelnek. Ha *Duez* a bíróság, likvidátori állására való tekintettel, közhivatalnoknak minősíti, az esetben legalább öt évi fogság vár rá. Az elsikkasztott pénz legnagyobb részét börzspekulációkon vesztette el. Különben *Duez* elődjét, *Lasniert* is hűtlen kezelés miatt mozdították el állásától.

A közvélemény azt követeli, hogy az egész szajnai törvényszéket felelősségre kell vonni, mert *Duez* az alkalmazta és támogatta. Már 1905-ben szóbeszéd tárgya volt, hogy *Duez* nem igen tartja szem előtt az állam érdekeit. A lefoglalt birtokok elolvadtak a kezében, a perköltségek ellenben iszonyu magasra nőttek.

Duez nagy leleményességgel huzta-halasztotta a katasztrófa bekövetkezését. Mindig rengeteg elfoglaltságára hivatkozott. Már a múlt év márcziusában felszólította öt fölöttes hatósága számadásainak előterjesztésére, de ő azzal a kifogással élt, hogy még 2400 jelentést kell elkészítenie és ezen az alapon halasztást kért és kapott. Most azonban már nem halogathatta tovább a dolgot s úgy látszik, lelke is megtört a gyötörő büntudat terhe alatt, mert egyenesen odament főnöke elé s töredelmesen megvallotta neki bűnét. Így kezdte:

— Elvesztem, beestelen vagyok! Nem tudom rendezni számadásaimat. Mit tegyek? Legjobb, ha megölöm magamat!

Főnöke 48 órai haladékot adott neki. Amikor ez letelt, *Duez* újra megjelent főnöke előtt, aki csak akkor tudta meg, hogy micsoda rengeteg nagy összegről van szó. Így szólt *Duez*hez:

— Ha így áll a dolog, akkor sorsát az igazságszolgáltatás kezére bízom — és megtette följelentését.

Egyes lapok *Duez* üzelmeibe *Millerand* minisztert is belekeverik, azt mondják, hogy ő volt *Duez* jogtanácsosa, de egyenesen megtámadni nem merik.

A likvidátorok egyesülete gyűlést tartott, hogy *Duez* ügyét megbeszéljék. Mivel nemrég egy másik likvidátor kezén elveszett összeget az egyesület tagjai között nyitott aláírással fedezte, fölmerült a kérdés, hogy *Duez*zel ne járjanak-e el hasonló módon. Ámde a hírek szerint a *Duez* által elsikkasztott összeg tízmillió frankra rug és ezért az egyesület elhatározását a megindított vizsgálat eredményétől teszi függővé. A kamara mai ülésén valószínűleg interpellációt terjesztenek be a sikkasztás ügyében.

A sikkasztó *Duez* a kolostorok vagyonából befolyt összegek legnagyobb részét tőzsdén játszotta el, jelentékeny vagyont fektetett két kaucsukgyár alapításába és egy nagy párisi zenecsarnok létesítésében is részt vett. Fényűzően élt, rendszeres látogatója volt az éjjeli mulatóhelyeknek s ezzel keltett főleg gyanút. Teljesen műveletlen ember, aki nagynevű protektoroknak köszönhetette, hogy liquidátor lett, mert tulajdonképpen kereskedősegéd volt. Egy másik liquidátor társa, *Lecouturier*, akinek vagyonkezelését szintén megvizsgálja a törvényszéki bizottság, körjegyzőségi irnokságon kezdte s nem sokkal azután, hogy liquidátora lett az elkobzott egyházi vagyonnak, megvásárolta *Trouvilleben* *Sagan* herceg pompás nyaralóját és nagy jószágait. Az újabb kutatások eddig 13 millió frank hiányt derítettek ki.

— **Házasság.** *Marochai* és felsőrepszei *Hendrey* Alice és zayugrózi *Zay* Dezső Elemér, huszárhadnagy, márczius 12-én délután fél 12 órakor tartják egybekelésüket a minoriták templomában Aradon.

Drechsler Izidor, putnoki kereskedő, eljegyezte *Gescheit* Rózika kisasszonyt Fókajon.

Dr. *Szarvas* László fővárosi ügyvéd ma vezette előtárhoz a Szent István-bazilikában *László* Irén Evát. Az esküvőn nagy és díszes közönség jelent meg.

— **Nászajándékok,** jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár* Kálmán művész ékszerterelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **A Tisztviselők Kaszinójának közgyűlése.** A Magyar Tisztviselők Országos Egyesülete e hó 12-én, szombaton délután öt órakor tartja az idei rendes közgyűlést Esterházy-utcai klubházában.

— A kiütéses tifusz. A kiütéses tifuszjárvány-nak ma ismét egy áldozata van. Meghalt ugyanis Jeszenszky György, akit tegnap szállítottak a Gellért-kórházba. Új megbetegedés nem fordult elő. A pozitív betegek közül eltávozott 6 nő és 4 férfi. A megfigyelő osztályból eltávozott 7 férfi. A pozitív betegek létszáma 21 nő és 29 férfi. Megfigyelés alatt áll 6 nő és 14 férfi.

A Rudasfürdő gépházában ma délután Jankovics Ágoston 74 éves napszámos hirtelen rosszul lett és összeesett. A kihívott mentők kiütéses tifuszt állapítottak meg rajta. A fertőtlenítő intézet emberei a Szent Gellért-kórházba vitték. A szükséges óvintézkedéseket megtették.

— **Mérgezés klórkálival.** Ugyanacsak végzetes tévedésnek esett áldozatul Ingolstadt-ban egy Wagner Adam nevű vendéglős. A szerencsétlen ember néhány nap előtt mérgezés tünetei közt meghalt. Rekonai megvizsgálták a holttestet s kiderült, hogy *klórkálival megmérgezték*. A rendőrség megindította a vizsgálatot s kinyomozta, hogy az elhunyt végzetes tévedésnek lett az áldozata. Az orvosa ugyanis *karlszbádi kurát* rendelt neki. A karlszbádi sőt a drogériában vásárolta, ahol *tévedésből klórkálit adtak a só helyett*. A klórkálit egy héten át szedte s rosszul érezte ugyan magát, de azt gondolta, hogy a gyógykezeléshez tartozik.

— A várron titkai. Spanyolország déli részén, Colmenar tengerparti város mellett a véletlen egész kincsalmazt fedezett föl. Colmenar közelében nagy várron van, amelyről már régóta az a hír kering, hogy kincset rejt. Átkutatták többször, az egyik részét le is bontották; de a kincset nem találták meg sehol. A minap halászok a várron közelében ásni kezdtek s nagyon sok ókori spanyol pénzt találtak. A leletről jelentést tettek s a hatóság elrendelte a várron lebontását. Azon a helyen, ahol az ókori spanyol pénzt megtalálták, öt méter mélységben két hatalmas gránitkő közé ékelve *három rozsdás vasládára bukkantak*, amelyek gondosan le voltak pecsételve. A három láda színültig tele volt drágakövekkel. Aranyból és ezüstből kovácsolt drágakövek kirakott templomi eszközök, drágagyöngy és gyémántékszer volt benne. Megállapították, hogy a kincset a tizenharmadik század közepén *kalózek rejtették el a vár falában*. A kincs fölfedezése nagy izgalmat kellett a spanyolok között. A várron helyén most a kormány fog ásást végeztetni. Azt hiszik, hogy még több kincset is fognak ott találni. A három láda tartalmát tíz millió koronára becsülik.

— Szerelmi dráma. Különös szerelmi dráma történt ma délután a Felsőerdősor- és Aradi-utca sarkán lévő házban. Krizsnyák Lőrincz 24 éves szabóság féltékenységből kétszer rálőtt menyasszonyára, Bukolinszky Katalinra, azután szíve ellen irányította a fegyvert. A leányt, akinek sérülése nem súlyos, a lakásán ápolják. A féltékeny szerelme sulyos sebével a Rókus-kórházba szállították.

— A „Háztartás.“ Nyolczadszor jelent meg ebben az esztendőben *Urainé-Hentaller Lilly szerkesztésében a magyar asszonyok lapja*, a „Háztartás“. Hasznosságát és tartalmasságát most is csak dicsérni lehet ennek a lapnak. Tanácsadója, barátja a magyar asszonynak és segíti minden ágában a háztartásnak, gazdaságának. Sok praktikus rovaton kívül szórakoztató is akad a „Háztartás“-ban, amelynek kiadóhivatala (VIII. Aréna-utca 68.) szívesen szolgál ingyenes mutatványszámmal.

— **Háremhölgyek a dalcsarnokban.** Mannheimban egy ottani dalcsarnokban nagy közönséget vonz egy Lahmann Henriette nevű hölgy, aki állítólag az exszultán háremében volt azelőtt. Lahmann Henriette társulatot szervezett, amelynek tagjai állítólag szintén háremhölgyek voltak. A leánya ma lakásán öngyilkosságot kísérelt meg és állapota életveszélyes. Hátrahagyott levelében azt írta, hogy huga sulyosan beteg s ezt nem tudja tulélni.

— **Gyújtogatás boszúból.** A fogarasmegyei Kisberivoj nevű községben e hó 3-án óriási tűzvész pusztított, mely Fiat M. András portáján támadt, ahol egy szalmakazal kigyuladt. A felcsapó lángokat az erős szél tova ragadta és mikorra a szomszédok felébredtek, *már 13 épület égett*. Hiába való volt minden kísérlet az elem megfékezésére, a 13 épület, a benne levő sok takarmány, gabona, gazdasági felszerelés, butor, sőt állat is mind porrá égett. Mint a vizsgálatból kiderült, a tüzet *gyújtogatás okozta*. Bukur Keresztély, kisberivoji gazda ugyanis évekként ezelőtt minden vagyonát a gyermekeire iratta, de mert *azok rosszul bántak vele*, később mindent elkövetett, hogy vagyonkáját visszaszerezze. Emiatt állandó volt közöttük a perlekedés és a költséges pereket Bukur mind elvesztette. Ez annyira elkeserítette a 64 éves embert, hogy boszút forralva, e hó 3-án hajnalban, mikor még az egész falu pihent, belopózott vejenek, Fiat M. Andrásnak a portájára és az ott levő szalmakazalt felgyújtotta. A csendőrség több tanu vallomása alapján letartóztatta az öreg embert, aki mindent tagad, de a nyomozás terhelő adatokat derített ki ellene.

— **Letartóztatott szülésznő.** A rendőrség ma letartóztatta Végrosta Emánuelné született Mader Lujza szülésznőt, aki a Csalogány-utca 53. szám alatti lakásán többnyire szegénysorsú nőknél végzett műtétet.

— **Az eltűnt hajó.** Adtunk hírt arról, hogy a „Waratah“ gőzös eltűnését valószínűnek tartják. Most már valószínű, sőt bizonyos, hogy a gőzös elmerült és utasai mind odavesztek. A „Tottenham“ gőzös volt második tisztje elmondta, hogy a „Waratah“ tíz nappal előbb hagyta el a durbani kikötőt, mint a „Tottenham“. A „Tottenham“ zlog tett meg három napi utat, amikor egy hajósinas, valamint a hajó első és második mérnöke *holttesteket látott a tengerben*. A hajó kapitánya szigorúan megparancsolta a tiszteknek és a legénységnek, hogy *a látottakat senkinek el ne árulják*. Amikor a „Tottenham“ tengeri vihar elől a Simon-kikötőbe menekült, egy ott horgonyozó angol hadihajó parancsnoka a „Tottenham“ embereitől tudakozódott a „Waratah“ sorsa felől, de felvilágosítást nem kapott. Hogy a „Tottenham“ kapitánya miért parancsolta a legénységnek hallgatást, nem tudni, de valószínű, hogy a „Waratah“-t katasztrófa érte és *legénysége a tengerbe fullt*.

— **Összeesett az éhségtől.** Ma délelőtt a Baross-terem összeesett Szöllösi József 53 éves újságíró. A mentők konstataáltak, hogy végelgyengülésben esett össze. Szöllösi kihallgatása során elmondta, hogy napok óta nem evett. A Rókus-kórházba vitték.

— **A művész nő büne.** Feltűnést keltő gyilkosság történetét, mint egy távirat hírül hozza, a múlt éjjel Nápolyban. *Villostead Jenni* énekesnő nápolyi lakásán szeretőjét, egy huszonnyolcz éves orvost agyonlőtte. Az énekesnőt letartóztatták a pályaudvaron, ahol jegyet váltott Párisba.

— **Robbanás egy fésűműhelyben.** A Király-utca 75. szám alatt levő fésűműhelyben ma délelőtt felrobbant a celluloid. Nits József 20 éves fésűsége, aki a közelben dolgozott, sulyos égési sebeket szenvedett. A Rókus-kórházba vitték.

— **Rálöttek egy vonatra.** Abaujszántón megint merényletet követtek el egy vonat ellen. Az e fajta merényletek ott az utóbbi időben ismételtlen fordultak elő. Tegnapelőtt ismeretlen tettes rálőtt a vonatra. A golyó a fékező mellett süvöltött el s csak kevésbe múlt, hogy a fékezőt fején találta. A tettesnek semmi nyoma.

— **Balesetek.** Ma délelőtt a Népszínház-utca 46. szám alatt borbélyműhelyben *Goldmann Miksa* fodrászsegéd revolverét vizsgálta. Közben a fegyver elsült és a golyó Goldmann tenyerét átfúrta. A Rókus-kórházban ápolják. — Ma délelőtt a Géza-utca 2. számú ház gőzfűtési helyiségében *Gusztáv Mihály* 38 éves vizezházmester leesett a kazán tetejéről. Agyrázkódást szenvedett. A Rókus-kórházban ápolják.

— **Sikkasztó jegyző.** Szekszárdról jelentik: *Válics Alajos* dunakömlői jegyzőhelyettes a község pénzéből több ezer koronát elikkasztott és okmányokat hamisított. Válicsot a csendőrség letartóztatta és a szekszárdi fogházba kísérte.

— **A békésszentandrási takarékpénztár tolvaja.** A békésszentandrási ügyben letartóztatott *Hanza* tegnap este *Maleskevic* rendőrbiztos előtt beismerte, hogy a nála talált pénz a szentandrási takarékpénztárból lopta, azonban társait vonakodik megnevezni. Aradról két, Budapestre egy detektív érkezett ide a nyomozás folytatására. Hamzát ma a csendőrség Szentandráásra szállította.

— **Kirabolt vonat.** Kornya község vasúti állomásán tegnap éjjel egy ott veszteglő tehervonatot ismeretlen tettesek kiraboltak. A kár igen nagy. A csendőrség erélyes vizsgálatot indított.

— **Liliumtipró tanító.** Vitai Kálmán gyömrői illetőségű 26 éves sósokuti tanítót, aki ellen az a vád merült fel, hogy a reá bízott kisleányokon erkölcszelen merényletet követett el, a csendőrség letartóztatta. Vitai Kálmánt a székesfehérvári ügyészégi fogházba kísérték.

— **Váltóhamisító osztrák gróf.** A berlini „Lokalanzeiger“ jelentése szerint a charlotenburgi rendőrség ma délelőtt *Arz. von Mascegg* osztrák birodalmi grófot váltóhamisítás gyanúja alatt letartóztatta és vizsgálati fogságba vetette.

— **Villamos elgázolások.** Spitzer Ferencz czipészmeister 4 éves Lajos nevű fiát ma délután a Teleki-terem a Városi Villamos Vasút 254. számú kocsija, melyet *Vida Lajos* kocsivezető vezetett, elgázolt. A szerencsétlen gyermek a kerekek alá került és olyan sérüléseket szenvedett, hogy meghalt, mire a mentők a Rókus-kórházba értek vele. — *Stern* Ábrahám magánhivatalnokot ma délután a Ferencz József-hídon elütötte a Budapesti Közuti Vaspálya 311. számú kocsija. A könnyen sérült embert a mentők a lakására vitték.

— **A kalandvagyó diák.** Bonyhád Jenő tanuló megszökött szüleinek budapesti lakásáról és Fiuméba érkezve, elrejtőzött a *Pannónia* kivándorlási gőzösré. A rendőrségnek bevallotta, hogy Amerikába akar utazni. Az eddig olvasott regények elállhatatlan erővel hatottak rá és felkeltették benne a kalandvágyat.

— **Ebzárlat.** Az I. kerületben egy kőbor eben hatóságilag megállapították a veszettséget s ezért a kerületi elöljáróság április hó 14-éig a kerület egész területére ebzárlatot rendelt el, mely a kerülettel határos utak, utcák és terek mindkét oldalára kiterjed.

— **Halálozás.** Czukelter Lajos, Zala vármegye nyugalmazott főjegyzője, 57 éves korában, rövid szenvedés után, márczius 9-én meghalt Zalaegerszegen.

Kiszi János volt 48-as honvéd. Sátoraljaújhelyen meghalt. A függetlenség kör nevében *Matolai* Ede bucsuztatta el az elhunytat, akit nagyszámu közönség részvéte kísért utolsó útjára.

Dr. Sonnenfeld Zsigmond, a nagyváradi ügyvédi kar egyik legrégebb, kiváló tagja, 71 éves korában Nagyváradon meghalt.

Horváth József, a hódmezővásárhelyi polgári fiúiskola tanára hódmezővásárhelyen meghalt.

Angyalosi Porro Miklós földbirtokos 56 éves korában Angyaloson meghalt.

Dálnoki Intze Lajos földbirtokos 66 éves korában Angyaloson meghalt.

Láng István életének 50-ik évében elhunyt Makón.

Bellaagh Imre királyi tanácsos, aki harmincz esztendőn át volt Pestmegyeének főügyésze, ma hajnalban hetvenkilenc esztendősen meghalt tüdőgyulladásban. Szombaton délután temetik a vármegyei ház udvaráról.

x Szép a bajsz Hajdusági pedróvel.

x Akinek fájós foga van, vagy bármilyen okból fogorvosi kezelésre szorul, annak legjobban dr. *Batizfalvy* I. Z. Ki. Egt. tanár, a műtőfogászat és műfogászat szakorvosának Fogorvosi Intézetét ajánljuk. A főváros ezen legelső intézete *Károly-körút* 3. sz. alatt lett legújabbán áthelyezve, egyenesen e célra átalakított, a legkötőbb gépeket és villanyos készülékekkel ellátott helyiségekbe, melyek lehetővé teszik a fogaknak teljesen fájdalomtalan kezelését. A nm. v.-köz. okt. miniszter is elismerő leiratával tüntette ki e magánemberen páratlan intézetet, melynek technikai osztályában, mint számtalan esetben alkalmunk volt meggyőződni, a természetestől meg nem különböztethető műfogópótlások eszközöltenek, melyekkel tökéletesen lehet beszélni és rágni. Természetes, hogy minden művelet dr. Batizfalvynak, az ismert szakembernek felügyelete alatt és részben általa is végeztetik, miért is a legteljesebb bizalmat is megérdemli.

x Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívőterem a Koronaherczeginé 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

Szmokingöltöny 40, prima selyem 45, beléssel 55, Frakk, v. Ferencz József-öt. egészen selyembeléssel 55 frt.

legismertebb angol kelmékből, csakis mérték szerint, első-rangu kivitelben. ZÉLINGER SAMU angol készpénzrendszerű úri szabótermelő IV. ker., Belváros, Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-utca mellett. — Telefon 116-59.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Gerhardt Elena. Most, hogy véletlenül közvetlen Svaerdström után hallottuk, karakterisztikusabban, elhatároltabban jelenik meg előttünk Gerhardt Elena egyénisége, mint mind a három eddigi koncertjén. Nagyon sok tekintetben teljes ellentéte Svaerdström Valborgnak. A dal drámaiságát nem éli át előtünk, a „szöveg“, a mese teljesen mellékes neki és mindennek az elejtése arán juttatja érvényre az énekreszt. Nem „ad elő“, hanem énekel. A muzsikálítás rajongója, akinek csak teher a dalban mindaz, ami nem muzsika, akit alterál még a beszéd ritmusa is, aki valami szuverén göggel nézi le a dal irodalmi elemeit. A színésznből igazán nincs meg benne semmi, a pódium nem az előadó-deszkát jelent nála. Amint megáll az emelvényen, összekulcsolja a kezét, az arca merev lesz, mint a szobor és csak alig-alig lebben róla el egy-egy mosoly, alig borong rajta egy-egy redőnyi szomorúság. Mindent az énekével akar kifejezni. És az akaratából sok sikerül. Hajlékony, nagyerejű, csudálatosan képzett organuma kifejező, pompás, rajzolódónak ki énekében a finomságok, a dinamikával nagyon jól bánik és ismeri hangjának a képességét éppúgy, mint a hatásait. Éneke: artisztikum. Tökéletes, teljes, részletekbe finomuló artisztikum. Csillogásával, differenciálódottságával, technikai tökéletességével ható artisztikum, amely azonban felmelegít és mindig kívülről álló valami. Ezért nem tudott eléggé izzó, szenvedélyes lenni a Csajkovszky-dalokkal és ezért énekelte pompásan Brahmsot és szinte tökéletesen Wolfot. A közönség nagyon melegen fogadta Gerhardt Elenát és egy csomó ráadást tapsolt ki tőle. (d.)

(*) Az „Elektra“ bemutatója. Strauss Richard dalművének, az Elektra bemutatója, mint már jelentettük, holnap lesz. Az Operaház igazgatósága ebből az alkalomból meghívta Strauss Richárdot, aki ma a következő tartalmu levelet intézte Mészáros Imre igazgatóhoz:

Nagyon tisztelt Igazgató ur! Szívvel köszönöm kedves értesítést, de élnék sajnálatomra, lehetetlen az Elektra premiérjére Budapestre jutnom, miután márczius 10-től 16-ig Londonban leszek, ahol az Elektra előadását vezényelni fogom. Úgy önnök, mint valamennyi közreműködőnek teljes sikert és jó eredményt kívánok és mindannyiuknak előzetesen is köszönetet mondok fáradozásukért, amelyet művemre fordítani szíveskedtek. Lekötelezett tisztelettel és kiváló nagyrabecsüléssel vagyok alávetos szolgálja

Dr. Strauss Richárd.

(*) A „Taifun“ berlini sikere. A berlini Berliner Theater-ben Lengyel Menyhért „Taifun“ című darabja akkora sikerrel került színre estről esre, hogy ennek következtében az erre az esztendőre kitűzött összes bemutató előadásokat és reprieket a jövő szezóra kellett halasztani. Érdekes, hogy szerző ezt a darabját Reinhardtnek ajánlotta fel, de ő azt a Deutsches Theaterben való előadásra nem fogadta el.

(*) Az „Obsitos“ szereposztása. Az „Obsitos“, Bakonyi Károly és Kálmán Imre új operettje, amelyet a jövő szerdán, márczius 16-án, adnak először a Vigaszínházban, a következő szereposztásban: Nemzetes asszony — Haraszthy Hermin, Mácsi — Varsányi Irén, Márton — Vendrei Ferencz, Jóska — Tanay Frigyes, Andris — Hegedűs Gyula, Szászorszóp — Tapolczay Dezső, Pirocska — Kornai Berta, Tihamér — Sarkadi Aladár, Bálint — Balassa Jenő, Öreg paraszt — Tihanyi Miklós, Szakácsné — Kiss Irén, Bezárker — Szerény Zoltán, Hetes — Győző Lajos, Legény — Bárdi Ödön. — Holnap, pénteken, a „Masamód“, Heltai Jenő budapesti vígjátéka kerül színre. Ez lesz a gyorsan népszerűvé lett újdonság tizedik előadása.

(*) Délutáni előadások a Királysínházban. A Királysínházban e héten is két délutáni előadás lesz. Szombaton délután 3 órakor megismétlik a „Jánoskát“, Fényes Anuskával a czimszerepben. Vasárnap délután 3 órakor „Az elvált asszony“ kerül színre. Esténként Lehár Ferencz páratlanul nagy sikerű operettje, a „Luxemburg grófja“ kerül színre, melyre az 50-ik előadás után is változtatlanul, állandóan elcsúsznak minden előadásra az összes jegyek.

(*) A „Rozmarin néni“ bemutatója. A Magyar Színház szombaton, e hó 12-én színrekerülő újdonságának, a „Rozmarin néni“-nek, amelyet Zschokke elbeszélésének felhasználásával Vajda Ernő irt, az előkészületei már teljesen befejeződtek. A darab kedves, Biedermeier figuráit a szereplők nagy ambícióval alakítják és így a komikus helyzetekben bővelkedő vígjáték, mint ez már a főpróbákon látható, minden valószínűség szerint, a szombati bemutatóelőadás közönsége előtt sem fogja elveszíteni hatását. A „Rozmarin néni“ bemutatójáig holnap, pénteken, Hajó Sándornak általános tetszés mellett felújított vígjátéka „A holnap“ kerül színre.

(*) Egy színigazgató nevének halála. Fehér Vilmosné, született Rónay Erzi, Fehér Vilmosnak, a dunántúli színikerület igazgatójának felesége, tegnapielőtt Marczaliban elhunyt. Temetése ugyancsak Marczaliban ma ment végbe igen nagy részvétel mellett.

(*) Jakobey Károly művészi hagyatéka. Művészettörténeti szempontból rendkívül érdekes képanyag kerül legközelebb a magyar közönség elé. Jakobey Károlynak, Lotz elődjének és a mai nemzedék előtt jóformán már teljesen ismeretlen freskófestőnek és templomdiszítőnek művészi hagyatékáról van szó, melyből mintegy 50 darab bibliai tárgyú kép, vázlat és kompozíció kerül kiállításra a Művészház e hó 16-án megnyitó bibliai tárlatán. Jakobey állítólag 500 képet festett, ami, tekintve műveinek akadémikus gondosságát és vállalt feladatainak sokoldalúságát, olyan termékenységre vall, melylyel az uttörő magyar mesterek közül legfeljebb Lotz Károly versenyezhetett. Az 1891-ben meghalt művész hagyatéka, a művész még életben lévő fia: Jakobey-Lotz Viktor kiskunfélegyházi huszárszázados és Fenyvessy Károlyné urnó révén kerül a Művészház kiállítására.

(*) A Petőfi-Társaság márcziusi ülése. A Petőfi-Társaság márczius 10-én e hó 13-án, vasárnap délelőtti tizenegy órakor a Magyar Tudományos Akadémia disztermében fölolvasóüléssel ünnepli meg. Az ünnepi ülés tárgysorozata a következő: 1. Petőfi-költemények, szavalja Jászai Mari tiszteleti tag. 2. Márcziusi eszmék, márcziusi eszmények, székfoglaló, irta és fölolvassa: Parkas Pál rendes tag. 3. Új ének, költemény, irta és fölolvassa Lampérth Géza rendes tag. 4. Mikor a sors trófiát, novella, irta és fölolvassa Szécsi Ferencz rendes tag. 5. A szentgallenai kaland (költői elbeszélés), irta és fölolvassa Zempléni Árpád rendes tag.

(*) Városligeti Színház. Jövő héten lesz a 25-ik jubiláris előadása a „Pesti zsidó“ című vidám énekes bohózatnak, melynek eddigi előadásai teljesen zsúfolt házak előtt, viharos tetszés közepette folytak le. Legközelebb ismét érdekes jubiláris előadása lesz a Városligeti Színháznak. A bájos zenéjű „Erdészleány“ operett Kury Klára felléptével erősen töntet századik előadása felé. Az igazgatóság érdemlegesen fogja ezen jubileumot megtartani. A színház legközelebbi újdonsága Urai Dezső és Donáth Lajos „Vízibetyárok“ című mulatságos operettje lesz, melyből már javában folynak a próbák.

(*) Faragó Géza kiállítására a Nemzeti Szalonban már csak három napig marad nyitva s vasárnap este zárul. József főherceg udvarmesterei hivatala kiállításba helyezte, hogy a fenségek is megtekintik a kiállítást. A haragó-kiállítás bezárása után a Szalon igazgatósága nyomban hozzáfog a tavaszi kiállítás rendezéséhez. A Szalon tavaszi kiállításának keretén belül rendezi a Magyar Képzőművészek Egyesülete a kiállítást, továbbá a Magyar Grafikusok Egyesülete fog tagjainak műveiből egy teremre valót kiállítani.

(*) Miranda. Pétervározt lázas érdeklődéssel várják Kazanly „Miranda“ című operájának bemutató előadását. Az újdonság főpróbáját meghívott előkelő közönség előtt tartották meg a császári Mária-színházban. A „Miranda“ komponistája nem hivatásos zeneszerző, hanem vezérkari kapitány, névszerint Kazanly, akinek, úgy látszik, több kedve van a muzsikához, mint a durva harszí örmökhöz. A főpróbán ő maga dirigálta a nagy operai zenekart. A Miranda a palesztinai templomosok idejében játszódik. A zene wagneri hatások alapján készült, de nem hiányzik belőle az eredetiség. Az alaptonust régi és méltóságteljes katolikus egyházi énekek alkotják, amelyek azonban Miranda és a lovag duettjeiben elragadó kedvességgel hatnak. Az opera sikerét pompás, Chervachitze herczeg által tervezett díszletek és pazar világítási hatások emelik. A bemutató előadás a jövő hét folyamán lesz.

(*) Elhalasztott felolvasás. A Magyar Zene-pedagógiai Társaság e hó 20-ára hirdetett felolvasó üléstét közbejött akadályok miatt április 17-re halasztották el.

(*) A Nemzeti Múzeum küldöttsége az új kultuszminiszternél. Gróf Zichy János kultuszminiszter ma délben fogadta a Nemzeti Múzeum tisztviselőinek küldöttségét, amelynek tagjai között voltak: Szalai Imre miniszteri tanácsos, igazgató, Fejérfpataky László udvari tanácsos, Kollányi Ferencz jáki apát, Krenner József, Horváth Géza, Tóth Árpád, Filarszky Nándor, Seemeier Villibald, Szalai igazgató intézett beszédet a miniszterhez, a kinek pártfogását kérte a Múzeum részére. A miniszter rendkívül szívélyesen fogadta a küldöttséget, válaszában megígérte, hogy szívéen fogja viselni a Múzeum ügyét, azután hosszasan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

(*) Plakátpályázat. Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat a budapesti papiros-, tanszer- és iskolaszertkiállítás plakátjára pályázatot hirdet. Az első díj 300 korona, a második 200, a harmadik 100 korona. A díjazott művek sokszorosítási joga a kiállítás rendezőségét illeti. A pályázat, melyen csak magyarul tudó, magyar állampolgár vehet részt, titkos. A művek április 5-ig ki kell küldeni az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum igazgatóságához, hol bővebb felvilágosítás nyerhető.

(*) Iparművészeti ismeretterjesztő előadás. Az Iparművészeti Múzeum ismeretterjesztő előadásai során e hó 12-én, szombaton délután hat órakor dr. Eber László tart előadást: „Theophilus presbyter és a középkori iparművészet“ czímen. Az előadás meghallgatása ingyenes.

(*) Fővárosi diákok Hódmezővásárhelyen. Az Egyetemi Énekkarok százötven tagja a nyugati pályaudvarról ma utazott el Hódmezővásárhelyre, ahol az ottani patronázs-egyesület javára hangversenyt rendeznek. A vásárhelyiek ünnepiesen fogadják a fővárosi diákokat.

(*) A római magyar műcsarnok. Miklós Ödön főrend, az 1911. évi római nemzetközi művészeti kiállítás kormánybiztosa a lefolytatott tárgyalások után, a kiállítás további előkészítésére Rómába utazott. Magával vitte a kormánybiztos Hoepfner Guidó és Györgyi Géza építőművészeknek pályanyertes terveit, amely szerint a magyar műcsarnok épül, hogy azt az ottani bizottságnak bemutassa. A palota fő vázát természetesen olaszországi anyagból építették, mert az jobban állja az ottani klímát, mint a magyar, de a belső berendezése és díszítése mind magyar anyagból való lesz és magyar műiparosok készítik.

(*) Művészt a Lipótvárosi Kaszinóban. A jövő kedden, e hó 15-én este fél kilenc órakor művészt lesz a Lipótvárosi Kaszinóban. A művészt estén többek közt közreműködik Bartók Béla tanár zongoraművész és Szigeti József hegedűművész, Hangverseny után tea következik.

(*) Hangversenyek. A prágai kitűnő Sevcikovonősné jövő szerdán, e hó 16-án bucsuzik második kamarastélyén, amely egyszer-mind az utolsó hasonló hangversenye lesz e szezonban.

Zimmer Mária magyar hegedűművész pénteken, e hó 18-án mutatkozik be a Royal-teremben tartandó első nyilvános hangversenyén, amelyen közreműködik Környey Béla, a m. k. Opera hírneves tenorja.

A bécsi Tonkünstlerorchester hatodik és utolsó filharmoniai bérleti hangversenyt vasárnap, e hó 20-án rendezi a Vigadóban Nédal Oszkár vezénylete és Francillo Kaufmann Hedwig bécsi udvari operanékes nő közreműködésével.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:	Főbb javallatok:
Finsen-féle lümlámpa fürdők	Általános idegesség (neurasthénia, hystéria).
szívhaj és veredényelmoszódás ellen.	Ideggyengeségi állapotok.
Elektromágneses gyógyítás	Álmatlanság, Fejfájás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Hűdés (Paralízis).
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Idegfájdalmak, Idegzsák (Neuralgiák, ischiás).
Kék fényvel való kezelés.	Gerincvelősorvadás (Tabes).
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Szívbetegségek.
Villamos fényfürdők.	Veredényelmoszódás, Kiszvény és csusz, rowma, izületi és osontíjok.
Villamos masszázs (Vibratio).	Székrekedés. Daganatok.
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Anyagcserehajok (Elhízó czukorbeteg, verszegénység)
Villamos vízfürdők.	Bőrbajok. Bőrviszketeg.
Szénsavas fürdők.	Lopus.
	Najhuzás, kopaszodás.
	Szörtelenítés (nőknél az arcon).
	Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kíváncsiak prospektus.

FŐVÁROS.

(A partbérletek. A főváros tanácsa ma tartott ülésében megállapította a dunai bérpartok és szabad kikötők 1910. évi beosztását. Együttal a partbeosztó-bizottság javaslatára ártit az országház elnökségéhez, hogy a parlament épülete előtt a képviselőház elnökségének kérésére bérbe nem adott partokat ismét bérbe lehessen adni. A tanács és a képviselőház elnöke között ugyanis régebben megállapodás jött létre arra nézve, hogy a parlament épülete előtt a partot nem fogják bérbeadni, hogy a kirakodások alkalmával a képviselőház üléseit ne zavarják.)

(A dráva-utcai villamos. A főváros tanácsa ma tartott ülésében úgy határozott, hogy a Városi Villamos Vasut Társaságnak Dráva-utcai vonalára vonatkozó területihasználati szerződését a közgyűlés elő terjeszti.)

(A Bank-utca kivilágítása. Az V. kerületben levő Bank-utczában az érdekelt háztulajdonosok elektromos világítást rendeztek be. Az erre vonatkozó engedélyük most lejár, ezért annak meghosszabbításáért folyamodtak a főváros tanácsához. A tanács az engedélyt az eddigi kikötések mellett további öt évre megadta.)

(Járdafoglalás a kávéházak előtt. A Kávészüretársulat azzal a kérelemmel fordult a főváros tanácsához, hogy tekintettel a korai husvára, engedje meg, hogy a kávéházak előtti járdát április 1. helyett már márczius 11-én elfoglalhassák. A főváros tanácsa a kérelemhez hozzájárult és kivételesen megadta az engedélyt a járdák korábbi elfoglalására.)

(Orvosi kinevezés. A főpolgármester dr. Krausz József a dunabalti kórházakhoz segédorvossá nevezte ki.)

TÖRVÉNYSZÉK!

§ A nógrád-verőcei rablás. A nógrád-verőcei rablók bűnyűében dr. Bálint kir. ügyész ma terjesztette be az esküdtekhez intézendő ügyési kérdéseket. Az ügyész a hét vádlottra hét csoportban terjesztette elő a kérdéseket, mire a védők kérték, hogy a bíróság adja ki nekik a kérdéseket, az esetleges pótkérdések feltételei eljából. A bíróság a védelem kérésének eleget tett és az ügyési kérdéseket kiadta a védőknek. A tárgyalást holnap délelőtt kilenc órákor folytatják.

§ A bizonyítványgyárosok bünpöre. A budapesti büntetőtörvényszék ma folytatták a bizonyítványgyárosok bünpörének fő tárgyalását. A mai napon a szakértőkhöz intézett a bíróság kérdéseket Földes Géza pénztárkezelésre vonatkozólag, a védők pedig előterjesztéseket tettek több tanúnak kihallgatása iránt. Amíg és Koronhaly fővárosi számviteli szakértők a bíróság által feltett kérdések tekintetében áttanulmányozták a bünyelül lefoglalt Rottenbiller-utcai iskolai anyakönyveket és a pénztár kezelésére vonatkozó egyéb feljegyzéseket és juttakönyveket, addig a bíróság a déli szünet után ismertette a vádlottaknál a házkutatás alkalmával lefoglalt leveleket és egyéb a bűnyűre vonatkozó iratokat. Délután három óra felé az elnök a tárgyalás folytatását a holnapi napra halasztotta el.

§ A paksi pénztárrablás. Még 1906 augusztus 25-én történt, mint annak idején bőven ismertettük, hogy Dunaföldvár nagyközség pénztárát ismeretlen tettesek kirabolták. Az elrablott pénz 16340 koronát tett ki. A betörők a Wertheim-szekrényt egyszerűen kulcsal kinyitották, a pénzt kivették és a szekrényt újból bezárták. A község pénztárosa abban az időben Gaál János magánzó volt, kit Dunaföldváron általában tisztelték és becsülték. Mivel azonban a pénztárrablásnyen kiérőszak nyomára nem volt látható, a gyamu első sorban Gaál pénztárosa irányult s letartóztatták. A hatóság a vizsgálatot nagy szigorral végezte s Gaál vagyonát zár alá vették. Felesége a nagy izgalomtól idegbejött kapott és csakis pap fiuk vigasztaló szavai mentették meg a kétségbeeséstől. A leglelküimeretesebb vizsgálat dacára sem merült fel semmi bizonyíték Gaál bűnösege mellett s ezért a székszárdi törvényszék Gaált ártatlannak nyilvánította és a vád és következményeinek terhe alól fölmentette. Az így a pécsi kir. táblához került, azonban itt is ártatlannak találták Gaált és felmentették. Most az ártatlannal meghurcolt ember azt várta, hogy visszahelyezik állásába és vagyonát föloldják. Azonban nemcsak, hogy állásába nem helyezték vissza, hanem Tolna vármegye alispánja kimondta Gaálra a teljes vagyoni felelősséget. Gaál az al-

ispán ítéletét megfélebbezte, de a közigazgatási bizottság az alispán ítéletét helybenhagyta. Gróf Apponyi Géza főispán azonban az ügyet áttanulmányozta és arra a meggyőződésre jutott, hogy lelkiismeretbeli kötelessége a vagyoni felelősséget kimondó ítéletet, bár a törvény ezt nem követeli, a belügyminiszterhez felterjeszteni. Az így most a belügyminisztériumban van és érdeklődéssel néznek a belügyminiszter ítélete elé.

§ Az országos jogászyűlés. Az 1911. év szeptember havában tartandó országos jogászyűlés előterjesztő bizottsága tegnap délután a Magyar Jogászyűlet helyiségében dr. Nagy Ferenc elnöke alatt ülést tartott. A bizottság kilencz kérdést tűzött ki a jogászyűlés napirendjére és ezeknek szabatosabb szövegezésére. dr. Nagy Ferenc elnöke alatt a következő tagokból álló szűkebb bizottságot küldte ki: Imling Konrad államtitkár, Beck Hugó és Zsilvay Leó kuriai tanácselnökök és dr. Papp József ügyvéd. Ez a bizottság a jogászyűlet titkárságának előterjesztésére ki fogja jelölni, illetve fel fogja kérni az egyes kérdések véleményezőit, és ugyanezen a bizottság fogja kidolgozni az országos jogászyűlés szabályzatát és ügyrendjét.

SPORT.

(Turfhírek. Nagy összegekkel lett fogadva az utóbbi napokban a Rákosi-díjra Rodostó s jelenleg a Dávid-lója a verseny favoritja 4:1-hez. — Palóczi király-ról kedvezőtlen hírek vannak forgalomban, ami — mint értesülünk — csak kisebb természetű és semmi komolyabb következményt nem vonhat maga után az öt éves esélyeit illetőleg. — Ferronière naponta kitünő munkát végez s trainérje szorgalmasan készül vele a Rákosira. — Finstergrünnel a Rákosira készül istállója, ahol Fejes lesz a lovasa. — Polpetta újabb ismét a keresettebb lovak egyike a Nagy alagira. — Kakađu odssa a Lincolnshirera ismét rövidült s már csak 7:1-hez kínálják a könyvesek. — Norman III., az amerikaiak crackje a Lincolnshireban — mint halljuk — teljesen fiteu készül a mértföldes konkurrencziára s istállója nagy bizalommal néz szereplése elé.)

Nyiltter.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Lipótvárosban bank környékén és villamos megállóknál, legfrequensebb helyen, bank vagy nagyobb vállalatnak igen alkalmas, 10 szobás

utczai félemeleti helyiség,

új házban, évi 8000 korona lakbérért több évi szerződéssel, azonnal átadó, esetleg elosztva is kapható. Bővebbet csak Huszárnál, V. Zrínyi-utca 1. Telefon 81-08.

Nyári lakások

Buda remek hegyes vidékén a harmadik kerületben, villamos közelében, nagy arnyas kertben, két különálló 4-4 szobás, kényelmesen berendezett, bútorozott nyaraló megfelelő mellék-helyiségekkel, veranda stb. vízvezetékekkel kiadó. Bővebbet: Erzsébet-körút 50., I. emelet. Telefon 588.

A Gábor fiu-internátus a nagy vakáció!

ismét Franciaországban a Mont Blanc alján Chamonix mellett fekvő Servozban fogja tölteni. A nyári program legérdekesebb pontja a Gábor-internátusban már hagyományossá vált kétéhetes gyalogvándorlás ez idén a vakáció elejére van tervezve a következő utirányban: Como—Lugano—Lago Maggiore—Orta—Varallo—Alagna. Valtournanche (a Monte Rosa déli tővénel)—Aosta—Grand St. Bernard—Martigny—Colds Balme—Argentiere—Chamonix—Servoz. Internátusi díj az utazás és kirándulások költségeivel együtt 650 K. Az intézet kötelekebe nem tartozó növendékeket a nyaralásra május 15-ig lehet bejelenteni (Budapest, VI., Munkácsy-utca 21.). Telefon 9000. Telefon 9000.

KÖZGAZDASÁG.

A tőzsde közgyűlése. A budapesti áru- és értéktőzsde e hó 19-én, délután 4 órákor tartja ideai közgyűlését. A közgyűlésen betöltésre kerül egy tőzsdetanácsosi állás is, amelyre — amint már megírtuk — Krausz Simont, a Krausz és Bettelheim tőzsdébizományos cég beltagját fogják egyhangúlag jelölni, s így megválasztani.

Előkészületek a turini kiállításra. Tegnap délután esetei báró Herzog Péter elnöklésével a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége helyiségében megalakult a turini nemzetközi kiállítás magyar csoportjának textil- és konfekcióipari bizottsága. A magyar bizottság a textil- és konfekcióiparra az előzetes bejelentés határidejét május hó 1-ben állapította meg és kéri a felszólított cégeket, hogy részvételüket ez időpontig jelentse be. A magyar pavillon részére a kiállítás központjában, közvetlenül a divat-pavillon mellett, amelyet az olaszok a kiállítás cloujának terveznek, sikerült helyet biztosítani.

A zala—vas—soproni vasut. Hosszas huzavona után végre megint egy lépéssel haladt előbbre a Dunántulnak ez a régóta óhajtott tranzverzális vasutja. Az épített Dunántuli HEVRT. végre megállapodott a drezdai Lokalbahn Aktiengesellschafttal a vasut pénzügyi részére nézve, úgy hogy most már a vonal engedélyezési tárgyalásai is fölvehetők. Kívánatos lenne, ha az előmunkálatok úgy haladnának, hogy az építkezés már az aratás után megkezdhető legyen. Kíváncsian várja azonban a Dunántul érdekeltsége, hogy ki fogja ezt a vasutat építeni s hogy ez is olyan silány építkezés lesz-e, mint az eddigi vonalak, amelyeket magasabb rendű pályává fejleszteni alig lehet épen az aléptímenyek gyenge volta miatt. Remélhetőleg az új vonal legalább is másodrendű pálya lesz.

Hírek a postáról. Szatnár vármegyében, Kővárgarán márczius 16-án, Szakállasdombon ugyanaz nap, Lika-Krbava vármegyében Siroka-Kula községben pedig márczius 6-án új postautügnyökség nyílik meg, illetőleg helyezettett már üzembe. Boldogasszonyfalva (Bács-Bodrog vm.) és Pálfa (Tolna vm.) állami távirtda. Deák, Pered, Zsigárd (Pozsony vm.), Farkasd, Negyed (Nyitra vm.) vasuti távirtda, Balatonkeresztur-fürdő (Somogy vm.), vasuti távirtda megnyílt s mindegyik állomás állami és magántáviratok kezelésére is fölhaltalmaztatott. — A jászladányi távbeszélő-központ a belföldi helyközi távbeszélő-forgalomba bevontott. Lupény (Hunyad vm.) törvényhatósági távbeszélő-központ megnyílt. Naprad és Bors távbeszélő-központ pedig a belföldi helyközi távbeszélő-forgalomba bevontott. — Budapest—Nagyvárad közt a távbeszélgetések díja 2 koronáról 1 koronára leszállított. A sürgős beszélgetés díja ezen forgalomban 3 korona, a díjköteles szolgálati értesítés díja pedig továbbra is 1 korona.

Dolgozik a cukorkartel. Szinte példátlan az a hallatlan árszöföls, amit a cukorkartel visszéghez. Minden héten drágább és drágább lesz a cukor. Az utolsó negyedévben éppen tízedszer emelte a magyar cukorkartel egy-egy koronával a cukor árát, úgy, hogy ma éppen tíz koronával drágább az, mint volt októberben. Kíváncsian várjuk, hogy meddig állja ezt a magyar fogyasztó piac. Persze odaát Ausztriában sem jobb a Deákno vásznánál az osztrák kartel, amely ma 1,50 koronával drágította a cukrot.

Helyiérdekü vasut Budapest és Pécel között. A fővárosi lakásinség megoldásának egyik módja a környékbeli falvakban való lakás megkönnyítése. Ez első sorban a közlekedési eszközök javításán mulik. Ezért örömmel kell fogadnunk azt a hírt is, hogy Budapest és Pécel között helyiérdekü vasutat akarnak építeni. A főváros tanácsa ma tartott ülésében foglalkozott e kérdéssel és elhatározta, hogy e vasut ügyét a főváros elő terjeszti azzal, hogy e vasutvonal megépítését a főváros közönsége érdekében lévönök tartja, kívánja azonban, hogy az egész vasutvonal közuti jellegben épüljön, amennyiben pedig ez nem volna lehetséges, úgy legalább a vonalnak az a része, amely a főváros területén vonul keresztül.

Bártfa-fürdő — részvénytársaság. Hazánkban egyre gyakrabban alakulnak a fürdő részvénytársaságok, amelyek egyes fürdőtelepek fejlesztését tűzik ki célul. Ilyen a „Gyógyfürdő Részvénytársaság”. Bártfán is, melynek célja a bártfai gyógyfürdő haszonbérleti jogának gyakorlása és a fürdőnek

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, márczius 10. Az előtőzsdén az irányzat szilárd, vasbányáértékek élénkultek és építőkezési részvények is emelkedtek.

Tizenegy óraker: Osztrák hitel 682, Magyar hitel 831, Anglo 319, Union 610, Laenderbank 504, Allamvasut 756, Delivasut 125.50, Prágai vasut 2612, Rima, murányi 667, Török sorsjegy 239.50, Dohányrészevény 375, Magyar koronajáradék 93, Márka 117.60 K.

Bécs, márcz. 10. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos aranyjáradék 11.75, Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 157.50, Magyar hitelbank részvény 829.40, Magyar lezámitoló és váltó részvény 546, Rima-murányi 66.4, Magyar cukoripar 24.14, Adria hajózási részvénytársaság, Magyar koronajáradék 92.9, 4 százalékos magyar földterem. kötvény, Magy. nyereim-köles. sorsjegy 223.25, Kassa-Oderbergi Vasutrészv. Magyar jelzálogbank 4.5, Magyar kereskedelmi bank, Az irányzat kedvtelen.

Bécs, márcz. 10. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papírjáradék 9, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 117.6, 1860-as sorsjegy 171.50, Osztrák hitel-sorsjegy 536, Angol-osztrák bankrészvény 318.5, Bécsi Bankverein 552.50, Osztrák magyar bank 1780, Déli vasut 124.6, Dunagőzhajózási társ. 10.78, Dohány részv. 377.25, Cs. k. arany (vert) 11.88, Német banky. 117.67, Osztr. Lloyd 5.6, 4.2 száz ezüst jár. 95.95, Osztr. koronajáradék 95, 1864-es sorsj. 325, Osztrák hitelintézeti részvény 68.75, Union-Bank 6.975, Osztrák Landerbank 504, Osztrák-magyar államvasut 754.50, Elbevolgyi vasut, Alpesi részvény 735.25, 20 frankos 19.12, Londoni váltóár 240.60, Lipótkohó 5.2, Török sorsjegy 239.25.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, márczius 10. (Értéktőzsde.) Tekintet nélkül a gyöngébb newyorki jegyzésekre, a tőzsde általában jói tartott árfolyammivó mellett nyílt meg, a forgalom azonban híján volt minden élénkségnek. Csak a további folyamatban mutatkozott némi élénkség, amely itt-ott javulásokban jutott kifejezésre. Az előnyben részesített értékekhez tartoztak különösen a Norddeutscher Lloyd részvényei, továbbá török sorsjegyek, amelyeket állítólag a török államadóssági igazgatás számlájára vásároltak és olasz vasutak, utóbbiak magasabb vilanói jegyzésekre. Bányáértékek egyenetlenek voltak. Azonban az Iron Age jelentéséből és a Phönix-részvények szilárdságából ösztönzést merítve, tulnyomórészt némi javulásokat értek el. A hamburgi Paketfahrt részvényei, valamint Hanza-részvények a magas megnyitási árfolyamokat nem tarthatták meg. A többi érték nagyon jelentéktelenül változott. A második tőzsdetőzsdében bányáértékek majdnem kizárólag valamivel gyöngébbek voltak. Zárlat nyugodt. Az utőtőzsdén bánya- és gőzhajós részvények a Phönix, illetve a Norddeutscher Lloyd vezetésével részben ismét megszilárdultak. Egyébként a

forgalom csendes volt. A készpénzpiac ipari értékei egyenetlenek voltak. Napi pénz 4 százalékos, magánlezámitolási kamatláb 3 és fél százalék.

Berlin, márczius 10. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatok jegyzetük: 4.2 százalékos papírjáradék —, 2 százalékos osztrák aranyjáradék 99.0, osztrák hitelrészevény 214.30, Déli vasut 23.20, orosz bankjegyek 216.70, 4 százalékos új orosz kölcsön —, Disconto Commandit 217, Dinamitruszt 191.70, Harpei 202.50, Unifikált török járadék 94.80, 4.2 százalékos ezüst jár. 95, 4 százalékos magyar aranyjáradék 95.60, Magyar koronajáradék 92.90, Osztrák-magyar államvasut 161.30, Bécsi váltóár 849, Olasz járadék —, Ált. villamosági Edison 284.20, Gelsenkircheni 216.40, Laurakohó 175.60.

Frankfurt, márcz. 10. Zárlat. 4.2 száz-os papírjáradék —, 4 száz-os osztr. ar-jár. 10, Magy. ar-jár. 95.50, Osztr. hitelint. részv. 214.30, Osztrák-magyar államvasut 161.7, Északnyugati vasut —, Buntshrad vasut —, Londoni váltóár 2.440, Bécsi Bankverein 141, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön —, 4.2 százalékos ezüstjáradék 9 —, Osztrák koronajáradék 4.95, Magyar koronajáradék 92.80, Osztrák-magyar bank 12.30, Déli vasut részvény 2.2, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.25, Párisi váltóár 811.66, Union bankrészvény —, Alpesi részv. —.

Hamburg, márcz. 10. (Zárlat). 4.2 százalékos ezüst járadék 95.90, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 2.50, 4 százalékos aranyjáradék 99.0, Osztrák hitelrészevény 214.40, Osztrák-magyar államvasut 161, Olasz járadék 104.70, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 96.10 Szilárd.

London, márcz. 10. Angol consol 81 1/2.

Páris, márcz. 10. (Zárlat). 3 százalékos francia járadék 99.10, Osztr. aranyjáradék 102.20 Magyar aranyjáradék 98.10, 5 százalékos boigár kötvény 1896. évről 5 1/2 3/4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 2.1 —, 5 százalékos marokkói járadék 525, 4 százalékos 1890. román köles, 96.30, 4 százalékos amort. román jár. 1905. 95, 5 százalékos orosz járadék 105.25, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 90.0, 4 százalékos spanyol jár. 97.5, 4 százalékos unifikált török jár. 96.25, Török sorsjegy 2.5, Török dohányrészevény 465, Osztrák földhitelezet 1270, Osztr. Landerbank 54, Magyar jelzálogbank 525, Banque de Paris 17.0, Banque Ottomane 71, Osztrák-magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridionalvasut 710, Hartman gépgyár 532, Rio Tinto 375, Sucrerie d'Egypte 77, Tula 37.60, Urükányi közszén 183, Chartered 4.5, De Beers 48.3, East Rand 131, Jagersfontein 231, Trans. Land Comp. 83, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.37, Váltó német piacokra (rövid) 123.09, Váltó Bécsre (rövid) 104.56, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó rövid 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/4, Csekk Londonra 2.1.96, Magánkamatláb 2 1/4, Szilárd.

Üzleti tudósítások.

Sertéskonsumvasári jelentés.

(A szekesfővárosi állatvásár és közbizományi igazgatóság.) Márczius 10. Előző napi eladatlan maradvány 235 drb sertés, 28 drb süldő. Pótfelhajtásra 29 drb sertés. Mai felhajtás 658 drb sertés, 27 drb süldő, összesen 942 drb sertés, 55 drb süldő. Eladott 835 drb sertés, 45 drb süldő. Mai maradvány 107 drb sertés, 10 drb süldő.

Következő árak jegyeztettek: Zsírterés: fiatal nehéz 300 kilogrammon felül életsúlylevonással 160—182 fillérig, fiatal közép 220—300 klg.-ig életsúlylevonással 165—182 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogramm levonással 172—182. Hussterés: belföldi süldő 124—132 fillérig, Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Budapesti vágómarhavásár.

Márczius 10. Vágómarhák. Felhajtott magyar bika 233 drb, magyar ökör 1711 drb, magyar tehén 912 drb, magyar bivaly 92 drb. Boszniai bika 3 drb, ökör 21 drb, tehén 13, növedékmárha 52 drb. Pót-felhajtásra bejelentve 9 drb. Összesen 3046 drb. Árjegyzések: métermázsankint életsúlyban, levonás nélkül, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 70—77 koronáig, középminőségű 56—68 koronáig, silány minőségű 50—54 K-ig. Magyar paraszmarha, jobb minőségű 56—64 K-ig, silány minőségű 48—54 K-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 76—90 koronáig, kivételesen 90 koronáig, középminőségű 64—74 koronáig, silányabb minőségű 50—62 koronáig. Bika jobbminőségű 62—76 koronáig, silányabb minőségű 52—60 koronáig, bivaly 38—48 koronáig, kivételesen 56 koronáig. Magyar tehén 48—64 koronáig. Tarka tehén 50—72 koronáig, kivételesen 76 K-ig, kicsontozni való marha 40—44 koronáig, növedékmárha 44—62 K-ig. Mind 100 kilónként életsúlyban.

Bécsi szurómarhavásár.

Márczius 10. Felhajtott: 513 drb élő borjú (közte 45 rugott), 200 drb élő bárány, 1254 drb leölt bárány. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 92—104 fillérig, kivételesen 104 fillér, középminőségű élő borjúkért 80—98 fillérig, silány és rugott borjúkért 40—60 fillérig, kilogrammonként (levonás nélkül). Elő bárányokért 9.75—15. K, leölt bárányokért 8—13 K páronként. Az irányzat lanyha volt, az árak 6—8 fillérrel legr. kint csökkentek.

Budapesti szurómarhavásár.

Márczius 10. A mai vásárra félhoztak: 4676 darab borjút, 1194 drb fiatal sertést, 1861 levagott sertést, 361 drb levagott juhot, 2175 drb bárányt. Eladási árak kilogrammonként: Levagott borjú 104—130 fillér; elsőrendű 132—144 fillér; tegeleje 146—152 fillér; élő hussterés 116—136 fillér; élő zsír-sertés 130—146 fillér; levagott hussterés 136—160 fillér; levagott hizott sertés 130—155 fillér; könnyű sertés 156—160 fillér; elsőrendű süldő 136—160 fillér; levagott juh 81—108 fillér; bárány 24—50 korona páronként.

Heti lóvásár.

Márczius 10. A fővárosi Tattersall-telepen ma megtartott lóvásárra felhajtottak 513 első és 514 második osztályú, összesen 1027 lovat. Eladtak 700 drb lovat. A főváros 126 drb lovat vett meg a lóvágóhid részére 60—151 korona között váltakozó árbau.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Table with multiple columns: BUDAPESTI ERTEKTŐZSDE, Mai záró árfolyam (PéNZ, ÁRU), Záloglevelek, elsöbbségek, Gözmalomok, Iparvállalatok, Kőzlekedési vállalatok, Sorsjegyek, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok. It lists various financial instruments and their market values.

Rendelésszerűen készült
frakk- és smoking-öltönyök
 dőlvidékre utazóknak,
színházi és átmeneti
 kabátok, elsőrangú kivitelben,
 divatos szabásban, jutányos
 áron kaphatók:

Deutsch F. Károly és Tsa
 Budapesten, IV., Ferenciek-tere 2. sz.
 A templommal szemben.

Kivonat a hivatalos lapból.

Márczius 10.

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Bergmann Vilmos okleveles gépészmérnök, ösztöndíjas tanárjelöltet a IX. fizetési osztályba iparisk. tanárrá; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Lazics Zorka okleveles tanítónőt a szviniezi községi elemi iskolához rendes tanítónővé, Tóth László felsőfolyi ref. elemi iskolai okleveles tanítót a mezőszabari állami elemi népiskolához rendes tanítónővé;

a szatmárnémeti törvényszék dr. Selagian László ügyvéd, nagykárolyi lakost a nagykárolyi járásbíróvá, hoz hítes román tolmácsát nevezte ki.

Népmagyarosítások. A belügyminiszter Brunovszky László morvaországi lakos Sarkra, Freund József budapesti lakos saját, valamint Endre és László nevű

kisk. fiait Nádasra, Kóbn Lajos nagyváradai lakos Kulmára, kiskoru Gőzei László jánosvári lakos Magyarra, Szedlacsok József pozsonyi lakos saját, valamint Johanna és József nevű kiskoru gyermekeit Szabadosra, kiskoru Rázosvits Miklós mezőturi lakos Rázosra, Weisz Abraham és kiskoru Emánuel, Izidor és Jenő nagyváradai lakosok Vasra, Bosnace Demeter jász-kiséri lakos Bosnyákra, Nussbau Nánán budapesti lakos saját, valamint György és Erzsébet nevű kiskoru gyermekeit Nemesre, Hímler Nándor nagyváradai lakos Horvátra, Schwarz Miksa és Imre székelyhídvári lakosok Fekete, dr. Rutsek János budapesti lakos Szászra kért át-átváltatásukat megengedte.

Pályázatok. Sopron városnál rendőri állásra április 10-ig; a wien-i tűzészeti szergyművelő kezeltő állásra április 25-ig; a budapesti adófelügyelősegről pénzügyi kezelési gyakorlati állásra április 12-ig; a nagykárolyi pénzügyigazgatóságul kataszteri irattart kezelő irodatisztai állásra április 20-ig; a szabadvai törvényszékül irnoki állásra április 9-ig; a brassói pénzügyigazgatóságul pénzügyi irodatisztai állásra április 14-ig; az erdélyi járásbírósnául üresedésben levő irnoki állásra a szatmárnémeti törvényszék elnökénél négy hét alatt; a miskolci törvényszékül teleklönyv vezetői állásra két hét alatt; a budapesti állami hidak igazgatóságul pedig hét vármölvi és hét kisegítő vármölvi állásra április 20-ig lehet beadni a pályázatokat.

VIZÁLLÁS.

méter

méter

márc. 9. márc. 10.

márc. 9. márc. 10.

Inn	Schärding	0.67	0.68	Tleza	M. Sziget	0.20	0.20
Duna	Passau	2.15	2.15		Tekeháza	0.55	0.32
	Linz	0.14	0.47		V. Namény	0.11	0.03
	Bécs	0.16	0.31		Tokaj	1.73	1.47
	Pozsony	1.82	1.74		Tiszafüred	2.34	2.21
	Komárom	2.80	2.68		Szolnok	2.94	2.58
	Budapest	2.41	2.25		Szeged	2.81	0.21
	Pécs	3.87	3.71		Szeged	3.10	0.21
	Mohács	4.33	4.47		T. Bécs	3.08	0.21
	Gömbös	3.69	3.86	Óndova	Hoor	0.88	0.80
	Újvidék	3.90	3.89	Tapoly	Barfa	0.46	0.42
	Pancsova	3.81	3.84	Bodrog	Ladmócsa	2.36	2.02
	Orsova	2.70	2.48	Sajó	Zsolca	2.30	2.21
Morva	Morvafalu	0.56	0.50	Hernád	H. Németi	0.64	0.60
Vég	Zsolna	0.45	0.40	Bereettyó	Margitta	0.01	0.25
	Szered	0.85	0.80		B. Ujfalu	0.08	0.04
	Szt.-Gothárd	0.92	0.91	Körös	Csucsá	0.32	0.30
Rába	Sárvár	0.50	0.54		N. Várad	0.11	0.13
	Győr	2.76	2.68		Belenyes	0.35	0.31
	Váradi	1.50	1.50		Tenke	0.10	0.10
	Zákány	0.25	0.27		Gurabonc	0.44	0.41
	Barcs	0.48	0.43		Borosjenő	0.80	0.32
	Eszék	2.06	1.97		Békés	0.32	0.26
Mura	M. Szerdah	0.82	0.82		Gyoma	1.12	0.96
Száva	Zágráb	0.55	0.48	Baros	Gy. Fehérvár	0.02	0.01
	Sáriszek	3.76	3.32		Branyicska	0.48	0.42
	Mitrovicza	4.94	4.88		Soborsin	0.76	0.78
	Deés	0.19	0.23		Arad	0.38	0.29
	Szatmár	0.52	0.42		Makó	0.50	0.40
	Kraszna N. Majtény	0.58	0.58	Temes	K. Kostély	0.64	0.46
	LatorczaMunkács	0.20	0.16	Béga	Kiszetó	0.80	0.76
	Latorcz Homonna	0.30	0.30		Temesvár	0.46	0.50
Ung	Perecseny	0.01	0.16		Beeskerek	0.83	0.82

A KIS MISS

— Regény két kötetben. —

IRTA: B. M. CROKER.

Augusztá utasítására Ella papírjait eladták és a pénzt más vállalatba fektették. Űgő — a javíthatatlan szanguinikus — csodadolgokat jósolt. De még mielőtt megvalósulhatott volna gróf Tormina álma, hirtelen meghalt. A szeretetromlótó, kedves gróf Űgő tüdőgyulladását kapott és belehalt.

Mikor a fájdalom első napjai elmúltak, a felesége és sógora legnagyobb megdöbbenéssel arra a felfedezésre jutott, hogy űgő: a szerencés, az irigyelték — majdnem koldusok. Az ügyes gróf, aki az ügyeiket vezette, nagy intézte a dolgokat, hogy pajzsként állt előttük és minden kelemetlenséget elhárított az utjukból. Legnagyobb csodálkozással tapasztalták, hogy mindenféle adósságaik vannak. Az ügyeikről nemsokára kiszivárogtott a nagy nyilvánosságra néhány adat és alig mult el egy hét, hogy a gróft eltemették. — a villából vitték ki az impozáns gyászszertartásu tetemet — s máris lefoglalták a hitelezők magát a villát.

Néhány hónap is beietelt, míg végre a nővérek tisztába jöttek feligmeddig a helyzetükkel. Mivel nem bírták már tovább a hitelezők ostromlását, Londonba utaztak, hogy ügyvédjikkel tárgyaljanak s tanácsát kikérjék. Egyben pedig remdet teremtsen a zavaros állapotokba.

Az ügyvéd, aki nem volt tisztában az anyagi helyzetükkel, általános takarékossgot ajánlott nekik s egyszerűbb életmódot.

Miss Moybray azonban nem volt hajlandó ugynevezett „társadalmi helyzetét” alábbadni, tehát minden tanácsot megkritizált és kifogásolt.

Mikor azonban mr. Harkins alaposabb betekintést nyert a két hölgy helyzetébe és viszonyaiba, meg volt rémulve a tapasztalaktól.

A főnk szélén álltak. A grófnak ruhái és ékszerei kívül összevissza ötven font évi jövedelme maradt. Thorlands pedig tul volt terhelve. Azonkívül most üresen állt, tehát nagyon költséges volt annak a fentartása, mert a kertészt, felügyelőt fizetni, a helyiségeket fűteni kellett, tehát az amugy is lepadt vagyonban nagy összeget nyelt el. Nem maradt más hátra, mint mindent eladni.

Mikor az ügyvéd ezeket elmondotta, Augusztá heves zokogásra fakadt.

— Szerencse, hogy családfejemnek ön az utolsó tagja, — jegyezte meg mr. Harkins, egy öszfejű, haragos kinézésű öreg ur.

— Eladni! — ismételte Rosabel! Lehetetlen! Egy birtokot, mely már több, mint négyszáz éve a családunké? Ez valóságos bűn!

— Pedig nem marad egyéb hátra, vagy pedig a csőd és a szégyen! — volt a nyers válasz. — Festmények, berendezés, mindent el kell adni. Remélhetőleg az özvegyi lakást és néhány száz font évi jövedelmet sikerül megmenteni.

— De hát mi van a részvényeimmel? — kiáltotta izgatottan Augusztá. — Négyszeres font értékű papírom van az „új léghajóztársaság” részvényeiből — az ügynököm nagyon sokat vár tőle.

— Az ügynök enyhén szólva, bolond. A részvények makulatura papírok.

— A Gibraltár és Tanger közötti földalatti vasut?... —

— Minden csak csalás, csalás, és újabb csalás!

— És teljesen komolyan mondja, hogy ezekért a gyalázatos részvényekért — értéktelen tarka papírokért, melyeket vállalatok-

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap is száraz és derült idő járt, csapadékot nem jelentettek sehonnán. A hőmérsékletben sem állott be lényeges változás, erősebb gyengébb éjjeli fagyot sok helyütt észleltek. A hőmérséklet maximuma 16 C° volt Fiumében, minimuma —11 C° Botfalun.

Trognózis a következő huszonegy órára:

Az időjárásban egyelőre lényeges változás nem várható, később nyugatról hőemelkedés valószínű. (Sürgöny-progn.: Változás nem várható.)

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius skálán	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet	
						max.	min.
A.-Sziatina	73.0	3.2	N	0	0	9	4
Ungvár	70.8	3.2	N	0	0	9	4
Késmárk	71.9	3.2	N	0	0	8	4
Losoncz	70.2	4.0	SN	1	0	10	4
Ógyalla	69.6	0.8	N	0	0	9	1
Budapest	70.2	0.8	N	0	0	10	1
Hérvény	69.5	1.8	N	0	0	10	2
Keszthely	70.5	0.4	N	0	0	11	1
Pécs	70.8	0.4	N	0	0	10	1
Zágráb	70.3	1.0	N	1	0	12	0
Fiume	68.7	3.9	N	1	0	16	3
Szeged	70.7	0.5	N	1	0	8	3
Temesvár	70.7	0.8	N	1	0	9	2
Nagyvárad	71.4	3.6	SE	2	0	8	4
Kolozsvár	72.5	5.2	SE	2	0	8	6
Nagyszombat	72.4	7.2	SE	1	0	5	8
Szatmár	—	1.4	N	1	0	7	3
Eger	—	3.1	N	1	0	3	3
Arvaváralja	—	6.2	N	1	0	8	8
Selmeczbánya	—	1.0	N	3	0	10	1
Komárom	—	1.8	N	1	0	9	1
Magyar-Óvár	—	1.4	NW	2	0	10	2
Sopron	—	1.1	NW	1	0	9	5
Eszék	—	1.4	N	1	0	14	1
Cirkvenica	—	1.6	N	1	0	11	3
Debrecen	—	0.7	SW	1	0	8	8
Kecskemét	—	3.7	SW	2	0	9	7
Órsháza	—	1.6	NW	3	0	8	3
Arad	—	0.4	SW	3	0	8	8
Zsombolya	—	3.3	N	1	0	8	4
Versecz	—	2.8	SW	1	0	9	3
Orsova	—	2.6	SW	4	0	7	4

„EGYETERTÉS”

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

nek véltem, ön pedig csalásnak mondja. — ezekért kénytelen vagyok eladni a nagy Moybray-vagyont?

— Igen, ezt meg kell tennie, — felelte a haragtól szinte reszkető hangon az ügyvéd. — Meg kell tennie, ha a Moybray jó nevet tisztán akarja tovább viselni. Majdnem négyszáz éve, hogy apáról fura szállt a birtok, — folytatta az ügyvéd, állat a kezére támasztva miközben élesen szembe nézett Augusztával és most egy nő képes volt arra, hogy ezt a régi és nagy birtokot elherdálja.

— Oh, mr. Harkins, hogy beszélhet így velem, — szölt Augusztá, siránkozó hangon.

— Na, én csak annak örülök, — felelte az ügyvéd, ügyet sem vetve Augusztá siránkozására, hogy az atyja nem érte meg ezt a rapot. Legalább a második házasságából egy fia született volna! — Különb, hol van a kis leány?

— Brüsszelben egy iskolában, — felelte Augusztá. — Négyszáz fontot fizetek érte évenként.

— Csak azt adja neki, ami az övé. Remélhetőleg neki semmi köze ezzel a rémségesen ügyetlen és könnyelmű historiához? Az ő tízezer font öröksége épségben van?

Augusztá hirtelen elvörösödött és testvéreire pillantott. Ezt a pillantást azonban észrevette az ügyvéd.

— Szent Isten, — szölt megdöbbenve, csak nem nyult a gyermek vagyonához?

— De igen, — dadogta Augusztá. — Biztosítom önt, hogy a javát akartam ezzel!

— S mennyit vett el „a javára”? — kérdezte az ügyvéd s a hangja remegett a haragtól.

— Ötezer fontot!

— Tudja, hogy ezért a nővére felelősségre vonhatja, s ezzel büntetendő cselekményt követett el?

(Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

Péntek, 1910. márczius 11-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

Amihez minden asszony ért.
Vígjáték 4 felvonásban. Irta: Barrie.

Személyek:
John Shand Odry
Alice Wylie Hajdu
David Pethes
James Somlay
Magrie Cs. Alszeghy
Vopables Horváth J.
De la Brière Rákosi Sz.
Lady Lybil Aczél I.
Szobaleány Kelemen

Kezdeté 1/8 órákor.

VIGSZINHÁZ.

A masamód.
Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Hellai Jenő.

Személyek:
Gróf Rátóti Iván Fenyvesi
Adam Béla Hegedűs
Mak István Szeregy
Artur Tihanyi
Szekeres Tanay
A direktor Vendrei
Kalotaszegi Vilma M. Harmath
Boja Irén Kornay B.
Eracs Klári Hegedűsné
Rácz Elza Komlós I.
Örv. Adámné Kiss I.
Berényi Sarkadi
Madame Zsórina Haraszthy
A söfőr Gyöző
Főpincér Bárdi

Kezdeté 1/8 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Elektra.

Travédia 1 felvonásban. Irta: Hoffmannstahl Hugó. Fordította: Váradi Sándor. Zenéjét szerzelte: Strauss Richárd.

Személyek:
Elektra V. Krammer
Klytaemnestra Fodor A.
Chrysothemis Sebeők
Aegisthos Arányi
Orestes nevelője Kornai
Klytaemnestra bizalm. Ney H.
Urszilyhordozó Dömötör L.
Fiatalszolga Kertész
Óreg szolgáló Kárpát
Valent
Váradi M.
Berts
Szilágyiné Payer

Kezdeté 7 órákor.

VARSZINHÁZ.

Fedora.

Sziumó 4 felvonásban. Irta: Victorien Sardou.

Kezdeté 1/8 órákor.

URANIA SZINHÁZ.

Napoleon.

Irta: Pékár Gyula.

Kezdeté 1/8 órákor.

NAGY ENDRE CABARETJA MODERN SZINPAD

Andrássy-ut 69. Telefon 93-16

Minden este:

Az üstökös az akadémián.

Nagy Endre, Nádor Mihály operettje. Előadják: Medgyasszay, Huszár, Sajó, Bárány és Papp. — A jelölt ur vizitel. (Szatira). Bohózatok, színpadi tréfiák, új magánsszámok. — Főlépnek: Nagy Endre, Medgyasszay Vilma, Ferenczy Károly, Németh Juliska, Sajó, Palai Rózi, Bárány, Huszár, Boldizsár, Vidor Ferike, Papp János. Jegyek előre válthatók a cabaret pénztáránál, Andrássy-ut 69. Kezdeté 9/4 órákor.

Márczius 15-iki irodalom!

Uj szavalókönyv. Hazafias ünnepekre, iskolai vizsgálatra és egyéb alkalmakra való költemények, s kiváló közzöntők gyűjteménye, 6—12 éves gyermekek számára. A legújabb magyar gyermekköltészetből összeválogatta Havas István. Ára K 1.50

Fanghné Gyujtó Izabella: A magyar szabadságharcból. Ára kötve 2.—

Sas Ede: Hősök hőse. 8 képm. Diszköt. Ára 7.—

Sebők Zsigmond: Kossuth Lajos életrajza. Kötve. Ára —60

Rákosi Viktor: Korhadat fakesztek 3. ifj. kiad. Diszköt. 4.—

Pósa Lajos: Száll az ének. Szavalni való hasz. vers. Füzeve 2.—

Rákosi Viktor: Hős fiúk. Regényes történet a szabadságharcból diszkötésben 4.—

Pósa Lajos: A szabadságharc hősei képek az 1848/49. szabadságharcból. Képekkel —60

Pósa Lajos: Haza és szabadság. Hazafias szavalmányok és költemények. —60

Gauss Viktor: A piros köpönyeg. Elb. a magyar szabads. Képpel —60

Gaal Mózes: A vasember fia. Tört. elbeszélés, képekkel 1.50

Gaal Mózes: Bem apó. Történeti elbeszélés, képekkel —60

Havas Mihály: A hősök. Hazafias elbeszélés, képekkel —60

Krudy Gyula: A komáromi fiúk. Történeti elbeszélés 1.—

Krudy Gyula: Előre. Hazafias elbeszélés, képekkel —60

Lengyel Laura: Magyar hősök. Történeti elbeszélés, kép. 1.—

Lengyel Laura: A virradat napja. Történeti elbeszélés, kép. 1.50

Madarassy L.: A kis hadsereg. Történeti elbeszélés, kép. 1.—

Perényi Lajos: A hazáért. Hazafias elbeszélés, képekkel —60

Tábori Róbert: Gábor Áron. Tört. elbeszélés —60

Farkas Imre: A kapitány. Jelenet. Előadja 3 férfi és 1 nő. —30

Illyés Bálint: Hazafias költemények. Ára füzve 3 korona, kötve 5.—

Ünnepi versek: Szerkesztéi dr. Vajda Gyula. Szavalókönyv. Iskolai ünnepélyekre alkalmas költemények gyűjteménye. 2 kiadás. Ez a gyűjtemény aranykönyve a magyar ifjúságnak. Egyrészt az összes iskolai ünnepélyekre alkalmas szavalmányokat csoportosítja, másrészt remekíróink költeménye mellett az újabb magyar költészet összes nevesebb képviselőinek műveit tartalmazza. A vastag kötet 300 költeményt tartalmaz. Ára füzve 3.—, kötve 5.—

Diszkötésben

Singer és Wolfner kiadása

Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

ÖNBEREL

egy ócska zongorát vagy pianinót és

KIDOB

havonta 13 vagy 16 korona kölcsöníjat, végre pénzt kiadta, zongorája nincsen.

HA FIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb érezpánóztöltésű keresztúros új zongorát vagy pianinót, nem ír alá váltót, nem állít kezeset, nem köteleztetje bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. — Ilyen Ideális szölv, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA“ részvény-társaság

(Igazgató: Sternberg Dezső.)

zongora eladási és kölcsönzési telepén.

Eufon tölcsernélküli legtekéletesebb grammofon- és művészlemezek főelárúsítása.

Budapest, VI., Teréz-körut 1/a.

(Király-utca sarok, az Országos Zenekadémia közelében.)

Telefonszám: 4-31.

Zongorák becsesrelése, javítása, hangolása legköltségtalán.

Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége Révay-utca 18. szám. Telefon: 11-22. Telefon: 14-22.

Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.

Az előadás kezdete 1/8 órákor.

9/4 órákor! MA! Ujdonságt

„A vőlegény-vizsga“

Bohózat, irta: Faun. Rendező: Rott Sándor.

Végül 11 órákor. Végül 11 órákor.

„Schmücke dein Heim“

Bohózat. Irta: Satyr. Rendező: Werner Manó.

Jegyek kaphatók a Folies Capriceban d. e. 9-1-ig és d. n. 3-6-ig. „Lyra“ jegyirodában, Andrássy-ut 15. és Sopronvi nagytűz déjében Rákóczi-ut 1. 12 óra után az I-es emeleti CASINO D 3 PARIS ban a világ legelső ének- és táncszámok fellépte.

Jéggyártó és hűtőberendezéseket

azonnal szállít

ABELESZ EMIL Budapest, V., Váci-ut 14.

a Brünn-königsfeldi gépgyár motorosztálya.

A kerékpárvilágot már 35 év óta uraló eredeti angol

Helical Premier és The Champion

kerékpárokat dupla harang-csapágyval és szabadon-fotóval, 3 és 3 évi jótállással, minden árfelemlés nélkül szigorúan az eredeti gyári arakon navi 12 és 15 koronás részlete adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gummit, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében melyen

leszállított nagyban eredeti gyári árban szállítunk

vidékre is bérhova.

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár és alkatrész nagykereskedők

Budapest, VIII., József-körut 41. szám.

Fióküzletek: Baross-ter 4., és Budán II., Margit-körut 6. szám.

Diszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészről ingyen és bérmentve.

Meghívó.

A Budapest környékén Családházakat építő egyesület

mint szövetkezet felszámolás alait

folyo évi április hó 3-án d. e. 10 órákor

Rákoscabán a Rákoscabai Takarékpénztár helyiségeben

rendes közgyűlést

tart, melynek tárgysorozata a következő:

1. A felszámoló jelentése a felszámolás befejezéséről és annak eredményéről.

2. A felügyelő-bizottság jelentése.

3. Felmentvény megadása a felszámoló és a felügyelő-bizottság részére.

4. A felszámoló indítványa a feloszlás kimondása és a cég törlése tárgyában.

5. Netáni indítványok.

A közgyűlésre a szövetkezeti tagokat tisztelettel meghívjuk.

A felszámolók.

Szabó Emil és Társa

Budapest, V., Ferencz József-ter 6. sz.

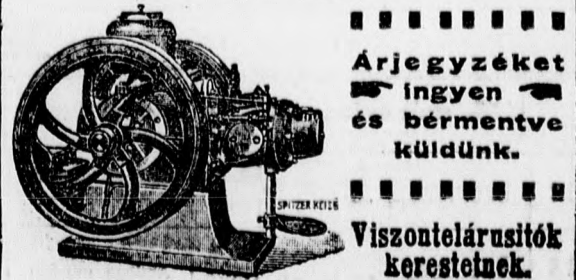
Gresham-palota, a Lánczihddal szemben.

Telefon 76-48. :: Sürgőncim: Szabóék, Budapest.

Szállítunk BOLINDER nyersolajmotorokat,

DOBRY-féle benzínmotorokat és cséplőgépeket,

szívógázmotorokat és malomberendezéseket.

Arjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Viszontelárusítók kerestetnek.

Tátra Mulató

VII. ker., Király-u. 77.

1910. márczius hó 1-től kezdve

TELJESEN UJ MŰSOR!!

Trebat Eliz előadó művész, Stammer-kettős, Möller Jozsef szalonhumorista, The Wolker's néger-duett, Zinta Jovana előadó művész, Hedy Silvano etolle Parisienne, Nagygyörgy előadó művész, Litzli Litzette sourette, Der Doppelgänger. Eredeti bohózat. Irta Schmidt Bertalan. Fehelyok. Fentartott helyek — Fénztár-nyitás 6 órákor. Telefon: 15-10. — Kezdeté 8 órákor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Ma és mindennap

COSTANTINO BERNARDI

LUCIE KÖNIG HINA BARKIS DARBON-

NODART FLEXMORE LÁSZLÓ RÓZSI

és a többi kiváló attrakció.

Az előadás kezdete 8 órákor.

Jegyelővétel délelőtt 10-1 óráig és délután 3-6 óráig a nappali pénztárnál.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31. TELEFON 110-22

Minden este 8 órákor:

a szenzációs új márcziusi műsor.

MACARA és ROSSI

Edoardo Compagnie

Les Misérables de Paris

La bella Rostano KAKUK

Művészesték

Kolo Moser tanár fantasztikus táncjátékai és az összes legelsőrangú attrakciók.

Éjjeli 12 órákor a ragyogó tükörteremben ROYAL-KABARET. — Ének- és táncelőadás. — Keringő-variety. — Csillagzene reggeli 5 óráig.

SZINHÁZAK.

Péntek, 1910. márczius 11-én.

MAGYAR SZINHÁZ

A holnap.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá Hajó Sándor.

Eszmények 1

Az ifjú báró Z. Molnár
Az ifjú báróné Mézáros G.
Dr. Diedrich Sarolta Báthory G.
Egyed Akos Törzs J.

Kezdeté 1/8 órakor.

Fővárosi Városligeti Színház

Pesti zsidó.

Operett 5 képből. Szövegét Irtá: Feld Mátyás. Zenéjét szerzték: Barna Izso, Chorin Géza és Weiner István.

Eszmények 1

A cigánykirály 26. Rácz L.
Dalesz Lipi Ferenczy
Villám Villi Vörös Ily
Kaczer Vicza Mezev I.
Hungária T. Csige E.
Gyökér Tóni Fekete
Krenk báró Tbury
Gliczerint Ottó Szalay
Folacsekne Láng Etel
Waldinger hácsi Keller
Méhecske Jászay Olga
Dr. Kaczer Bihary
Bákirályné Kelemen E.
Balázs G.
Messinger Káttay A.
Boyok Szegedi J.
Radó G.

Sik kép: «CHANTECHLER»

Eszmények 2

Kakas Ferenczy
Aranyfácán Láng E.
Ház őrő kutya Szalay

Kezdeté 1/8 órakor.

KIRÁLY SZINHÁZ

Luxemburg grófja.

Operett 3 felvonásban. Irtá: Lehar Ferencz.

Eszmények 1

Luxemburg grófja Király
Bazil herceg Rátkay
Staza grófné Erdel E.
Brissard Armand Kovács
Vermont Juliette Váradi I.
Didier Angéla Petráss S.
Mencsikoff Szergej Sárosi
Pavlovics Pavel Tóth
Pelegrin Sáfány
Managere Fenyvesi
Bároné Szári R.
Saville Csizser
Boulangier } festő Balázs
Marchan } Falotai
Sidonie } Németh E.
Aurelie } modellek Csizserné
Coralie } Sóvonné
Francois, inas Sántha J.
James, liftboy Gergely I.
Jules, főpincér Krasznai

Kezdeté 1/8 órakor.

APOLLO-PROJEKTÓGRÁF

Népszínház-utca 1-3.
Telefon 68-39.

Függővasút Bajorországban. — Szerelmi ocselövés

Lehmann ur a riporterek királya

Modern dresszura. — Az arva naplója. — A hatásos vegyszer.

Peru romantikus vidékei.

Folyékony levegő. — Az anya vétké.

LYSISTRATA

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

Teréz-körút 28. Telefon 52-88.

Kezdeté 9 1/2 órakor. **Márcziusi műsor:**
Artistikus vezetők: Kövály Gyula és H. Heidelberg Albert
Minden este fellépnek: Keleti Juliska, Balogh B., Csabay Zs., Várady E., Virágh, Csizser, Kulinyi, Pásztor, Kormos, Deák.

Chantecler!
Felvételi vizsga.
Bernardi paródia.

A Montmartreon (Bluette).
A borbélynál (Irtá Molnár F.)

Károly gróf (politikai regény). A telefon híromdó (színpadi tréfa). Vasár- és ünnepnap délután 2 és 1 koronás belyárak.

FORTUNA

zászlógyár

Budapest,
VI., Király-utca 8.

választási zászlókat
és jelvényeket

a leggyorsabban, jutányos árak mellett.
A választások kiírása előtt feladott rendelkezések kedvezményben részesülnek.

Alapított 1881. Alapított 1881.

Villanyos zseb- és kézi-lámpák

legjobb kivitelben:
Legujabb különlegesség.

Hordozható villamos kézi-lámpa, mely egyhuzamban 40 órát ég.

Ára 18.— korona.

Tartalék-elem 4.—

Gärtner Ágoston, Budapest

V., Wurm-utca 3.

Elektrotechnikai cikkek raktára és izzó-lámpa-kereskedés. 28585

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté 1/8 órakor. **Kezdeté 1/8 órakor.**
Ma és mindennap

11 órakor: Önálló vámterület! Ujdonság!
Bohózat Irták: Glinger és Tauszig, ford. és átdolgozta Steinhardt.

9 órakor: A várva-várt pillanat 9 órakor:
Bohózat. Irták: Glinger és Tauszig, ford. és átdolgozta Steinhardt.
Továbbá Steinhardt és Hunyady Emil új szülő műsorral és elsőrendű külföldi számok

Jegyek: 10—1-ig és 3—4-ig Rákóczi-ut 63. és özv. Kontinó donánykülönlegességi áradásában Andrássy-ut 29. — Esti pénztárnyitás 7 órakor. A remek téli kertben éjjeltől reggelig tánc és cabaret. Belépő díj nincs.

EDISON MOZGÓFÉNYKÉP VÁLLALAT R. T.

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 21.

Telefon 64-20. Minden villanyvilági-
fásra berendezett lakásban és helyiségben tartható

Házi mozgófénykép előadás

Egy előadás díja R 50
A legkedveltebb otthoni szórakozás :: Megrendelhető telefon útján is

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYÜRÜK. NÁSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZ-ES MŰRÉS
üzletében szereshetők be.

BUDAPEST, Erzsébetkörút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEGYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN & BÉRMENTVE

Heti műsor:

1910. márczius hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Várszínház	Vilgszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Uránia	Fővárosi Városligeti Színház
12 Szombat — — — — (d. n. este)	Amihez minden asszony ért	Lucia Táncczgyveleg	—	A kis cukros	Rozmari-néni	Jánoska Luxemburg grófja	Az Országos Szín- művészeti Akadémia előadása.	A pesti zsidó
13 Vasárnap — — — — (d. n. este)	Az ember tragédiája Amihez minden asszony ért	Manon	—	Taifun A masamód	Hivatalnok urak Rozmari-néni	Az elvált asszony Luxemburg grófja	—	Szerelmi keringő A pesti zsidó

LEGJOBB ÉS LEGSZEBB CZIPÓK

BENCZE ÉS TÁRSA

cégnél, Budapest, IV., Váci-utca 2. sz.

A Kobrak-czipók egyedüli elárúsítója a Belvárosban.

Választás biztosítással!

FOGAK

3 koronától szájpadiás nélkül, gyökérel-távolítás fölött, aranykoronák és tartós fogtömések, foghúzó és érzéketlenítés. — Vidékiek 12 óra alatt keltegetnek. Régi hasznavehetetlen fog-sort hasznavehetővé alakítok.

Dr. Hegedüs Jakab fogorvos.

Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 44. Rendelés egész nap. Részletfizetésre is. 10 évi jótállás és fájdalommentes kezelés, tartós fogtömések 8 korona.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyag-bajt, sebeket, bujakort (syphilit), borbajokat, elgyengült férferőt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbajait, ideg-és hátgerincsbajt, valamint minden női bajokat.

Rendel. d. e. 10 órától d. u. 4-ig és este 7-8-ig. Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik. — Levéi útján is biztos gyógyíster.

Ingeny.

függőlámpákról rajz por-czellán üveg satóbbíról ingyen árlap olcsó részletfizetésre. Ivánkovits Károly Szeged. 5871

Hurutos

bántalmak hatásos és kellemes gyógyszere a Réthy-féle cukorka, melyet pemetefülből készít Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csabán. Gyógyszertárban kapható.

BUTOR

részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. — Felvilágosítással szolgál.

LISZT ISTVÁN BUDAPEST, most Kristóf-tér 8. l. em. (Váci-utca mellett) butor-raktárban. Telefon 171-38. Több mint 500 keppel ellátott árjegyzékünknek bérkinek 60 fill. ellen franko elküldjük

A Mikszáth-jubileumra!

Most jelent meg:

Mikszáth Kálmán.

Élet- és jellemrajz.

Irtta VÁRDAI BÉLA.

A nagynevű író első és egyedüli kimerítő élet-rajza, pályájának eleven, érdekes képe, műveinek élvezetes fejtegetése.

Ára díszes kartonkötésben 2 korona 50 fill. KIADJA A FRANKLIN-TÁRSULAT

A „KÖLTŐK ÉS IRÓK“ élet és jellemrajz sorozatában, melyet a Kisfaludy-Társaság megbízásából Ferenczi Zoltán szerkeszt, eddig megjelent életrajzok:

- Arany János. Szinyei Ferencztől.
- Csokonai. Ferenczi Zoltántól.
- Dante. Radó Antaltól.
- Homeros. Csengeri Jánostól.
- Kazinczy Ferencz. Yécsy Jánostól.
- Petrarca. Katona Lajostól.

Minden kötet ára díszes kartonkötésben 2 korona 50 fillér.

Kapható:

Lampel R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nél

Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Akar Ön kitünő fényképet?

Akar Ön ezen fényképnek a készítője lenni?

Ha igen, úgy siessen megrendelni az alanti megrendelési iven

AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED B. T.

cég fényképezési-osztályában

Reform-Minimum Kamarát.

A Reform-Minimum-kamara a létező legtekélyesebb, legmodernebb és legkényelmesebb kamara. Ezen modell méretei a megengedhető legkisebb fokra vannak redukálva. A kamara el van látva magas és szélességi irányban eltolható objektívvel, forgatható tükrökkel, vízszintmérővel, kettős kihuzattal a hátsó lencse önálló használata céljából. A legfinomabb kivitel, bőroidalfalak, a futóalj feketére fényezve, fémrészek nikkelezve, elsőrendű bőrthuzat. Az objektívek F: 5,5 fényerősségig alkalmazhatók.

A Reform-Minimum-Kamara árai Unikum-zárral beleértve három fémkazettát tokban:

9 × 12 cm	13 × 18 cm
Ár havi részleten	Ár havi részleten
120.- 6.-	185.- 9.-
165.- 8.50	225.- 11.50

127b. Finom Rapid-aplanáttal
129b. Rietzschelel-anasztigmáttal F/8 F = 120 mm

Levágandó és hozzáánk beküldendő.

Megrendelési iv. Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél

Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 30. szám. Ezennel megrendelem Reform-Minimum-kamara 9 × 12 — 13 × 18 cm. nagyságban kor. árban, fizetendő... kor. havi részletekben 19... tól kezdve Budapesten Aufrecht és Goldschmied B. T. cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket, illetve, ha a megrendelt áru egyenesen a gyárból küldetik, a vámköltségeket is magam viselem. Három havi részlet elmulasztása a teljes vételárt esedékessé teszi.

Lakhely: ..... Kelet: .....
Név és foglalkozás: .....

Nagy Képes Árjegyzék ingyen és bérmentve. E.

Dr. Göllis-féle emésztő-por.

(1857 óta kereskedelmi cikk.)

Étrendi szer, kitünő hatása van a különösen nehezen emészthető ételek feldolgására, valamint az általános emésztésre és így a test táplálására és erősítésére is. Naponta kétszer használva, evés után egy kávéskanálnyit téve a nyelvre s a szokásos itallal leöblítve, kedvező befolyást gyakorol a hiányos emésztés következtében fellépő jelenségeknél, minők; gyomorégés, nyálkaképződés, székrekedés, aranyeres bántalmak, altesti pangás stb.

Asványvíz-gyógymódnál mint elő- vagy utókúra, vagy egyidejűleg a gyógymóddal kitünő hatást fejt ki.

Minden doboznak dr. Göllis pecsétjével és bejegyzett védjeggyel kell lennie s mindenkor határozottan dr. Göllis-féle emésztő-por kerendő a vétel alkalmával.

Egy nagy doboz ára 2 K 52 fill. egy kis doboz ára 1 K. 68 fill.

Dr. Göllis-féle egyetemes emésztő-por központi szétküldése: Bécs, I., Stefansplatz 6. (Zwettlhofer). — Főraktár: Török József gyógyszer-tára, BUDAPEST, Király-utca 12. és Andrassy-ut 26. szám.

Látványosság!

MOST KRISTÓF-TÉR 8. szám.

Látványosság!

Alapított 1862.

I., II., III. em. lift-használattal. — Telefon 171-38.

Telefon 171-38.

BUTOR

Teljes lakberendezések, menyasszonyi kelengyék, szálloda-, nyaralók-, szanatorium- és fürdő-berendezések.

Legnagyobb választék háló-, ebédlő-, szalon-, uri- és leány-szobákból a legkényelmesebb stílusban. Különböző modern fából u. m. mahagoni, palysander, cseresznye, kőris, oztrom, körtefa stb. elkészítve igen olcsó árban több évi jótállás mellett, adatkak el. — Képes árjegyzék 60 fillér ellen. 28583

Varga Mihály és Társai Magyar butoripar társaság

Ezelőtt IV. ker., Koronaherceg-utca 2. és Kigyó-tér 4. sz.

Most: IV., Kristóf-tér 8.

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Rátházy-utca 6-C.

Akar nőülni? Több mint 600 gazdag hölgyelőjegyzésben. Urak, vagyon nélkül is jelentkezzenek azonnal: **L. Schlesinger, Berlin 18. 27457**

Tisztviselőkölcson előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Jelzálogkölcson 60 évre az érték 75 százalékáig gyorsan és előnyösen folyósított Rigócz és Hartmann bankiroda, Rózsá-utca 29. Telefon: 34-66. Képviselő alkalmaszatnak. 28561

Könyv. Hetezer kötet német, francia, angol művek ma és március 10-ig minden nap rendkívül olcsón eladhatnak **Damjanich-utca 30. sz. házban. 5894**

Gyümölcsfa, diszta, rózsáregyékkel ingyen szolgál **Weber faiskolája Békásmegyeren**

Rizike gomba gomba, hus, főzelék, gyümölcskonzervek, gyümölcslevek, szörpök, szépségi csemegékről kérjen árjegyzéket. **Felkai konzervgyár, Barta József Felka, Szepes. 28006**

Szabók részére mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a **Budapesti Paszománygyár Részv.-társ., Nagymező-utca 46.**

Csemegealmát, diót 5 kilónként 3.80 K, baracklekvárnak kilóját 2.40, mézédess szilvalekvárnak 1.20, savanyított káposztát 2 koronájával. **Szabó Csongrádról.**

Savanyított káposztát hasábbal, mint 14 koronájával, zöld babot ezekben, savanyított paprikát, káposztát postaiúgenként 2.40 K-ért. **Szabó, Csongrádról.**

Salátának száját 3 kor., spenótnak kilóját 60 fillér előleg bekielddéssel. **Szabó, Csongrádról.**

Diszkerkedvelők kérjenek árjegyzéket az **Első Magyar Diszfenyő Faiskolától.** Tulajdonosa **Copouy Ede, Körmenten: 120 fajtát tülevelűfák, lombfák, sorfák, diszserjek kaphatók. 5877.**

Koporsó asztalosok részére mindennemű koporsók díszítései, összes temetkezési cikkek képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a **Budapesti Ravatalgyár Részv.-társ., Nagymező-utca E. 46. sz.**

Temetkezési vállalkozók, intézetek, egy letek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a **Budapesti Ravatalgyár Részv.-társ., Nagymező-utca E. 46.**

Meghülésből származó hurutos bajoknál használjon **Réthy-féle ezukorkát.** Ara gyógyszer-tárakban 60 fillér.

Pótvizsgálatra, javítóra, póttértségre, bármilyen vizsgálatra előkészít: **"Schneider Tanfolyam" Garay-u. 5. II. 12/A.**

20 millió akáczcsemete 1 éves magoncok, 1000 db. 20 cm. magas, 3 mm. erős, K 2.50, 20-30 cm. magas, 3-6 mm. erős K 9.-, 50-100 cm. magas, 4-8 mm. erős K 16.-, 100-150 cm. magas, 8-14 mm. erős K 25.-, 2 éves magoncok, 1000 darab 20-30 cm. magas, 3.5 mm. erős, K 15.-, 50-100 cm. magas, 4.8 mm. erős K 20.-, 100-150 cm. magas, 8/15 mm. erős K 30.-, 3 éves magoncok, 1000 darab 100-150 cm. magas, 10/15 mm. erős K 35.-, 150-200 cm. magas 15/20 mm. erős K 45.-, 200-300 cm. magas, 18/30 mm. erős K 65.-, 2 és 3 éves iskolázott csemeték minőség szerint, 1000 db 26-75 kor. Ezenkívül sorfának alkalmas szomorú, gömb- és vörösvirágú akác dronkint 90 fillértől feljebb. **10 millió gladiola** 1, 2 és 3 éves magoncok 7-65 kor., 2 és 3 éves iskolázott 22-65 korona 1000 dronkint. **30 millió erdei csemete** luc, erdei, fekete-fenyő, kocsányostölgy 1, 2, 3 és 4 éves magoncok, minőség szerint 1000 db 2-15 kor. Igen nagy készlet gyümölcs, dísz- és sorfákban, gyümölcsvadonokban, díszbokrokban, tülevelű fákban, rózsákban stb. Képes főárjegyzéket kívánatra ingyen küld: **Gróf Batthyány Zsigmond uradalmi intézősége Csendiak, u. p. Ferencziak, Vasmegeye. 28625**

Borok. Kecskeméti 2 éves Rizling hl. 42 kor. 2 éves Burgundi vörös hl. 50 kor. 2 éves Kadarka hl. 40 koronáért szállítok 60 literen felüli hordókból előleg bekielddéssel. Továbbá postán magas árjegyzékben Rizling 7 dl. 90 fillér. Burgundi vörös 7 dl. 1 kor. Kadarka finom 85 fillér, valamint kis üstön fött valódi kajszinbarack-pálinkát, 6- és újat a legolcsóbb áronként szállít **Molnár Gyula, Kecskemét, X. ker., 159. szám. 5895**

Légszesz és villamos csillárok legelőnyösebben szerezhetőek be **Kulcsár Sándor** bronzárú- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., **Dessewffy-u. 9-11.**

Pénzkölcson 4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő birtokokra I., II., III. helyen 15-60 évig törlesztendő. Személyhitelet tisztviselőknél gyorsan eszközöltetik. **HOFMANN JAKAB** bankbizományi iroda, Budapest, **Terezy-kört 1/A.**

Zálogcédelulákat veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. **SCHILLER IZIDOR** ékszerkereskedő **Budapest, Síp-utca 8. szám.**

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az **Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület** hivatalos tanfolyama. Alapította **Markovits Iván 1863-ban.** Biztosállás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a **Gabelberger szakiskola.** (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) **Czímre vigyázzunk!** — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépczégek től s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. **Telefon 64-68** **Beiratások egész napon át.**

100.000 Most került forgalomba **Zilber Ágnes** szakácskönyvének **100.000-ik példánya.** Ez bizonyítja legjobban a könyv **lőségét, hasznavehetőségét.** Minden háziasszonynak nélkülözhetetlen. Ara szép kötetben 4.-kor. Megrendelhető: **SINGER és WOLFNER** könyvkereskedésében **Budapest, VI. Andrassy-ut 10.**

Pénzkölcson kizárólag elsőrangú penzintézetektől állami és magánhivatalnokoknak, katonatiszteknek, földbirtokosoknak, továbbá ingatlanokra I. és II. helyre, szolid és diszkrét alapon közvetít **Fischer** kereskedelmi irodája, Budapest, V., **Nagykorona-utca 5.** Válaszbelég. **Telefon-sz. 102-77. 28610.**

BUTOROK háló-, ebédlo-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol bőrgarnitúrák eladása s vétele **Wechsler Károlyné** VII., **Király-utca 23. I. em. Kazinczy-u. sarok. 20521**

„Hungária“ beszélő-gépek kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa Budapest, VI., **Király-u. 76.** Kérjen árjegyzéket.

25 koronaert készünek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férfiöltönyök vagy felöltők finom szövetekből. **Lichtman Sándor** férfiszabómester Budapest, **Rottenbiller-utca 4-A. sz.** Vidékre postát mintát kármentve helyben szabásomat kívánatra házhoz küldöm. **28599**

Réz és vasbutor a legolcsóbb gyári árban, rézagy 30 ft. Gyermekeg 10 ft. Angol vasagy acél scironnyal 20 ft. Összecuklató vasagy 3 matraczsal 8.25 legolcsóbb minőségben kapható **Weisz J. Bpest. Andrassy-ut 77., (bejárat a Rózsá-utca) Árjegyzék ingyen. 27980**

Gyümölcsfát olcsón szállít **Papp Gedeon** faiskolája **Nagykorosón.** Árjegyzék ingyen. Kötöny baracklekvár kilója K 1.70 **5875**

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlo-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban. **GROSZ SANDOR és Társa** Budapest, **Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezélt Gyár-utca. Telefon 14-08.**

10 frt havi részletfizetésre a legjobb **zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedüt** ugyanoly árért, mintha készpénzért venné, kizárólag csakis **REMÉNYI MIHÁLY** elsőrangú nagy hangszerelő Budapest, **Király-utca 58** **Árjegyzék és prospectus díjtalan**

VALÓ- di-francia különlegességek (óvszerek) csakis **P. Bergeran** Páris leghíresebb páris gyártósl legelőnyösebben beszerezhető **Polgár Sándornál** Budapest, VI. ker., **Ersébet-kört 50.** Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Automatikus tömegfogó, patkányok részére 4 K. egereket 2 K. 40 fill. egy éjjel 40 egeret fog felügyelet nélkül, időjárás nem befolyásolja, magától működik „Eclipse” sváb fogók ezer és ezer sváb és ruszli fogható egy éjjel drája 2 K. 40 fill. Mindenhol a legjobb eredmény. Széküldés utánvát mellett. **J. SCHÖLLER, Wien, III. E. Krieglberggasse 6. Számot elismert- és köszönő-levél.**

Rekord hangversenylemezek legjobbak a világon!

25 cm. mindkét oldalán bejátszva db K 2.50 10 db vásárlásnál K 2.40 — Grammofonok K 25.—, 35.—, 50.—, 300.—, Fonografok Lyra K 7.—, Fonograf

Zálogcédelulát, brilliantot, aranyat, ezüstöt, ékszereket és régiséget veszek és eladok. Kérés az ékszerész **Budapest, VII., Király-utca 85. szám.** — Telefonszám 85-48.—

Vasbutor. Rézagy 35 ft., gyermekagy 11, összecuklató vasagy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakeretű 3.50, rézgarnis 2.50. Összecuklató tábori ágy acélsodronnyal 8.—, sodronnyon kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít **Hicker Gy. gyára Holló-utca 3/E. Telefon 23-66. 26975**

Zálogcédelulákat veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. **Singer Jakob** ékszerkereskedő **BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27658**

Pénzt rögtön butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, lézta raktárhelyiségünkbe bizományba beraktározza **Tauber** VI. ker., **Eötvös-utca 6/A. TELEFON 84-33.**

Kárpitos nyergesek részére mindennemű kellek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a **Budapesti Paszománygyár Részv.-társ., Nagymező-utca E. 46.**

+ Soványág + Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a **dr. William Hartley** tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép tett testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegényesség, gyengeség, idegesség ellen és gyomorhajósoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtetve: **Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból.** Dobozonként 1 ft 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: **Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1. Telefon 156-80.**

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál **BUDAPEST, JLLÓI-UT 123.** Telefon 62-80. Alapított 1886-ban.

Saját gyártmányú fürdőakadák 14 kor.-tól feljebb; fűthető akadák 60 kortól feljebb. Elvállalok mindenféle kutszavattvuk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb áron. **LEFKOVICS ADOLF** Budapest, VII., **Wesselényi-u. 61/E. Telefon 118-46.** Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Asztalosok új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztősége **Budapest, Nagymező-utca E. 46.**

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, **Ferencziak-tere 3** felelelet. Vétel és eladás **használt és új** polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol bőrgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, kelési szőnyegek, csillárok. — **Telefon 82-13. 28589**

Magántanulásra alkalmas nyelvtanok. **AHN-DALLOS**

Ungarische Sprachlehre. Umgearbeitet von **L. TORKOS.** Neunundsechzigste Auflage. **Ára 2 kor. 40 fill.**

A magyar nyelv magánaton való megtanulására legalkalmasabb nyelvtan. Kapható: **LAMPEL R. Könyvkereskedése** (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál. Budapest, VI., **Andrassy-út 21,** valamint minden könyvkereskedésben.

+ VALÓDI-FRANCIA GUMMIKESZTÉS HALHÖLYAGOK tiszta 1.75, 2.30, 10. K. 10. 3 db. legolcsóbban, mint 1 K. **STERIL** törvény, védett legolcsóbb GUMMI-KÜLÖNBÖSSÉG csak-csökkenté kapható **NEUMAYER LIPIÓT** BUDAPEST, VI. VÁCI-KÖRUT 127. AUERFENYHÁZ